

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
SØVÆRN OG SØFART

1

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Hovedbestyrelse:

Formand: Kommandørkaptajn K. Hertz, København.

Næstformand: Underdirektør Svend Worm-Petersen, København.

Landssekretær: Assistent Kurt Flatau, København.

Hovedkasserer: Orlogskaptajn S. Thorlund Nielsen, København.

Distriktschef Torben Jensen, Glostrup, Distr. I.

Cykelsmed F. Andreasen, Hillerød, Distr. II.
Premierløjtnant E. Thaarup, Slagelse, Distr. III.

Elmontør Bent Holländer, Haslev, Distr. IV.
Kaptajn C. Thomsen, Rønne, Distr. V.

Forretningsfører E. Semberg, Nakskov, Distr. VI.

Ingeniør E. D. Fyllum, Odense, Distr. VII.
Fabrikant M. Burcharth, Kolding, Distr. VIII.

Direktør Knud Schröder, Esbjerg, Distr. IX.

Direktionssekretær Jørgen Mortensen, Grenå, Distr. X.

Fiskeskipper Jens Knak, Lemvig, Distr. XI.
Forvalter Georg Petersen, Frederikshavn, Distr. XII.

Bagermester A. Echvald, Godthåb, Distr. XIII.

Hovedkontor:

Marineforeningen, Bredgade 29,
1260 København K.
Ekspeditionstid daglig kl. 10—13. Lørdag lukket.
Telefon (01) 15 28 86.
Postkonto nr. 1608.

Under Dannebrog:

Redaktion: Kaj Lund (ansvarshavende).
Trykning: Holbæk Amts Bogtrykkeri.

Forsiden:

Rederiet A. P. Møllers turbinetanker ROMØ
Mærsk på 286.000 tons dødvægt, bygget på
Lindø 1973.

Kommandør Lichtenberg

- 80 år

Den 7. marts gik flaget på den store flagstang i kommandørhuset i Valsømagle til tops i anledning af, at vor tidligere formand for Marineforeningen, kommandør Godske de Lichtenberg, rundede de 80 år. Den dag sendte mange af Marineforeningens medlemmer rundt om i landet kommandøren hjertelige og venlige hilsener og mindedes med tak hans store indsats for vor forening i perioden 1956-1964.

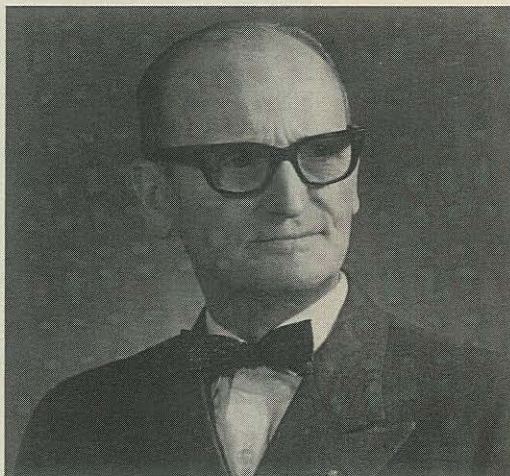
Han var altid meget velkommen i vore afdelinger, som han besøgte flittigt, og på vore sendemandsmøder skabte han den rette ånd og tone. Især forstod han at lede mødet på en værdig og saglig måde.

Jeg vil særlig her fremhæve hans besøg på Grønland i 1962, hvor han havde gjort tjeneste fra 1947 til 1951, og hvor man viste ham den anerkendelse og ære, at stifte en fond, der bærer navnet: »Kommandør G. de Lichtenbergs fond«. Formålet er at støtte unge grønlanderes sømandsmæssige uddannelse.

Vi er ikke ret mange tilbage af dem, der sad i bestyrelse med ham i hans formandstid, men vi mindes den tid med taknemmelighed, og vi ser altid hen til at træffe vort æresmedlem ved de årlige HB-møder, hvor han ved sin hyggelige og frejdige måde skaber stemning og humør.

Vi hylder vor tidligere — men ikke gamle — formand og gode ven med de bedste ønsker for fremtiden.

O.H.M.

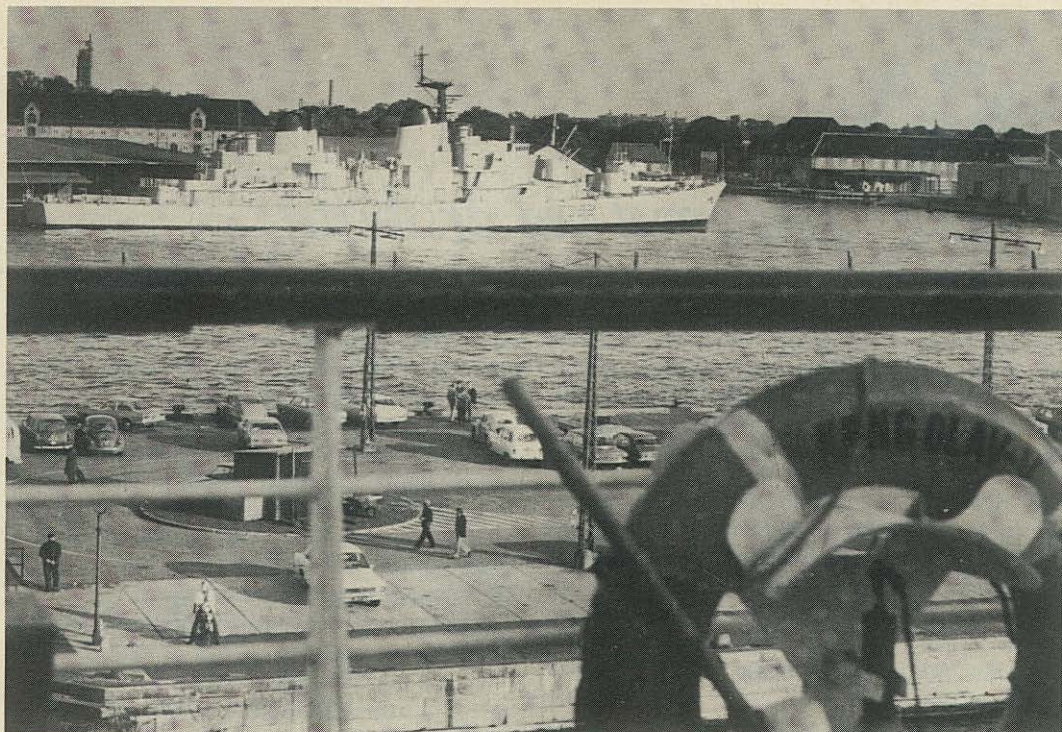

Foto: Kaj Lund

Energikrise, søtransport og søværn

I forbindelse med sit nytårsbudskab til Søværnet (se næste side) skrev viceadmiral S. Thostrup blandt andet:

Året endte i oliekrisisens tegn, en krise, der desværre kan frygtes at få indflydelse på vor øvelsesvirksomhed og dermed påvirke Søværnets træningsstandard. Al virksomhed må derfor planlægges nøje, så de knappe beholdninger udnyttes så økonomisk og så effektivt som muligt. Blandt andet må vore muligheder for syntetisk træning ved specialskolerne udnyttes fuldt ud som supplement til øvelser til søs.

Oliekrisen har imidlertid også et andet perspektiv. Den demonstrerer som påpeget i redegørelsen fra regeringsudvalget vedrørende Danmarks sikkerhedspolitik, at det internationale økonomiske samkvem har opnået en kolossal intensitet. Nationerne er blevet så afhængige af hinanden, at det kan medføre væsentlige begrænsninger i spillerummet for den nationale politik. Det gælder blandt andet den internationale handel.

For Danmarks vedkommende sker den alt overvejende del af vort varebytte med omverdenen på skibskøl. Især er vi afhængige af søværts tilførsler. Som også påpeget i ovennævnte redegørelse fremgår blandt andet heraf, at sikkerhedspolitik ikke blot er et spørgsmål om at modstå fremmed militær indtrængen på vort territorium. Sikringen af vor søfart og udnyttelsen af maritime ressourcer i havet og på havbunden er et led i denne politik, hvor Søværnet både i fred, i grå perioder og i krig spiller en vigtig rolle.

Det må derfor forventes, at maritime problemer i fremtiden kan få voksende betydning i dansk sikkerhedspolitik.

Jeg er derfor overbevist om, at vi alle kan gå til vor gerning i det nye år i tillid til, at der — i fremtiden, som det har været tilfældet i fortiden — vil foreligge vigtige opgaver for Søværnet. Opgaver, hvis betydning erkendes i stadigt større kredse i det danske samfund.

Søværnet ved årsskiftet

Det årlige nytårsbudskab fra Chefen for Søværnet, viceadmiral S. F. Tholstrup fortæller så meget om vort Søværns situation, at det bør kendes af alle, som har interesse for sagen. På forgående side bragtes et uddrag. Desuden sagde viceadmiralen blandt andet:

For Søværnet var en af det forløbne års vigtigste begivenheder vedtagelsen af en ny lov om Forsvarets ordning. Det må hilses med tilfredshed, at flere års debat og usikkerhed for en tid er bragt til afslutning. Den ordning, forliget skabte, kan ikke betragtes som ideel, men den må ubetinget anses for at være det bedste alternativ.

Forliget indebærer som bekendt, at Søværnets styrke af befalingsmænd i officersgruppen og af civile nedskæres betydeligt. Det er med tungt hjerte, jeg og mine medarbejdere i Marinestaben har måttet iværksætte de nødvendige afskedigelser. Idet jeg ønsker alle disse forhenværende medarbejdere god vind i deres tilværelse udenfor, takker jeg dem for den gode tjeneste, de har udført i Søværnet.

Medens antallet af officerer og civile medarbejdere begrænses, er der dog åbnet mulighed for nogen forøgelse af stampersonellet, hvilket længe har været ønsket.

Den nye forsvarslov medfører også indskrænkninger for Søværnet på anden måde. Tjenestetidens nedskæring forrykker forholdet mellem uddannelsestid og nyttetjeneste.

Dette i forbindelse med nedskæring af befalingsmandsstyrken, vil bevirke begrænsende på vore operative aktiviteter.

På materiel siden bliver det som følge af manglende erstatningsbygninger i de forgående år nødvendigt at reducere flåden fra 60 til

52 egentlige krigsskibe. Til gengæld vil en del af de fremtidige enheder bliver mere effektive end tilsvarende forgængere. Derudover tilkommer et antal flådehelikoptere.

Et lyspunkt er opnåelsen af politisk enighed om et voksende forsvarsbudget, herunder midler til hårdt tiltrængte anskaffelser af materiel. For Søværnet betyder dette, at den igangværende byggeserie på otte moderne torpedobåde udvides med to, og der er givet tilladelse til bygning af to marinefartøjer.

Nybygningsprogrammet omfatter derfor:

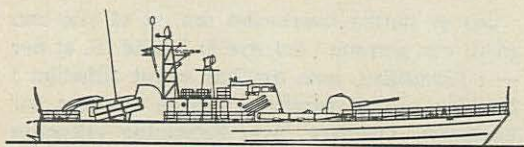
- 10 torpedobåde af TB 68-klassen
- 2 marinefartøjer hver på ca. 500 tons
- 1 inspektionsskib (BESKYTTEREN)
- 2 inspektionskuttere

Et større antal nye torpedoen er under levering, og der er givet bevilling til moderne luftværnsraketter og andet udstyr, som vil forbedre effektiviteten af vore skibe. Desuden foreligger bevilling til en række anlægsarbejder, blandt andet tilbygninger til forskellige skoler.

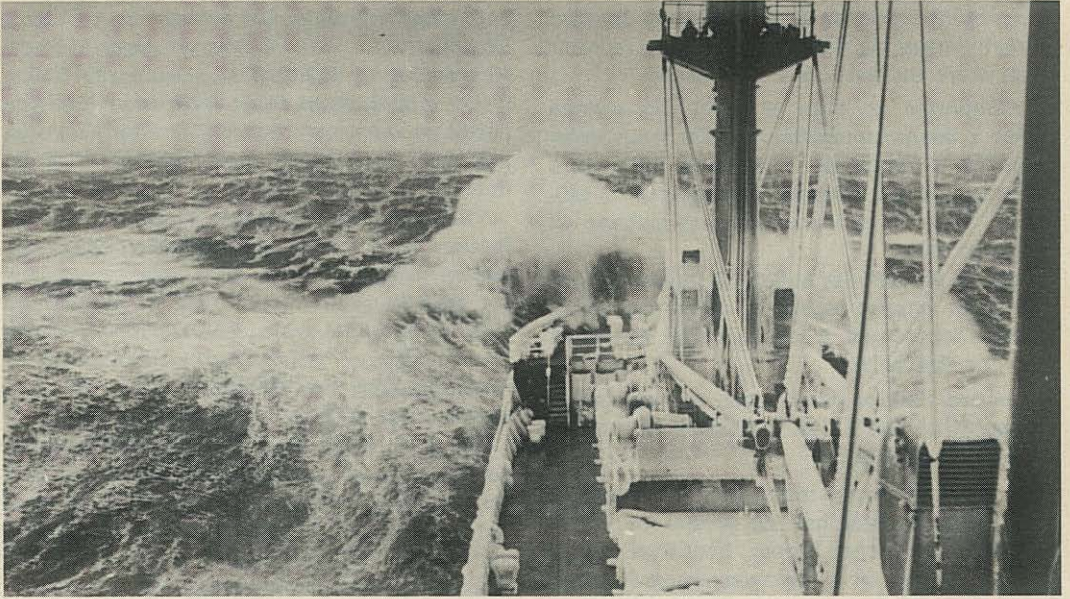
Jeg forventer og håber, at der i medfør af forsvarsforliget i den kommende tid kan tegnes kontrakt om yderligere moderne materiel. De nedskårne personelrammer og den igangværende anskaffelse af meget nyt moderne materiel vil stille øgede krav til alle. Vi må derfor søge at intensivere personeludnyttelsen, så ingen del af de knappe ressourcer overses eller går til spilde.

Samfundets holdning til Søværnet påvirkes i væsentlig grad af det indtryk, som værnets enkeltpersoner gør. En enkelts uheldige optræden eller utilfredsstillende indsats nedsætter ikke blot denne enkelte i det almindelige omdømme, men rammer tillige Søværnets øvrige personel og Søværnet som institution.

Jeg forventer, at medarbejdernes indflydelse på egne arbejdsforhold, som i årets løb er blevet udbygget yderligere, også medfører, at hver enkelt i endnu højere grad end hidtil er sig sit ansvar bevidst.

Torpedobåd af TB 68 klassen

*Den sømand han må lide, bl. a.
om vinteren i Nordatlanten.
Foto: matros Erling Jørgensen*

Hej kom faldera, hurra - OG SNART TIL KOFFARDI!

*»Hvad må de bønder sige
om sådant folk som vi vi vi?
Snart sejle vi til orlogs
og snart til koffardi.
Hej kom faldera, hurra
og snart til koffardi.«*

Det citerede vers, der har en bekvem hentydning til Marineforeningens formål: »At styrke interessen for søværn og søfart« er måske ikke særlig kendt, skønt det oprindeligt var andet vers i en meget populær sømandsviser »Den sømand han må lide« af A. Recke.

De fleste af foreningens medlemmer har haft tilstrækkelig berøring med søen til at vide, at samarbejdet mellem søværn og handelsflåde strækker sig langt videre end til at beskytte danske korntransporter med danske skibskanoner. Tidligere har vi i et antal artikler fortalt om en hel del af de områder, hvor søværnet, specielt i fredstid, bistår direkte eller indirekte til danske handelsskibes sikre navigering både i danske farvande og på verdenshavene.

Den populære sømandssang havde tidligere yderligere et vers, som næppe ville være blevet strøget, hvis danske rederiers propagandafolk havde været tilstrækkeligt vågne. Det var oven i købet sangens første vers:

*»Der kommer en bondemand ridende
alt på sin hvide mær mær mær.
Han rider ned til stranden
at se de søfolk der.«*

Ingen kan fortænke bondemanden i at være interesseret i det folkefærd, der gjorde det muligt for ham at afsætte sine produkter i større udstrækning end til den nærmeste købstad.

Danmarks geografiske struktur med de talrige øer og halvøer betinger i sig selv en støt udvikling af søtransporten i den indenrigs omsætning. Hertil kommer så handelen med udlandet, som især i de sidste 100 år har været i stærk vækst, og hvor dansk skibsfart har deltaget flittigt i transporter af varer til og fra landet. Som en effektiv stabilisator for

erhvervets trivsel har dansk skibsfart desuden kunnet ernære sig delvis ved transportydelse i den store internationale samhandel.

Transporter pr. skib er langt den største faktor i udenrigshandelen. I 1970 transporteredes ca. 50 millioner tons varer til og fra Danmark. Heraf klarede jernbanerne 3 millioner, lastbilerne 5 millioner og skibene 42 millioner tons.

Samme år blev der sejlet 9,5 millioner tons mellem de danske landsdele, mens færgeoverfarterne klarede ca. 6 millioner tons læsset på bane- og lastvogne.

For den danske valutakasse er skibsfarten et væsentligt aktiv, idet den hver år tilfører Danmark nettovaluta.

De samlede brutto-indtægter ved fragt- og personbefordringen har de senere år ligget på over 4 milliarder kroner, hvoraf de 3 milliarder går fra til driftsomkostninger. Imidlertid har skibsfarten i den sidste halve snes år givet en betydelig reduktion af Danmarks underskud på betalingsbalancen. Siden 1971 har denne reduktion været over 1 milliard kroner årligt. Reelt er valutabesparelsen endda langt større, for hvis vi ikke havde nogen handelsflåde, måtte vi betale fremmede skibe for importen til Danmark.

Ifølge Danmarks Skibsliste omfatter den privatejede danske handelsflåde godt og vel 3.000 skibe. Halvdelen af disse er imidlertid fiskeskibe eller små hjælpefartøjer, og den egentlige handelsflåde bestod ved udgangen af 1973 af ca. 1400 skibe på tilsammen ca. 4.200.000 tons brutto. Tonnagen kan være misvisende for ikke sagkyndige. Bruttotonnage er et rummål, som benyttes ved beregning af afgifter. For sammenligningens skyld kan nævnes, at en supertanker som »Rasmine Mærsk«, der måler 143.685 registertons brutto, har en lasteevne på en kvart million tons. Skibet er registreret med en dødvægt-tonnage (ladning og brændsel) på 284.500 tons.

Af Danmarks ca. 1400 egentlige handelsskibe er kun ca. 300 i størrelsesordenen over 10.000 tons brutto, og ser man på fordelingen af størrelserne i skibstyper under denne tonnage, får man et forbløffende billede: ca. 1000 handelsskibe er under 500 tons, ca. 150 skibe ligger mellem 500 og 1700 tons, og så er der nogle ganske få stykker tilbage mellem 1600 og 10.000 tons. Denne mærkværdige udvikling skyldes blandt andet skibsfartens lovgivning,

der fastsætter regler for bemanning og afgift, og skibsreder Asger Lindinger siger i denne forbindelse til tidsskriftet »Danmarks Skibsfart«: »Udviklingen fører frem mod 4000-tonnere som avanceret byggeri. Derefter skal man nok helt op i 12.000 tons. Intet derimellem duer«.

Til hjælp for forståelse af begrebet 4000-tonnere skal forklares, at sådanne skibe, der har en lasteevne på ca. 4000 tons, er registreret med en registerton brutto på maksimum 1699, de såkaldte maksicoastere. Dette er den største type af paragrafskibe, som omfatter standard-typer på henholdsvis 299, 399, 499, 1399 og 1699 registertons brutto.

Det store antal skibe i den mindre størrelsesorden er et karakteristisk træk ved den danske handelsflåde. I sammenligning med verdenstonnagen udgør den danske andel af skibe over 1000 tons brutto ca. 1,35 pct., medens vor andel af skibe under 1000 tons brutto er næsten dobbelt så stor.

Selv om fællesbetegnelsen coastere er blevet indarbejdet som et almindeligt begreb, må det dog kraftigt understreges, at et betydeligt antal af disse små skibe er bygget til fart på alle have, og det er en realitet, at mange af dem virkelig sejler på alle have, viser Dannebrog over hele kloden og tjener udenlandsk valuta hjem til Danmark.

I konkurrence med udlandet er Danmark godt stillet hvad skibene angår. Hvis man for eksempel sammenligner aldersfordelingen med verdenstonnagens aldersgruppering, er den danske handelsflådes gunstige alderssammensætning iøjnefaldende. Ved den sidste sammenligning i 1972 var 37 pct. af verdenstonnagen under 5 år gammel (Danmark 45 pct.). I den anden ende af alderslisten havde verdenstonnagen 13 pct. på 20 år og mere, medens kun 2,4 pct. af Danmarks handelsflåde havde nået denne høje alder.

Omsætningen i den danske handelsflåde er livlig. I 1973 havde flåden en bruttotilgang på 103 skibe på i alt 654.000 tons brutto, medens afgang var 86 skibe på tilsammen 561.000 tons brutto. Af tilgangen var langt den overvejende del nybygninger, fortrinsvis fra danske værfter.

Apropos danske værfter, så må det også i denne forbindelse nævnes, at disse i 1973 leverede skibe for mere end 2 milliarder kroner, heraf halvdelen til eksport. Iøvrigt har danske skibsværfter bestillinger på yderligere

et antal skibe til udlandet til en samlet værdi af 4-5 milliarder kroner.

Ser man på handelsflådens beskæftigelsesområder, så er ca. halvdelen af tonnagen (men kun godt 100 skibe) beskæftiget i tankfart, medens den øvrige halvdel er beskæftiget med tørlast eller passagerfart. Af disse skibe sejler ca. 40 pct. i linie- og rutefart, medens resten går i trampfart og beskæftiges, hvor de øjeblikkelige omstændigheder giver den fordelagtigste fragt.

Den danske handelsflåde beskæftiger for tiden ca. 17.000 søfarende, heraf ca. 15.000 af dansk nationalitet. Medtager man rederiernes personale i Danmark og udlandet, kommer man op på godt 20.000 personer, hvilket dog i virkeligheden kun er et lille tal, når man sammenligner med skibsfartens økonomiske betydning for landet.

Det bliver iøvrigt stadig mere tillokkende at sejle til søs. Det gælder ikke mindst, efter at den nye sømandslov er trådt i kraft 1. februar i år. Kaptajn E. Udby-Hansen, formand for Danmarks Skibsførerforening, kalder det den bedste sømandslov, der nogen sinde er sat på papir.

Af betydningsfulde ændringer, som er kommet med i den nye sømandslov, må fremhæves retten til gratis hjemrejse for en søfarende efter 6 måneders tjeneste i samme skib, hvis han ikke de sidste tre måneder har haft adgang til at fratræde i dansk havn. Andre forbedringer er en udbygning af bestemmelserne om værn mod ulykker, om ret til at kræve afsked, om en forhøjet lavalder for søfarende til mindst 16 år, om sygehyre m. m.

Forholdene er stort set fine til søs i dag. Man bor og spiser godt, og der er ingen generelle problemer med arbejdstid og løn.

Til gengæld finder de søfarende, at beskatningen er for hård. Søfolk skaffer valuta til landet, og det har først og fremmest landkrabberne gavn af. Søfolkene har ikke den samme gavn af det, de betaler for gennem beskatningen, for eksempel politi, gadebelysning og andre faciliteter.

Vi kan vist godt være enige med søfolkene om, at de burde slippe lidt billigere i skat. Til gengæld kan vi slutte her med at sætte et spørgsmålstegn ved et andet af deres specielle ønsker: At handelsflådens søfolk burde fritages for værnepligt?

L. K. Stenhøj.

Fra hovedbestyrelsen

Medlemstallet steget

Første januar 1974 talte Marineforeningen 85 afdelinger med tilsammen 8.198 medlemmer. På samme tid i 1973 var medlemstallet 8.047.

Sendemandsmødet 1974

I week-enden den 25. og 26. maj afholdes på Hotel Ærø i Marstal årets sendemandsmøde hvis program foreløbig ser ud som følger:

Lørdag den 25. kl. 19.00: Middag på Hotel Ærø. Menu: Aspargessuppe, sprængt svinekam med grøntsager, is a la Melba og kaffe. Pris ca. kr. 48,00 excl. drikkevarer. Derefter fortsætter kammeratskabsaftenen med dans på dækket til kl. 02.00.

Søndag den 26. kl. 09.30: Sendemandsmøde på Hotel Ærø, Samtidig arrangeres dametur øen rundt. Pris ca. kr. 15,00.

Søndag den 26. kl. 13.00: Frokost på Hotel Danmark. Pris ca. kr. 32,00. Endeligt program samt anmeldelsesblanketter for arrangementet og hotelbestilling vil blive tilsendt afdelingerne i begyndelsen af april.

Hovedbestyrelsesmøde

Der afholdes hovedbestyrelsesmøde lørdag den 6. april i Grenå. Afdelingerne mindes om, at resultaterne af distriktsvalget skal foreligge til dette møde for distrikterne III, V, XII og XIII.

Hovedkontoret

På grund af energikrisen holdes kontoret indtil videre kun åbent mandag, onsdag og fredag i tiden kl. 10.00 til 13.00.

Afdelings-jubilæer i 1974

30. januar	Fåborg	60 år
14. februar	Grenå	60 år
7. marts	Svendborg	60 år
23. marts	Fredensborg	25 år
6. april	Sakskøbing	60 år
24. april	Odense	60 år
17. juni	Kalundborg	50 år
18. juni	Haslev	50 år
20. juni	Assens	60 år
2. juli	København	60 år
10. december	Hornbæk	25 år

Effekter

Nedennævnte effekter kan købes på hovedkontoret:

Kendingstegn (nål eller knap)
Manchetknapper i sølv
Kasketemblem i guldrækkeri
Blazeremblem i guldrækkeri
Slips i trevira¹ med emblem
Bordflag
Standere (16 x 32 og 24 x 48 cm)
Telegrammer
Sangbøger
Mærkater

Dobbeltkort med kuvert (mastekranen) er for tiden udgået. Nyt oplag er bestilt.

Da priserne ændres med korte mellemrum bedes man rette henvendelse til hovedkontoret om den aktuelle pris.

Vore smukke øl- og snapseglass leveres stadig fra fa. Oluf Brønnum, Holbergsgade 8, 1057 København K. Telefon (01) 13 87 50.

Kontingentet

Det er dyrt — meget dyrt — at fremstille vort blad »Under Dannebrog«. Kast blot et blik på vort årsregnskab, hvor det ses, at over halvdelen af kontingentindtægten anvendes til fremstilling og udsendelse af bladet.

Det er nødvendigt, at fristerne for kontingentindbetaling til hovedkontoret overholdes jfr. lovene, så vore leverandører kan få deres tilgodehavender.

Desværre er der for mange afdelinger, der svigter på dette punkt. De må være forberedt på, at bladet afmeldes for deres vedkommende, medmindre kontingentet indbetales snarest.

Da dette blad gik i trykken, var følgende afdelinger i restance: Hobro, Hornbæk, Midelfart, Præstø, Sakskøbing og Struer.

Landskassereren

Scheller-Nielsen in memoriam

Pastor, emeritus E. A. Scheller-Nielsen, første residerende kapellan ved Holmens Kirke fra 1938 til 1969, døde under et ophold i Rom den 28. oktober og blev nogle dage senere begravet fra sin gamle kirke.

Scheller-Nielsen følte sig stærkt knyttet til vor marine, hvor han virkede som en afholdt orlogspræst og som lærer ved Søværnets skoler. I Marineforeningen havde vi en trofast ven i pastoren, hvilket han viste ved mange lejligheder. Specielt vil vi huske ham fra vore

jubilæumstævner for hans smukke og djærve ord ved mindestenen for Søværnets faldne. — Æret være hans minde!

O.H.M.

Vi mindes Otto Manhof

Marineforeningens revisor gennem 23 år, fhv. bankfuldmægtig Otto Manhof, afgik ved døden 3. december 1973. Manhof var en venlig og hyggelig marinekamerat, som med iver og interesse deltog i foreningens aktiviteter, herunder blandt andet i skyttelavet, hvor han var meget aktiv.

Fra 1942 til 1965 var han hovedbestyrelsens revisor, og af revisionsprotokollen fremgår tydeligt, at foreningens økonomi lå ham meget på sinde. Her var ofte indført seriøse, velmente bemærkninger og gode råd vedrørende regnskabsførelsen. Han var medlem fra 1922 til sin død.

Æret være hans minde!

Landskassereren

Skyttelavets stander

Hovedbestyrelsen har godkendt, at der for skyttelavene indstiftes en særlig stander, der skal være blå som Marineforeningens stander, men i stedet for dennes emblem skal den have skyttelavens særlige bomærke med en søstjerne hængende under Marineforeningens emblem. Skyttelavens stander kan fremstilles efter samme mål og føres efter tilsvarende regler som er gældende for Marineforeningens stander.

Skyttelavsudvalg

Under hovedbestyrelsen er i revideret form genoplivet et tidligere udvalg, som reelt opførte at virke for ca. 20 år siden. Det drejer sig om et permanent skyttelavsudvalg, som på landsbasis vil behandle og koordinere alle spørgsmål i forbindelse med udøvelse af skydning i lavene og afdelingerne, herunder stående regler for skydningers afholdelse, skiver, pointsbedømmelse, våbentilladelse, våbenopbevaring, skydebaner, ordensreglement samt oprettelse af nye skyttelav, afholdelse af konkurrenceskydninger og landsskyttestævner m. m.

Formanden for udvalget udpeges for tre år ad gangen af skyttelavens generalforsamling i forbindelse med det årlige landsskyttestævne. Medlemmer af udvalget er tillige formanden

for det skyttelav, der afholder indeværende års landsskyttestævne samt formanden for det lav, der påtager sig at afholde næste års stævne. Ved stævnet i Randers i 1973 blev Jens Rosenfeldt Christensen, Glostrup, valgt som formand for de kommende tre år.

Fra redaktionen af U.D.

Under Dannebrog vil gerne bringe meddelelse om medlemmernes runde fødselsdage, og vi går ud fra, at de færreste har noget imod at blive omtalt i sådan forbindelse.

Men der er ingen praktisk begrundelse for at bruge spalteplass til stærkt forældede nyheder. I de allerfleste tilfælde modtager bladet oplysninger af denne art alt for sent — ofte en måned efter, at begivenheden har fundet sted.

Det henstilles, at afdelingerne udarbejder en fødselsdagsliste til U.D. for mindst et halvt år ad gangen (gerne et helt år) — og helst tre måneder forud.

Næste nummer af U.D.

Artikler og illustrationer til »Under Dannebrog« nr. 2, 1974, skal være redaktionen i hænde senest 15. april. Vigtige meddelelser fra afdelingerne har en uges ekstra frist.

Miniature-embem

Efter fremsat ønske har hovedbestyrelsen godkendt fremstilling af et miniatureembem på nål, som illustrationen viser. Emblemets diameter er 10 mm.

Tanken bag ønsket er den, at eftersom vor officielle store medlemsembem kun bæres ved møder og sammenkomster, samt ved særlige festlige lejligheder, kunne der være »uofficielle« lejligheder — også udenfor afdelingens kreds — hvor man gerne vil understrege sin tilknytning til Marineforeningen noget mere markant og festligt, end ved at bære den daglige kændingsnål (Marineforeningens anker).

Da miniatureembemet ved sin udformning er identisk med, og ved brug kan siges at følge det officielle medlemsembem, kan dette således kun bæres af medlemmer af Marineforeningen og anskaffes igennem afdelingen.

Miniatureembemet tilsidesætter *ikke*, at man til daglig brug stadig anvender kændingsnålen.

Fra afdelinger og distrikter

EBELTOFT

»Kabysrygtet« oplyser, at der nu er stillet en kaffemaskine op i marinestuen, så medlemmerne selv kan fabrikere en forfriskning, når de aflægger besøg.

Af afdelingens arrangementer omtales en kammeratskabsaften den 29. november, hvor et af medlemmerne, direktør E. V. Michaelsen fortalte om oplevelser under et fire års ophold i Brasilien. 13. november afholdtes julekomsammen i marinestuen med bankospil og forberedelser til juletræs festen for medlemmernes børn den 29. december.

Ved en kammeratskabsaften den 31. januar havde man besøg af søløjtnant Erik Larsen fra Søværnets Operative Kommando i Århus med fremvisning af film. Bagefter var der planlægning af de traditionelle arrangementer til fastelavn.

Næstformand Jørgen Brøgger tilføjer, at afdelingen har haft den sorg at miste to af sine medlemmer. Det er sagfører S. A. Branth, som i mange år var dirigent ved afdelingens generalforsamlinger, og Bendix Jensen, som blandt andet vil mindes for at have sørget for transporten af den mindsten, som afdelingen har opstillet ved havnen.

FREDERIKSBERG

»Skum for boven« er navnet på afdelingens nystartede bulletin, der redigeres af L. Gebuhr. Her omtales indvielses festen i marinestuen 27. oktober og en række andre arrangementer, som tyder på stor aktivitet, blandt andet en gammeldags dansk marinejulehyggesammenkomst kombineret med pakkefest den 12. december. Programmet for 1974 startede med torskegilde 7. januar og fortsatte med

generalforsamling — også i marinestuen — den 13. februar.

FÅBORG

Jørgen Sonnenberg fortæller, at afdelingens 60 års jubilæum blev fejret 9. februar med mange forskellige arrangementer. Hele dagen blev der flaget ved marinebøssen, og en deputation nedlagde en krans på stifterens grav. Denne var fabrikant C. C. Jensen, der var medlem af hovedbestyrelsen til sin død. Om aftenen afholdtes generalforsamling med genvalg over hele linien og med udnævnelse af Christian Hintz-Horne til æresmedlem. Han gjorde tjeneste i »Hekla« i 1918.

Der blev indviet en ny fane og oplæst en lykønskning fra Arveprins Knud. Et af festens højdepunkter var aftenens torskegilde, hvor man — damerne medtalt — var ca. 90 deltagere.

GENTOFTE

S. E. Fabricius rapporterer, at afdelingen den 6. november havde en festlig kammenkomst i Københavns Amatør Sejlklub for medlemmer med pårørende. Arrangementet stod på koldt bord og andespil. Samme sted havde man den 16. januar foredragsaften, hvor orlogskaptajn O. Ventegodt fortalte om det Maritime Hjemmeværn, viste film og gjorde rede for problemerne ved eventuel adoption af en hjemmevernsskutter.

Den 7. januar afholdtes ordinær generalforsamling med gule ærter som et uofficielt første punkt på dagsordenen.

GLOSTRUP

Af husorganet »Så til søs« fremgår, at der har været livlig mødeaktivitet i marinestuen, hvor man den 1. november havde besøg af orlogskaptajn P. O. E. Rasmussen, der fortalte om Søværnets Operative Kommando. 6. december afholdtes nissefest, hvor man med god mad, bankospil og gaver hyggede om et antal gæster, blandt andet to værnepligtige orlogsgæster og venner fra Flottans Män i Malmö. 2. januar havde man i marinestuen besøg af Glostrups borgmester Martin Nielsen.

Den 26. januar rejste en deputation fra afdelingen til Malmö for at deltage i indvielsen af Flottans Män's nye lokaler. Torben Jensen overrakte den svenske kammeratskabsforening en smuk messingbombøsse.

Ved årets karneval, der fandt sted i Herstedøster forsamlingshus 2. februar, var alt udsolgt. Den ordinære generalforsamling fandt sted 7. februar.

Skyttelavet har som sædvanlig haft en masse på programmet. Man træner hver uge, og desuden er der særlige arrangementer mindst en gang om måneden. 14. januar afholdtes præmieskydning med Søndre Birk's Garderforening. Garderne vandt. Admiralforsamlingen afholdtes 11. februar. 25. februar arrangeredes fastelavnsskydning, og 11. marts afholdtes pokalskydning med Brøndbyvester Skytteforening.

HANSTHOLM-THISTED

Fra Åge V. Nielsen er indløbet rapport om generalforsamlingen den 2. februar i marinestuen, hvor formand L. P. Kruse aflagde beretning og udtalte mindeord over afdøde venner: Lokomotivfører Svalgaard, der var æresmedlem af afdelingen, samt Holger Jensen, formand for Hansted Batteriernes Marineforening.

Det har været et godt og fremgangsrigt år for afdelingen med mange aktiviteter. Man har blandt andet arrangeret fodboldkamp og bryghusbesøg for besætningen på et besøgende svensk orlogsskib, man har haft nogle gode bankoaftener, der har givet overskud i kassen, og man har arrangeret filmaftener for medlemmerne. — Også i skyttelavet går det fint.

Efter generalforsamlingen om eftermiddagen, hvor alle bestyrelsesmedlemmer blev genvalgt, samledes man om aftenen med damerne til en fest på Hotel Hanstholm. Ud over de 84 deltagende medlemmer var der traditionen tro inviteret to gæster fra Hansted Batteriernes Marineforening med damer. De medbragte som gave en riffel til marinestuen.

Der blev solgt amerikansk lotteri, og et maleri, som et medlem havde skænket, gik på auktion. Dansen gik lystigt til midnat, da der blev serveret sømandssuppe, og så fortsatte dansen.

HJØRRING

Per With skriver, at afdelingen den 24. november fejrede 30 års stiftelsesdag med middag på Hotel Phønix for medlemmer med damer. Formand Jørgen Larsen bød velkommen og fortalte under middagen træk af afdelingens

historie. Festen sluttede med dans til langt ud på natten.

I forbindelse med jubilæet udnævntes to æresmedlemmer, tøffelmager Frederik V. Johansen og kaptajn Martin D. Nielsen.

Johansen har deltaget aktivt i foreningens arbejde siden dens start og været bestyrelsesmedlem flere gange.

Martin D. Nielsen, der vil være kendt fra deltagelse i talrige sendemandsmøder og jubilarfester, har tidligere siddet i bestyrelsen i Hirtshals afdeling. Han har gjort en god indsats ved at restaurere forskellige ting til marinstuen.

Yderligere blev to tidligere formænd hædret for fortjenstlig indsats. Bogholder Ib Hørstrup og disponent Bent Sanderhoff fik tildelt Neptun-ordenen, en speciel lokal udmærkelse, der er indstiftet af afdelingen.

HORSENS

Afdelingen gratulerer i anledning af runde fødselsdage: Snedkermester Egil Hornsleth 6. marts 60 år. Direktør Svend Mørch Petersen 23. juli 60 år. Installatør Karl Bæk 24. juli 70 år.

KOLDING

Vintersæsonen startede med andespil på Staldgården den 8. november. Så kom energikrisen, der på grund af sammentræffende omstændigheder gjorde det nødvendigt at skære ned på arrangementerne et stykke tid. Man tog revanche den 13. februar, da man i forbindelse med generalforsamlingen inviterede medlemmerne til spisning for afdelingens regning og desuden som gæster havde besætningsmedlemmer fra to opmålingsfartøjer, som lå i Kolding havn.

Ved samme lejlighed fik afdelingens kasserer Otto Carsensen overrakt Marineforeningens hæderstegn og desuden en gave fra kammerater i bestyrelsen. Carstensen trak sig tilbage fra kassererhvervet efter 28 års tjeneste. Som hans afløser indtrådte disponent Niels Holmskou Olesen.

Ved generalforsamlingen oplyste formand, fabrikant Mogens Burcharth, at medlemstallet nu var steget til 175, og at kassebeholdningen var vokset til ca. 12.000 kroner. En anden nyhed er stiftelsen af et skyttelav i Kolding. Der er opnået tilladelse fra Borgerligt Skydeselskab til at leje baner to gange om måneden i vinterhalvåret for kr. 40,00 pr. aften.

Lørdag den 2. marts afholdtes en vinterfest, som helt igennem var præget af, at energikrisen nu var overstået. Desuden havde man 27. februar et arrangement i samarbejde med Kolding Sejlklub. Ved direkte kontakt til tobaksfirmaet Alfred Dunhill i London var det lykkedes afdelingen at låne en kopi af filmen »Admiral's Cup 1973«, omhandlende en af verdens hårdeste og mest spændende kapsejladser.

KGS. LYNGBY

Afdelingens righoldige vinterprogram blev omtalt i sidste nummer. Hertil kan føjes, at man ved sammenkomsten på Lottenborg 14. marts havde formålet oberstløjtnant Børge Jensen til at holde foredrag om Danmarks forsvar. Den 17. april vil Dronningens og afdelingens fødselsdag blive slået sammen til en fælles festlighed.

I forbindelse med generalforsamlingen den 25. oktober oplyses, at medlemskontingentet er steget fra 25 til 30 kr.

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: Vilhelm Eller 1. marts 65 år. Jørgen Mortensen 6. marts 65 år. Erik Bøgh Svendsen 8. april 50 år. Uhdal Petersen 14. maj 75 år. Bent Mortensen 22. juni 50 år.

KORSØR

Af bladet »Kompasset« fremgår, at afdelingen bevilgede et beløb til de værnepligtiges jule- og nytårsaften på flådestationen i Korsør. Vinterens begivenhed var i øvrigt en sammenkomst 30. januar i marinestuen, hvor der blev spist torsk og skudt til mukken. Den ordinære generalforsamling fandt sted 27. februar. Der er planlagt en forårsfest den 4. maj.

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: Kurt Rasmussen 10. marts 35 år. Lorentz Christiansen 13. marts 40 år. A. Plindstrup 19. marts 35 år. Keld Petersen 22. marts 45 år.

KØBENHAVN

Månedssbladet »Udkiggen« fortæller, at man den 8. november holdt andespil i de nye lokaler. Til arrangementet var inviteret medlemmer af skyttelavet, af foreningen »Ørnen«, foreningen »Nyboders Minde« samt adoptionsflotille HVF 364.

17. november deltog en deputation fra afdelingen med damer i Deutscher Marinebunds stiftelsesfest i Kiel, og 21. november var man sammen med kammerater fra Flyvevåbenets

Soldaterforening til forevisning af fregatten »Peder Skram« på Holmen. Bagefter samledes man i MHV-huset, hvor kvindelige marinere serverede kaffe og hjemmebagt kage.

I det nye år samledes man første gang til nytårsgudstjeneste i Holmens Kirke, og 10. januar havde man en sammenkomst i MHV-huset på Holmen. Samme sted afholdtes den ordinære generalforsamling 14. februar.

Medlemmer af Københavns og Roskilde afdelinger med pårørende aflagde den 10. marts besøg i Roskilde Domkirke, hvor man nedlagde en krans ved Kong Frederik IX's bære. Der var arrangeret fælles billigrejse fra København med deltagelse af medlemmer fra Nyboders Minde og marinehjemmeværnsflotille 364. Efter kransenedlægningen samledes man i marinestuen i Roskilde.

Der er iøvrigt planlagt bingoaften i marinestuen den 14. marts, og afdelingens 60 års fødselsdag den 2. juli skal fejres blandt andet ved en reception på Bernstorff Slot.

Skyttelavet fejrede 3. november sin 57 års fødselsdag i stor stil samtidig med den årlige fregatskydning og afsluttende dans.

11. december var skyttelavet vært for Marineforeningens Københavnsafdeling samt gæster fra Glostrup-Tåstrup og fra adoptionsflotillen til en »jule-skæg-skydning« med deltagelse af damerne. Skyttelavet havde desuden præmieskydning 19. februar og generalforsamling 25. februar.

MARSTAL

Det var naturligvis sendemandsmødet, der stod på dagsordenen ved afdelingens generalforsamling i februar. Man sætter alle sejl til, for at sendemændenes besøg på Ærø kan blive en oplevelse, og man har allerede reserveret alle hotelværelser i Marstal til lejligheden.

Det går i øvrigt tilfredsstillende for afdelingen, og formand Hans Pedersen bliver ved med at sende oplysninger om nye indmeldelser.

NAKSKOV

I november fejrede afdelingen sin 60 års fødselsdag ved en frokost på »Hotel Harmonien«, ved hvilken lejlighed næstformanden, E. Vestergaard, tolkede en særlig tak til formanden, forretningsfører E. Semberg, og udnævnte ham til æresmedlem i anledning af, at han i februar 1973 havde været afdelingens formand gennem 40 år. Han udtrykte håbet om, at

Jubilæum i Nakskov. Fra venstre Frode Holm, Fru A. P. Holm, E. Semberg og maskinchef A. P. Holm

Semberg ikke af den grund trak sig tilbage fra formandsposten.

Jubilæets æresgæster var i øvrigt Frode Albert Holm (vpl. nr. 5121, menig søminør af årgang 1914) samt dennes søn, maskinchef A. P. Holm, Rødbyhavn, med frue.

Frode Holm var i 1914-15 indkaldt til menig tjeneste i Langelandsbæltet med station på Albuen. Da minørholdet forlod Albuen, afholdt Marineforeningen i Nakskov en festlighed for dem og overrakte dem en miniature-mine af malm med inskription: »For minevagt 1914-18 — Marineforeningen Nakskov«.

Denne mine havde Frode Holm bevaret gennem årene som et minde om opholdet på Vestlolland. Da han senere flyttede til København, skænkede han klenodiet til sin søn.

Nu syntes maskinchef Holm, at modellen burde havne, hvor den var startet, nemlig i Nakskov Marineforening. Jubilæumsdagen blev en passende lejlighed til overdragelse af gaven, og Frode Holm benyttede situationen til at berette om muntre og alvorlige oplevelser fra minetjenesten under den første verdenskrig.

I overdragelsesbrevet har maskinchef Holm betinget, at såfremt Marineforeningen i Nakskov skulle ophøre at eksistere, skal minen gives til Nakskov kommune. Såfremt denne ikke kan modtage den, skal den overgå til Orlogsmuseet.

NYKØBING F.

I augustnummeret fortalte vi om stiftelsen af afdelingen i 1913. Denne gang kan vi takket være H. Resen Andersen berette om jubilæet

den 21. november. Det startede på selve dagen med en reception i Marinestuen. Den egentlige fest blev afholdt følgende lørdag ved en middag, hvor hovedbestyrelsen var repræsenteret ved orlogskaptajn J. K. Olsen, og hvor borgmester B. Jørgensen mødte op for at gratulere fra byen.

På damernes vegne overrakte fru Lise Resen Andersen afdelingen et nyt flag, som blev hejst af flaggasterne fra Gedser Radarstation.

Borgmester Jørgensen talte om den særlige esprit, der hviler over Marineforeningen og Marinestuen. Han henledte også opmærksomheden på, at årsagen til at afdelingens medlemstal i en periode har været dalende, skyldes det ringe antal værnepligtige, som udskrives til Søværnet. For Nykøbing F. kreds drejer det sig kun om tre-fire mand på hver session.

Efter middagen var der underholdning og dans til ud på de små timer. Det var en dejlig fest, som foreningen kan leve længe på.

Afdelingen afholdt generalforsamling den 27. februar på Czarens Hus.

NÆSTVED

Bohn-Jespersen meddeler, at alle afdelingens arrangementer har været godt besøgte. Det gjaldt bl. a. et andespil kombineret med god mad og dans den 17. november, hvor ca. 100 deltagere var mødt op. Det gjaldt også generalforsamlingen 6. februar, hvor formand Knud Jørgensen i øvrigt meddelte, at han ikke ønskede genvalg. Til ny formand blev valgt assurandør Palle Jørgensen.

På generalforsamlingen vedtog man en forhøjelse af kontingentet til 30 kr. om året. Afdelingen har en kassebeholdning på ca. 4.500 kroner og et medlemstal på 203.

Af arrangementer kan også nævnes en vinterfest med damer den 9. marts og en manne-aften med underholdning og fællessang den 2. april.

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: Klejnsmedemester Sofus Christiansen 12/3 95 år. Smedemester B. Sølve Pedersen 11/4 50 år. Kok H. Zier Jørgensen 13/4 50 år. Møbel-polstrer H. Christiansen 24/5 50 år. Maskinarbejder Otto Gahrn 30/5 50 år. Købmand Henning Jensen 1/6 50 år.

ODENSE

Bestyrelsen oplyser, at man afholdt andespil den 6. november i vandrehjemmets lokaler.

Den ordinære generalforsamling afholdtes 12/2 på Hovedbanegårdens restaurant. Man arbejder med planer om en festlig sammenkomst på foreningens 60 års stiftelsesdag den 24. april.

PADBORG-GRÅSTEN

Formand H. Hansen oplyser, at man nu igen har kunnet tage marinestuen i Padborg i brug, idet et af afdelingens medlemmer H. Chr. Skovmand er blevet bestyrer på det tidligere Padborghus, som nu føres videre under navnet »Granni«. Der er stillet et dejligt lokale til rådighed, og ved hjælp af inventaret fra den gamle marinestue har bestyrelsen fået skabt et hyggeligt værelse, som blev taget i brug ved en ulkeaften den 13. november.

For at forebygge misforståelser tilføjes, at afdelingen fortsat har en marinestue på »Den gamle Kro« i Gråsten.

Afdelingen arrangerede sit årlige andespil 4. december i den nye marinestue i Padborg. Her afholdt man også den ordinære generalforsamling 12. februar. Herluf Hansen fortæller i flere breve om nye indmeldelser. Afdelingen er i fremgang, og medlemstallet nærmer sig de 100.

RANDERS

Vintersæsonen indledtes med vildtskydning den 20. oktober i Dronningborghallen. Samme aften afholdtes en festlig sammenkomst i marinestuen for medlemmer med damer.

Sekretær Ejnar Christensen fortæller mere udførligt om juleoptakten den 9. december, hvor medlemmer med familie samledes i marinestuen, hvor der var rejst et smukt pyntet juletræ. Der var god mad til alle og ekstra godter til børnene, hvorefter der spilledes lotteri om gode gevinster.

Ved generalforsamlingen den 9. februar kunne afdelingens formand P. Schytte Hansen og skyttelavets formand Palle Madsen aflægge beretning om et år med livlig og vellykket aktivitet. Selv om kassereren, fuldmægtig J. Jepsen, kunne fremlægge et nydeligt regnskab og pæne kassebeholdninger, vedtog man at forhøje årskontingentet til kr. 27. — Efter generalforsamlingen blev der spist torsk og sunget.

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: Kaj Holm Espersen 13/3 50 år. Thage W. Nielsen 18/3 60 år. J. Kaiser 25/6 65 år.

Børge Skjoldby får overrakt Marineforeningens hæderstegn af formanden for Roskilde afdeling, Flemming Petersen

ROSKILDE

Den lokale bulletin fortæller, at afdelingen vinteren igennem har haft fast mødeaften den sidste torsdag i hver måned med besøg af »månedens gæst« og fælles spising. Den 13. oktober var medlemmerne indbudt af Kalundborg afdeling til deltagelse i et besøg på Esso-raffinaderiet med efterfølgende kammeratligt samvær i Røsnæshallen. Der var desuden invitation den 24. november fra Frederikssund Marineforening til deltagelse i »madposebal og pakkefest«. 6. december afholdtes andespil i »Kahytten«, og 15. december arrangeredes julestue med forældre og børn.

F. Petersen fortæller, at afdelingen desværre har mistet et af sine største klenodier, et kronekompas, der hang i loftet på hotel »Prindsen«.

SILKEBORG

S. Bøgh-Sørensen oplyser, at man i november havde en sammenkomst i Marinestuen på La Strada. Generalforsamlingen afholdtes 4. marts, og 9. marts havde man sammen med Forsvarsbrødrene den årlige fællesskydning, som blev efterfulgt af en aftensammenkomst med damer på hotel Dania. Programmet lød på spising, tildeling af jubilartegn og skydepræmier samt en svingom. I april er planlagt

et medlemsmøde med damer og fremvisning af en rejsefilm.

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: Tidligere formand Anders Skorstengård 8/1 70 år. Matthias Pedersen 29/3 75 år.

SKAGEN

Der er langt mellem brevene fra afdelingen, men til gengæld er der stof i dem, når Joe Jørgensen ruller sig ud. Bl. a. fortæller han om efterårets første arrangement, som fandt sted på Hotel Skagen. 109 medlemmer med pårørende deltog i en italiensk aften, hvor adgangsбилletterne samtidig var lotterisedler. Blandt gevinseterne var 45 flaskoner med fin parfume, skænket af et københavnsk firma, desuden en middag for to på Ristorante Italiano i Ålborg, masser af flasker med italienske vine skænket af venner og som hovedgevinst en rejse til Rom, skænket af Hotel Skagen, Jørgensens Rejsebureau og Skagen Rejsebureau.

Ophængning af Dronningens billede på kongevæggen i marinestuen fandt sted en søndag formiddag, hvor afdelingen var vært ved en let servering. Ved samme lejlighed modtog man andre gaver til anbringelse i marinestuen, bl. a. billeder af forskellige skibe samt en smuk langkikkert, skænket af fiskeskipper Ragnar Pedersen. Den havde tilhørt hans bestefar, som var tømmermand på Skagen Rev Fyrskib. Desuden modtog afdelingen af kaptajn Valdemar Christensen en smuk halvmodel af Skagens første kvase, som var hans fars første kommando.

Afdelingen har haft den traditionelle julefrokost for gamle medlemmer (født før 1907). I tilknytning hertil afvikledes et lotteri med præmier skænket af byens handlende og forskellige rederier. Joe Jørgensen benytter i denne forbindelse lejligheden til at takke de mange gode venner, som støtter Marineforeningen i Skagen.

Iøvrigt blev der som sædvanlig arrangeret juletræ for de unge 2. juledag på hotel Skagen, og sæsonens største fest var karnevalet den 23. februar med midnatsspising.

SØLLERØD

Bestyrelsen meddeler, at den ordinære generalforsamling afholdtes 16. februar på Rudegård. Traditionen tro samledes man efter generalforsamlingen med damerne til fælles spising og dans.

VIBORG

»Vi kippede med flaget for vor gamle skipper, Peter Vindum, onsdag den 12. december« skriver sekretær Willy Andresen.

»Da holdt Peter nemlig fødselsdag og blev 80 år. Ja, du så rigtigt, den unge mand fyldte virkelig fire snese. Peter blev indmeldt i afdelingen 1. november 1942, så han var næsten med fra starten. Han har altid været et godt aktiv for Marineforeningen, og han blev da også afdelingens formand i 1951 til stor gavn for os alle. Peter er stadig medlem af bestyrelsen i praksis, selv om han officielt holdt op i februar sidste år.

Vi siger dig tak, Peter, for din store indsats og for dit gode kammeratskab, som vi vil glæde os over i mange år endnu. Din udnævnelse til æresmedlem i 1966 var velfortjent!

ÅRHUS

Bestyrelsen oplyser med sorg, at Kaj Granow, mangeårigt bestyrelsesmedlem afgik ved døden 22. december. Marineforeningens Århusafdeling, som stillede en æresvagt med fanen ved hans begravelse, vil også ære hans minde.

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: Rigger Jens P. Sørensen 23/3 75 år. Ingeniør Eiler Kaae, Viby, 29/3 60 år. Maskinarbejder C. J. Christensen 26/4 65 år. Forvalter Laurits Rasmussen 23/5 80 år. Købmand Robert W. Nielsen, Risskov, 24/6 65 år. Ejendomsinspektør Erik Thomsen 29/6 60 år.

ÅLBORG

Sekretær Christian Thomsen oplyser, at man 18. oktober afholdt en ulkeaften i marinestuen med forskellig underholdning, musik, sang og gode historier. Aftenen blev ledet af fregatkaptajn og mesterskytte Poul Andersen.

8. november afholdtes andespil for medlemmer med husstand, og 6. december serveredes gløgg og æbleskiver ved den traditionelle julesammenkomst i marinestuen, hvor gode venner og forretningsforbindelser havde skænket et stor antal gaver som præmier til forskellige konkurrencer. Julemanden kom på besøg, og Leo Puggård sørgede for klavermusik både til underholdning og til dans.

Distrikt XII

Ved et møde afholdt i Brønderslev midlertidige marinestue i »Manna«, aflagde Georg Pe-

dersen beretning for 1973. Repræsentanterne for afdelinger i Ålborg, Hals, Frederikshavn, Hjørring, Skagen og Brønderslev enedes om, at man ville forsøge at lave forskellige arrangementer i fællesskab.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkommanderet med

Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken?

Hvorlænge?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Blanketten udfyldes nøjagtigt og indsendes til formanden.

Ny maritim litteratur

Danske bådtyper

Skibstømrer og konservator Christian Nielsen begyndte for mere end 30 år siden på opmålingen af ældre lokale fartøjstyper og indsamlingen af historiske oplysninger. Dette arbejde er nu afsluttet med en stor smuk bog, som foruden konstruktionstegninger er illustreret med ældre fotos og samtidige tegninger af forskellige kunstnere visende fartøjerne under konstruktion eller i arbejde. Resultatet er blevet ualmindelig attraktivt. 152 sider, kr. 85,00, udgivet af Handels- og Søfartsmuseet På Kronborg, i kommission hos Høst & Søn.

Fra dreng til mand i sejskibenes tid

Kaptajn C. G. Saltofts erindringer er ikke kedelige. I den danske Kap Horn-sammenslutning er han kendt for sin gode hukommelse og sin levende fortælleevne. Begge dele har han udnyttet her til et livligt og detaljeret historisk dokument om sømandstraditioner. Den underholdende tekst er ledsaget af fotos samt af vignetter af maleren Andreas Laursen. 150 sider, kr. 48,00. Høst & Søn.

Strandinger og strandingsgods

P. Christian Dahl fortæller om livet på en gård opført med det formål, at sikre inddrevet strandingsgods. Dens historie giver rigeligt stof til omtale af en barsk tilværelse og dramatiske situationer på Jyllands vestkyst. Et værdifuldt kapitel af klittens historie med fremragende illustrationer. — Tilrettelæggelse ved A. Hjort Rasmussen. 144 sider, kr. 39,50. Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg.

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg Årbog 1973

Under redaktion af Henning Henningsen og Hanne Poulsen foreligger bind 32 i Danmarks mest prominente søhistoriske samleværk, som indeholder en halv snes artikler med relation til Danmarks maritime fortid. Blandt emnerne kan nævnes S. I. Green-Pedersens bidrag om forholdene på danske slaveskibe, og Knud Klem's artikel om, hvorledes dansk skibsfart drog fordel af vor neutralitet i 1780-erne da alle andre søfartsnationer krigedes. 178 sider, illustreret, kr. 35,00.

Prisoner-of-War Ship Models 1775-1825

Et værk om de fremragende sejskibsmodeller, som blev bygget af søfolk i engelsk krigsfangenskab, da Storbritannien lå i krig med mange europæiske lande. Fra den tid eksisterer mange hundrede skibsmodeller bygget af træ, kødben, elfenben, skildpaddeskjold m.m. En svaghed er den manglende omtale af danske krigsfangers modelbyggeri. 174 sider, rigt ill., stort format, £ 8,50 net. Nautical Publishing Co., Lymington.

Senk »Tirpitz«

Thomas Gallagher's beretning om en af de dristigste søkrigsoperationer under den 2. verdenskrig med deltagelse af engelske dværgubåde og med bistand af norske modstandsfolk. To af bådene nåede frem til målet i den norske Kåfjord, og fem af de 48 deltagende slap fra det med livet. 172 sider, ill., N-kr. 39,50. Stabenfeldt Forlag, Stavanger.

Rederiaktieselskabet Dannebrog 1883-1973

Søren Thorsøe har samlet materialet til denne mindebog, hvis hovedemne er oplysning om ca. 120 skibe, der gennem 90 år administreredes af det oprindelige »Dampskibsselskabet Dannebrog« (nu Weco-Shipping I/S). For samtlige skibe bringes koncentrerede data. Bogen er illustreret med ca. 140 fotos. Den er udgivet i samarbejde med World Ship Society, Kændal, England, og er ikke i handelen.

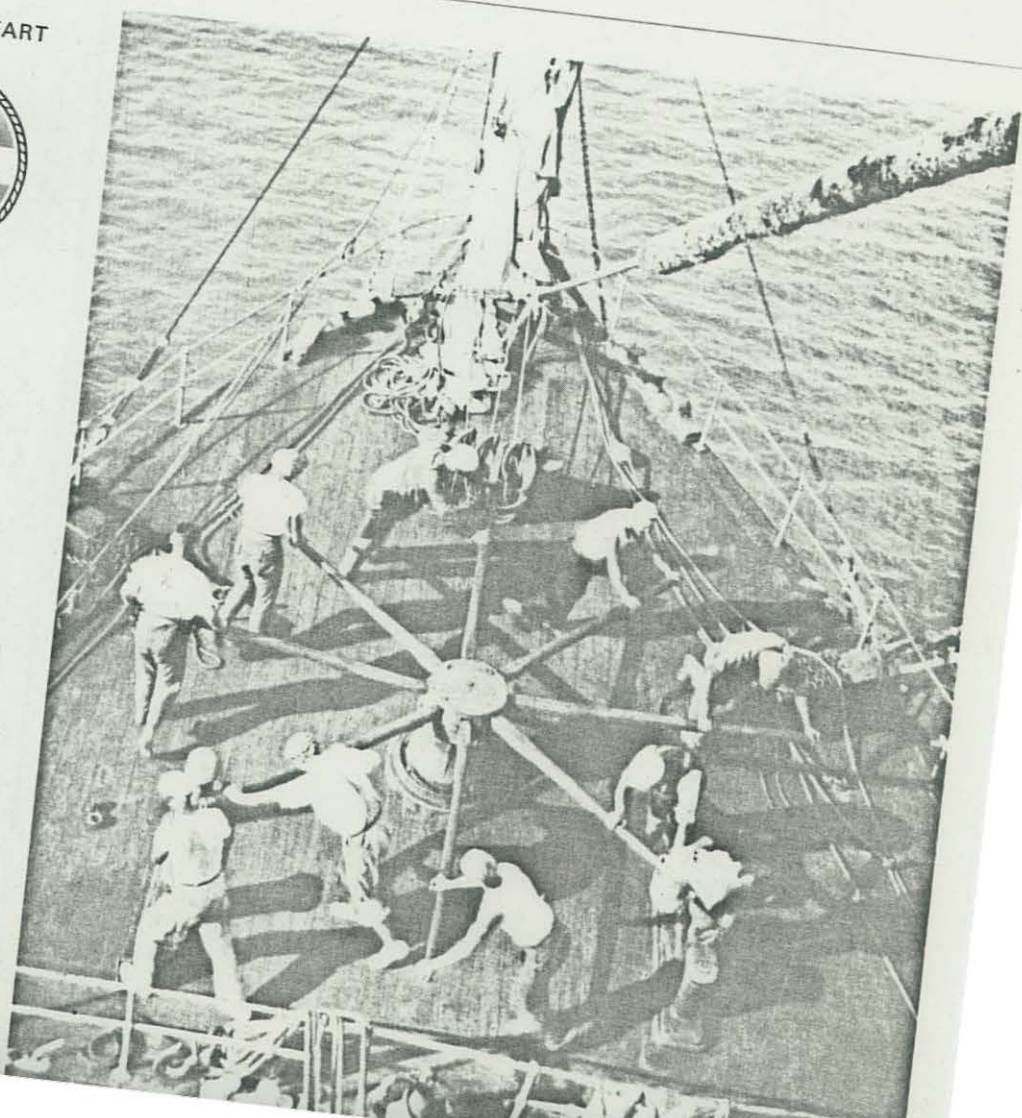
Waffen auf See

Peter Padfields store værk om benyttelse af artilleri i søkrigsførelse foreligger nu på tysk. Umiddelbart tiltrækkende er det prægtige illustrationsmateriale, blandt andet mange fortrinlige farvegengivelser. I teksten, der behandler kombinationen af skib og kanon gennem 700 år, er der taget fuldt hensyn til den tredje — og vigtigste faktor: Sømanden, hvilket forøger bogens værdi som historisk dokument. 320 sider, stort format, DM 74,00. Klasing und Co., Bielefeld.

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
FORSVÆRN OG SØFART

2

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Hovedbestyrelse:

Formand: Kommandørkaptajn K. Hertz, København.

Næstformand: Underdirektør Svend Worm-Petersen, København.

Landssekretær: Assistent Kurt Flatau, København.

Hovedkasserer: Orlogskaptajn S. Thorlund Nielsen, København.

Distriktschef Torben Jensen, Glostrup, Distr. I.

Cykelsmed F. Andreasen, Hillerød, Distr. II.
Premierløjtnant E. Thaarup, Slagelse, Distr. III.

Elmontør Bent Hollænder, Haslev, Distr. IV.
Kaptajn C. Thomsen, Rønne, Distr. V.
Forretningsfører E. Semberg, Nakskov, Distr. VI.

Ingeniør E. D. Fyilling, Odense, Distr. VII.
Fabrikant M. Burcharth, Kolding, Distr. VIII.

Direktør Knud Schrøder, Esbjerg, Distr. IX.

Direktionssekretær Jørgen Mortensen, Grenå, Distr. X.

Fiskeskipper Jens Knak, Lemvig, Distr. XI.
Forvalter Georg Petersen, Frederikshavn, Distr. XII.

Bagermester A. Echvald, Godthåb, Distr. XIII.

Hovedkontor:

Marineforeningen, Bredgade 29,
1260 København K.

Ekspeditionstid daglig kl. 10—13. Lørdag lukket.

Telefon (01) 15 28 86.

Postkonto nr. 1608.

Under Dannebrog:

Redaktion: Kaj Lund (ansvarshavende).

Trykning: Holbæk Amts Bogtrykkeri.

Forsiden:

Ankeret hives op med capstan i bark »Suzanne« af Marstal, Danmarks største sejlskib i 1930. Foto Kaj Lund.

NYT INITIATIV

- flere medlemmer

Tørre tal fortæller ikke altid sandheden, og skeptikere må gerne sætte spørgsmålstegn ved statistikken, der viser, at det samlede medlemstal er steget siden sidste år. Det er i hvert fald et opmuntrende faktum, at medlemstallet ikke falder, og at en hel del afdelinger i den senere tid har haft øget tilgang af nye, unge medlemmer.

En sådan fremgang er i reglen resultatet af ledelsens initiativ og af en god vilje til at sætte noget i gang, som kan fange interessen både hos den ældre og den yngre generation.

Læs i denne forbindelse - i hvert nummer - afsnittet »Fra afdelingerne«, hvor der lægges vægt på at give plads til både de traditionelle og de nye aktiviteter.

Under Kolding er omtalt en ny, god idé - af de små. Efter redaktionens slutning kom der brev fra Kolding med omtale af yderligere et friskt initiativ, der ved første øjekast kan klassificeres som »mellemløst«. Men ved nærmere betragtning rummer det større perspektiver.

Marineforeningens Kolding-afdeling har indstiftet en »MARINE-CUP« og som vandrepræmie udsat en smuk dækketallerken i sølv med inskription. Præmien er skænket til Kolding Sejlklub med de betingelser, at der konkurreres om den ved en af klubben organiseret årlig distancekapsejls. Der konkurreres første gang om præmien ved en 120 sømils kapsejls Samsø rundt i dagene 2.-4. august.

Sejlere fra hele landet kan deltage i konkurrencen, når blot fartøjets fører er medlem af Dansk Sejlunion. For at have chance for en aktie i »MARINE CUP« kræves yderligere, at fartøjets fører - eller mindst 50 pct. af besætningen - er eller har været medlem af det danske søværn, af Marinehjemmeværnet eller af Kvindeligt Marinekorps. Præmien skal vindes tre gange for at erhverves til ejendom.

Her gives en stimulans til samvirke mellem grupper af kvinder og mænd med tilknytning til søen. At dette netop hører til Marineforeningens opgaver, har man indset i Kolding.

- Og tanken er resulteret i handling.

Havneidyl i Marstal i dag. Foto Ingvar.

Velkommen til Marstal

Sendemændene og deres damer, som den 25. og 26. maj skal samles i Marstal, har naturligvis kigget på landkortet og spekuleret på, hvordan man uden alt for mange vanskeligheder kommer til denne plads, der tilsyneladende ligger afsides og vanskeligt tilgængelig.

Der er masser af muligheder, skriver Hans Pedersen, formand for Marineforeningens Marstal-afdeling: Der går moderne færger fra Fåborg til Søby (sejltid 1 time), fra Svendborg til Ærøskøbing (sejltid 70 min.) og fra Rudkøbing til Marstal (sejltid 1 time).

Yderligere kan de bilkørende fra Sjælland, Lolland og Falster benytte færgen fra Korsør til Lohals eller fra Nakskov til Spodsbjerg, hvorfra man kører til Rudkøbing og tager færgen til Marstal.

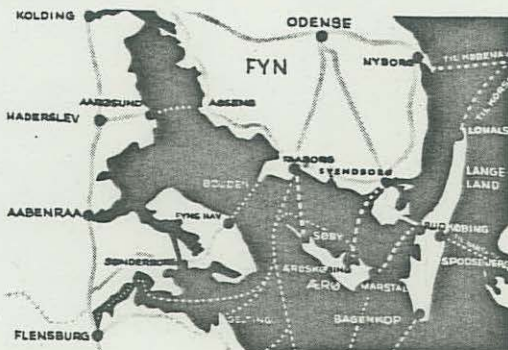
Endelig skal nævnes, at der er daglig flyveforbindelse fra Skovlunde til Marstal.

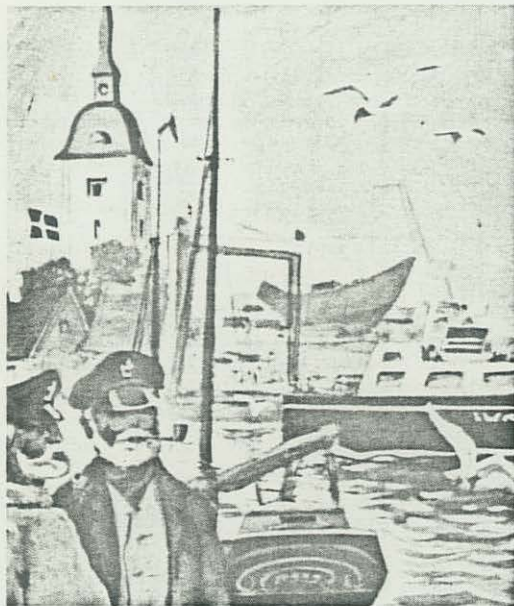
Ærø er alt andet end isoleret. Hvert år bliver øen besøgt af over en halv million mennesker, der kommer, fordi her virkelig er noget at se og opleve.

Alene turens sidste etape gennem det idylliske sydfynske øhav kan være en oplevelse en forårsdag under gunstige vejrforhold. Ærø adskiller sig i mangt og meget fra det øvrige Danmark – også vejrmæssigt, skriver Hans Pedersen. Det er den del af landet, der har

det mest stabile vejr, og det håber vi også at have den 25. og 26. maj – altså solskin.

Ærø er også den eneste landsdel, bortset fra Færøerne, der har sit eget flag og må benytte det, fortæller Hans Pedersen. Dog holdes Dannebrog naturligvis lige så højt i ære. De særlige rettigheder stammer fra den tid, da øen hørte under Hertugdømmerne. Ærø er vel også den eneste landsdel, hvor man kan flage med et Dannebrog, der bærer Regentens initialer. Som tak for ærøboernes trofasthed mod Kongehuset fik øen i sin tid som gave et flag med Kongens initialer, og siden er det leveret et nyt flag, hver gang en ny konge kom på tronen. Det skete også da Dronning Margrethe overtog tronen.

Fredstårnet (Æro Turistforening).

Det første glimt, man får af Marstal, er byens barokke kirketårn, der knejser højt på et bakkedrag over de røde tage. – Apropos kirken, så rummer den særprægede seværdigheder, som det nok er værd at ofre lidt tid på. Den blev bygget i 1738 for midler, som søfolkene selv skrabede sammen. De sejlede selv sten og tømmer til den og byggede selv det 35 meter høje tårn, fredstårnet. En skibsreder har skænket uret, der om natten lyser som sømærke.

Kirken er smykket med talrige gaver, som byens skippere har hjembragt fra deres langfarter. Således er et af de fem kirkeskibe fundet i Nordsøen af et marstalskib.

Man bør lægge mærke til altertavlen, hvor Kristus stiller stormen på søen og beroliger sine apostle, til hvilke et antal gamle Marstalsømænd har siddet model, så adskillige kirkegængere stadig kan nikke genkendende til deres forfædre. Altertavlen er malt af den kendte grønlandskunstner C. Rasmussen, der for øvrigt er indfødt ærobo og debuterede i 1863 på Charlottenborg som marinemaler. Som hundreder af æroboere omkom han på søen.

Nogle af C. Rasmussens bedste arbejder hænger i Marstal museum, som er mere end et søfartsmuseum. Her vil damerne bl. a. kunne se et fuldt monteret køkken, hvor inventaret fortæller, at det stammer fra gamle

hjem, hvis fædre har færdedes langt uden for rigets grænser og hjembragt kakler, fajancer, kobbertøj, lerfæde m.m. Museet har desuden en smuk samling af ærøske nationaldragter, dåbsdragter, nakkehuer, tønderkniplinger og dukker m.m.

For søfartsinteresserede er der andet at se på Marstal museum end de 3-400 skibsbilleder. De danner faktisk kun en beskedent ramme om samlingens egentlige skatte. Til disse regnes bl. a. 38 enestående smukke skibsmødeller, bygget af smedemester Lorenz Hansen. De er så korrekte og detaljerede, at selv den skibskyndige vil have svært ved at finde unøjagtigheder.

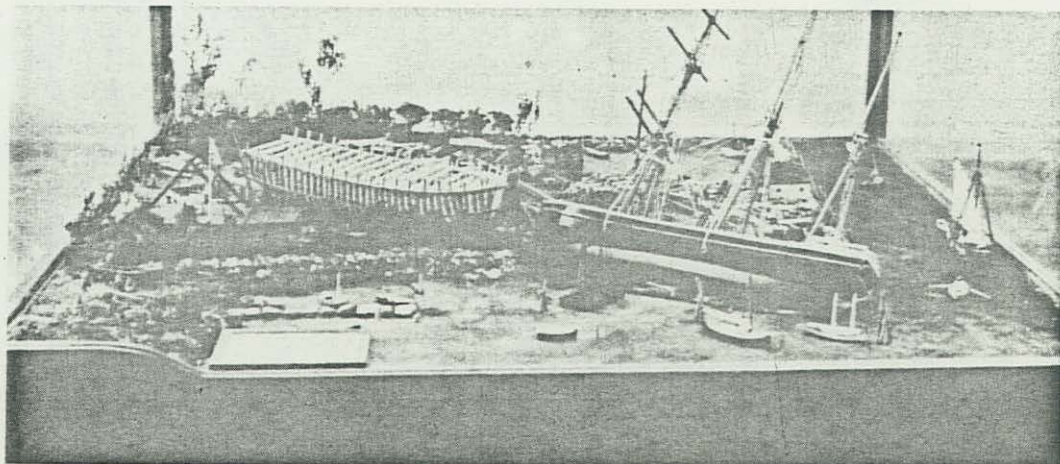
Hver af modellerne er en seværdighed for sig, og vi kan nøjes med at fremhæve en model af H. C. Christensens skibsværft, som det så ud omkring år 1900, hvor alt arbejde udføres med håndkraft. Et skib er under bygning, og et andet ligger krænget over for at blive kalfatret og forsynet med ny kobberforhudning.

Museumsbestyrer Jens Hansen kan supplere illustrationen med beretning om Marstals søfartstraditioner, der kan føres helt tilbage til middelalderens gotlandsfarere og kulminerede med den berømte flåde, fortrinsvis af skonnerter, der besejlede de 7 have.

Fra blomstringstidens begyndelse stammer havnen, hvis mere end 1000 meter lange mole gav læ til vinteroplægning af 100 skonnerter. Denne havn står som et symbol på – og minde om enestående flid og sammenhold i det lille søfartssamfund. Man havde ansøgt staten om støtte til at sikre havnen, og da der blev givet afslag, byggede marstallerne selv havnen omkring 1825. Den drøjeste del af arbejdet udførte man om vinteren, idet de svære sten blev slæbt ud på isen, hvorefter forårets tøbrud lod dem falde på plads.

En tur langs Marstal havn er fremdeles en oplevelse. Ganske vist er det småt med skonnerter nu, men »det er en fryd at gå havnen langs en sommeraften og se de mange nationers flag på den tætte række af flotte lystsejlere«, skriver Hans Pedersen. Her ligger stadig et par skibsværfter og nogle beddinger, men det gamle hæderkronede H. C. Christensens skibsværft er nu omdannet til en moderne virksomhed for reparation af skibe og for fremstilling af maskingods til eksport.

Byen som helhed er i øvrigt en seværdighed. Det er som et eventyr at vandre gennem de

Model af H. C. Christensens skibsværft ca. år 1900, bygget af Lorenz Hansen.

snævre gader og gyder, hvor de mange små farverige og velholdte skipperhjem fremtoner som kulisser. Byen har også en hundredårig navigationsskole, der fremdeles er i fuld blomstring. Man regner endda med, at skolen i august 1975 vil kunne flytte ind i helt nye lokaler, hvis bygning er anslået til at koste en halv snes millioner kroner. Til den tid vil Marstal have Danmarks mest moderne navigationsskole.

Ærø er andet og mere end Marstal. Øen har yderligere to havnebyer, Søby og Ærøskøbing, der ligesom Marstal i sommertiden vrimler med lystsejlere, fiskerbåde og færger.

Af de tre havne er Marstal langt den største med sin imponerende stenmole. Ærøskøbing havn er den mindste. Til gengæld har den 5 meters vanddybde, så den kan anløbes for lastning og losning af større skibe end de øvrige havne. Søby har øens mest trafikerede havn, først og fremmest af rutebåde med tyske turister. Desuden er den basis for en stor

fiskerflåde. Søby havn har en tørdok, og her ligger et stålskibsværft kombineret med motorfabrik, der er øens største arbejdsplads.

Ærø er kun cirka 35 km lang, så man kan godt klare rundturen på en halv dag. Naturen er stærkt vekslende. Her skifter rene sandstrande med klinter og strækninger med rullesten. Her finder man oprindelig landsbydyr, her er hyggelige krohave, og her er bakke- drag, hvor man på klare dage har udsigt over hele øhavet.

I nærheden af den travle fiskerihavn Søby er Søbygårds bygninger og volde en seværdighed, og Bregninge kirke kan fremvise øens største kunstneriske klenodie i billedskæreren Klaus Bergs trefløjede altertavle fra den senkatolske tid.

Det vil også være synd at forsømme et besøg i den idylliske by Ærøskøbing med de velbevarede, fredede bindingsværkshuse. Ærøskøbing har talrige specielle seværdigheder for den, som har tid. Her er en stor samling af flaskeskibe og en ikke mindre besøgt samling af shagpiber. Desuden er her et rigtigt museum med folkeminder og billedhuggeren Gunnar Hammerichs samling af porcelæn og antikviteter fra den tid, da Ærø hørte under Hertugdømmerne. Samlinger af denne art findes også andre steder, bl. a. i »Kjøbinghus«, byens ældste hus fra 1645.

Der bliver nok at få tiden til at gå med under et besøg på Ærø, og vær sikker på, at Marstal nok skal tage godt imod sine gæster. Vi forstår på Hans Pedersen, at han allerede er parat til at sætte kagen i ovnen.

Skipperhus i Sølvgade, Marstal. Foto Ingvar.

Et hjørne af Store Heddinge marinestue på Hotel Stevns, hvor fru Theilmann Møller gennem mange år har været en hyggelig værtinde.

Marinestuen i Store-Heddinge

Depotejer A. Kirkeby, som er tidligere formand for Marineforeningens Stevns-afdeling, mener at marinestuen på Hotel Stevns i Store-Heddinge er den, der har det mest maritime præg i landet, og samtidig er den en af de hyggeligste. Han var selv med til at indrette den, da han var sekretær for afdelingen i 1942. Det skete på initiativ af den daværende bestyrelse i afdelingen samt hotelejer Åge Nielsen, der lod sætte paneler op i forbindelse med en ombygning af hotellet. Foreningens daværende formand var gårdejer N. P. Petersen, Storedal, som havde haft roret siden 1930.

Skønt kun 32 år gammel er stuen præget af gammeldags hygge, og der er skabt en maritim stemning uden museums-virkning. Der er indbygget skylight og køjer, som man efter si-

gende ved særligt festlige lejligheder engagerer en mand til at pøse vand på (udvendig fra).

Her er de traditionelle udsmykninger med lanterner, våben, skibsklokke og billeder af skibe og gamle gaster. Desuden har man i tidens løb samlet mange bemærkelsesværdige genstande, blandt andet en slagbænk, et sladrekompass, der er en tro kopi af det kompas, der findes ombord i kongeskibet »Dannebrog«, og en ankerkæde med anker udskåret i et eneste stykke æbletræ af fisker Peter Larsen, Rødvig.

Man har selvfølgelig en ægte oktant af ibenholt og en ægte teleskopkikkert (skænket af forhenværende fyrmester Otto Mønsted). Foruden modelskibe i montrer er man også ejer

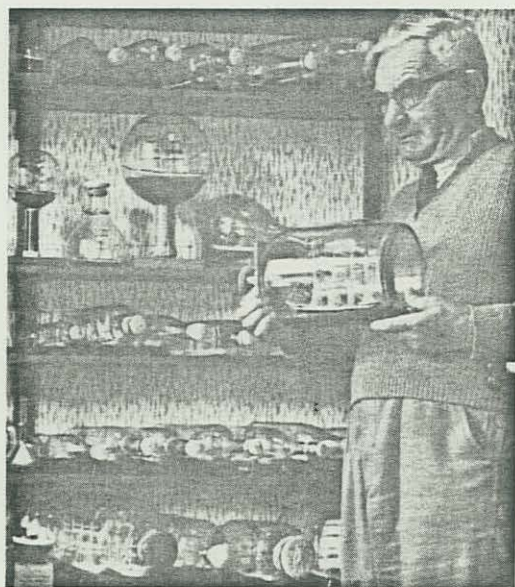
Der er tempo og fin stemning, når damerne samles til pudseaften i marinestuen.

Spera-Nielsen, der gennem mange år var medlem af afdelingen, ved sin fornemme samling af flaskeskibe.

af nogle eksklusive flaskeskibe. Disse kan man godt være stolt af, for de er fremstillet af en af Danmarks førende eksperter, »Spera«-Nielsen (afdøde skibsfører Hans Larsen Nielsen, Rødvig).

Blandt de mange blanke kostbarheder lægger man især mærke til en indsamlingsbøsse opbygget som et morsomt fyrtårn. Den er fremstillet af brødrene Petersen, der tidligere havde blikkenslagerforretning i Store-Heddinge.

Engang imellem trænger de mange klenodier til at blive frisket op, og så indkalder man medlemmernes damer til assistance ved en pudseaften. Afdelingens formand, tømrermester Willy Jensen, Højrup, kontrollerer at der bliver brugt både pudsecreme og knofedt. Bagefter bliver fliden belønnet med god mad og hyggeligt samvær i marinestuen, hvor lanternernes lys reflekteres i blankskinnende messing.

Nyt fra søværnet

Hjælperen udgår af flådens tal

I forbindelse med flådens genopbygning efter 2. verdenskrig modtog Søværnet gennem USA's våbenhjælpsprogram flere orlogsfartøjer af forskellige typer. Et af disse fartøjer var depotskibet HJÆLPEREN, som i en alder af knap 30 år efter at have gjort tjeneste under orlogsflaget i ca. 20 år strøg kommando for sidste gang d. 12. okt. sidste år.

HJÆLPEREN blev bygget i 1945 i Houston, USA, som landgangsfartøj i LSM-klassen (Landing Ship Medium). I 1952-53 blev det ombygget til depotskib for torpedobåde på Naval Dockyard i Charleston, USA, overdraget til Danmark og sejlet hjem af dansk besætning med daværende orlogskaptajn A. C. Struckmann som chef.

I første række har depotskibet tjent som sejlende forsyningsbase for motortorpedobådene. Om bord fandtes værksteder og lagre for reparation og vedligeholdelse af såvel diesel- som gasbåde, mulighed for bespisning og underbringelse samt badefaciliteter for torpe-

dobådsbesætningerne. Endvidere fandtes mulighed for forsyning af bådene med olie, vand, proniant, torpedoer, ammunition m. m. Skibet benyttedes også i udstrakt grad som målskib ved torpedoskydninger og konkurrerede ofte med fint resultat med andre NATO-landes tilsvarende skibe i på korteste tid at indbjærge og igen at klargøre de affyrede øvelsestorpædoer.

Der er ikke umiddelbart udsigt til en afløser for HJÆLPEREN, så torpedobådseskadren må indtil videre forlade sig på støtte fra eskadrens mobile landbase (MOBA) og fra flådestationerne.

14 tons beton gennem luften

Søværnets Flyvetjeneste har efter anmodning fra Farvandsdirektoratet fløjet 40 læs beton - det svarer til 14 tons - fra Artilleriskolen Sjællands Odde til Snekkeløbet, hvor det skulle bruges til fundamentering af redningsbåken på Sjællands Rev. Flyvningen blev gennemført som et led i det årlige træningsprogram.

Redningsbåken blev bygget i 1834 til hjælp for skibbrudne, og den var forsynet med mad, drikkevarer og tæpper. På grund af vind og vejr's ødelæggelser blev båken repareret for en snes år siden, og den har siden været nedlagt et år.

Søfartskredse har imidlertid ønsket, at båken blev vedligeholdt, og det var årsagen til Farvandsdirektoratets anmodning om bistand, da den igen var stærkt medtaget.

Operationen blev afsluttet med udflyvning af et hus, der blev anbragt præcist på toppen af båken, som billedet viser. Huset er af en helt ny type, som direktoratet selv har konstrueret, og som er bygget af Ejvind's Bådebyggeri i Svendborg. Huset er fremstillet af glasfiber af næsten ubegrænset holdbarhed. Det kan skilles ad i elementer og kan bruges til mange formål, f. eks. også til top på et fyrtårn, hvor der i så fald indskydes en linsektion. I årenes løb er der anbragt sådanne toppe på fyrtårne i Storebælt.

Huset er to meter i diameter og kan huse fire mand. Det er forsynet med nødproviant og -udstyr, og der findes opvarmningsmuligheder. Adgangen sker gennem en stige på siden af soklen. Der findes også en flagstang, hvor nød-stedte kan sætte signal om hjælp.

Farvandsdirektoratet har over for Søværnets operative Kommando oplyst, at hvis transporten skulle udføres med båd, ville det tage adskillige måneder og blive yderst beko-steligt, da besejlingsforholdene er vanskelige og kræver særdeles gode vejrforhold. Desuden tillader beton-afbindingstiden ikke bådtrans-port.

Marinehjemmeværnets nyeste

Marinehjemmeværnets sidste nybygning, MHV 91, er blevet afleveret til flotillen i Svendborg. Det er det andet fartøj af en serie på seks, hvoraf det første, MHV 90, i efter-året blev afleveret til flotillen i Dragør. Far-tøjerne er bygget af stål og de første i Marine-hjemmeværnet, der er bygget af dette ma-teriale.

Den nye kutterserie har følgende data: læng-de 19,75 m, bredde 5,70 m, dybgang 2,55 m, de-placement 85 t, motortype B&W Alpha diesel

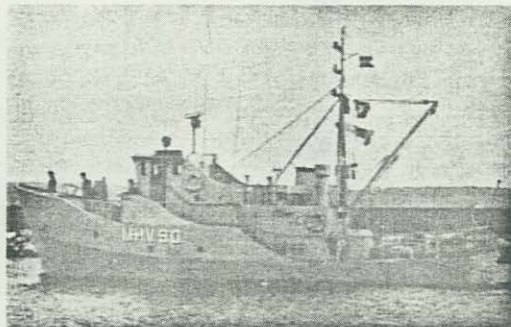

Foto F. Bornkessel.

404-26 VO 400 EHK v. 400 o/m, fart 10,5 knob. Fartøjerne er udstyret med Terma naviga-tionsradar og moderne radiomateriel med bå-de civile og militære frekvenser. Som noget nyt i Marinehjemmeværnet er fartøjerne end-videre udrustet med en jolle af typen Dory 11 med en 6 hk Evinrude påhængsmotor.

Efter afleveringen af det nye fartøj til flo-tillen i Svendborg afgår flotillens nuværende kutter, MHV 69, til København, hvor den over-drages til flotille 364. Samtidig ændres skrog-nummeret fra MHV 69 til MHV 80, der bliver kutterens fremtidige betegnelse.

Fra hovedbestyrelsen

SENDEMANDSMØDET 1974

Marineforeningens ordinære sendemandsmøde vil som tidligere nævnt finde sted søndag den 26. maj kl. 0930 på Hotel Ærø i Marstal med følgende dagsorden i henhold til foreningens love:

1. Valg af dirigent.
2. Landsformanden aflægger årsberetning.
3. Landskassereren fremlægger det reviderede årsregnskab til godkendelse og decharge.
4. Behandling af indkomne forslag:
 - a. (HB) Fastsættelse af kontingent for kommende periode iflg. lovenes § 6. HB foreslår en forhøjelse på kr. 6 til ialt kr. 18 årligt, gældende fra 1. januar 1975.
 - b. (HB) Forslag om tilføjelse til lovenes § 21 vedrørende skyttelav:
»Under afdelingerne kan oprettes skyttelav

med selvstændig lavsstyrelse og økonomi for egne anliggender.

Afdelingsbestyrelse og lavsstyrelse koordinerer virksomheden i afdeling og lav ved gensidig repræsentation ved respektive ledelsesmøder.

Fælles for alle skyttelav nedsættes under Marineforeningens hovedbestyrelse et skyttelavsudvalg, som på landsbasis behandler særlige sager skyttelav og skydningers afholdelse vedrørende.

Hovedbestyrelsen fastsætter i »Vedtægter for skyttelav« og »Direktiv for skyttelavsudvalget« retningslinier for skyttelavene, samt for skyttelavsudvalgets virke.»

c. (HB) Godkendelse, jvf. lovens § 2, af anmodning fra Roskilde afdeling om overførsel fra distrikt III (Sjælland Vest) til distrikt I (Storkøbenhavn).

- d. (Distr. X). Forslag om, at medlemskoret fra 1. januar 1975 kun indeholder én talon for helårsopkrævning, og ikke, som hidtil, to taloner for halvårsopkrævninger.
- e. (Skagen) Forslag om, at sendemandsmøderne fremover kun afholdes hvert andet år, da det ellers er for dyrt for de små afdelinger.
- f. (Skagen) Forslag om, at sendemandsmøderne fremover afholdes om lørdagen (kl. ca. 1400-1500) i stedet for søndag formiddag).
- g. Forslag om mødested 1975 (Invitation fra Skjern).
5. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer:
- a. Meddelelse om valg i distrikterne III, V, XII og XIII.
- b. Valg af landskasserer. HB foreslår valg af Kurt Flatau (nuværende landssekretær).
- c. Valg af landssekretær. HB foreslår valg af S. Thorlund Nielsen (nuværende landskasserer).
6. Valg af revisorer og revisorsuppleant:
- a. Valg af revisor. HB foreslår genvalg af N. E. Beck-Friis.

- b. Valg af revisorsuppleant. S. E. Fabricius modtager ikke genvalg.
7. Eventuelt.

Marineforeningens Hovedbestyrelse
K. Hertz, landsformand.

Fødselsdagshilsen

Da formanden var bortrejst på kommandør G. de Lichtenbergs fødselsdag den 7. marts, aflagde næstformanden og den tidligere næstformand besøg hos kommandøren for at overbringe Marineforeningens lykønskninger samt en gave. Det var en stor glæde at træffe Marineforeningens tidligere formand så vel restitueret efter en alvorlig ulykke, som han havde været ude for i begyndelsen af januar, og som meget få havde kendskab til. Kommandøren bad os bringe hovedbestyrelsen og medlemmerne en varm tak for de hjertelige hilsener, han havde modtaget i dagens anledning.

O.H.M.

Næste nummer af U.D.

Artikler og illustrationer til »Under Dannebrog« nr. 3 1974 skal være redaktionen i hænde senest 15. juli. Vigtige meddelelser fra afdelingerne har en uges ekstra frist.

Fra afdelinger og distrikter

BOGENSE

A. Vestergaard oplyser, at den årlige generalforsamling fandt sted 23. februar i marine-stuen. Dagsordenen afvikledes uden dramatik og med genvalg til bestyrelsen.

BORNHOLM

Ved afdelingens sidste større arrangement i »Industrien« havde man 170 deltagere i et bankospil, som gav en udmærket støtte for økonomien, idet gevinsterne var gaver skænket til foreningen.

På den årlige generalforsamling oplyste formand Sigurd Andersen, at man havde haft et forholdsvis roligt år med knapt så stor aktivitet som i det livlige 1972. Marinestuen har gennemgået en modernisering og forskønnelseskur med forsænket loft, tæppe på gulvet og nyt tapet.

BRØNDERSLEV (nystiftet afdeling)

Bogholder Aksel E. Pedersen rapporterer, at afdelingen har holdt stiftende generalforsamling den 9. februar i den nye marinestue i restaurant »Ørnereden«, Nørregade, i Brønderslev. Den arbejdsgruppe, der har siddet hidtil, er afløst af en bestyrelse på 5 medlemmer med tandtekniker Lars Mose Jensen som formand.

Ved distriktsmødet 4. april i Skagen oplyste Mose Jensen, at Brønderslev afdeling nu har over 50 medlemmer og er i støt fremgang.

EBELTOFT (mange nye medlemmer)

Næstformand Jørgen Brøgger sendte de sidste numre af »Kabysrygtet« og fortalte desuden, at afdelingen den 2. marts holdt kombineret fregatskydning og generalforsamling. Generalforsamlingen afholdtes på hotel Vigen, hvor

Sluppen sejler gennem Ebeltoft. Foto Kurt L. Jakobsen.

værten desuden over hotellets interne fjernsyn viste en filmoptagelse af den nylig afholdte slupsejlad i fastelavnsdagene. Udover dette maleriske optog afholdtes fastelavns søndag ved marinestuen en tøndeslagning for medlemmernes børn. Der sluttedes af med varm kakao og fastelavnsboller i forbindelse med uddeling af præmier.

Af »Kabysrygtet« fremgår i øvrigt, at man i marinestuen har haft kammeratskabsaften den 28. februar, hvor maskinmester Chr. Rønholm viste lysbilleder og fortalte om sin tid som orlogsgast på kutteren »Mågen« under Grønland. Den 28. marts havde man i marine-

stuen besøg af forhenværende kriminalassistent A. Andersen, der viste film og lysbilleder og talte om kriminalpolitiets arbejde.

Der synes fremdeles at være god gang i afdelingen. I hvert nummer af »Kabysrygtet« bydes velkommen til nye medlemmer.

HASLEV

Sekretær Jørgen Larsen oplyser, at generalforsamlingen blev afholdt 26. februar uden sensationer. Der blev bl. a. lagt planer for 50 års jubilæet, der egentlig finder sted 18. juni. Det vil imidlertid blive fejret med en fest den 15. juni.

FREDERIKSHAVN (flere medlemmer ønskes)

Formand Georg Petersen beretter, at den ordinære generalforsamling afholdtes i marinestuen 27. februar. Et af de vigtigste punkter på dagsordenen var planer om at gøre en kraftig indsats for, at forøge medlemstallet, hvilket man mener, at der skulle være gode muligheder for.

GENTOFTE

Den 6. marts havde formand S. E. Fabricius indkaldt til kammeratskabsaften i Københavns Amatørsejlkлубs lokaler. Programmet omfattede bl. a. et causeri ved orlogskaptajn John G. Frederiksen, der fortalte om sine oplevelser som politibetjent og som koncentrationslejr fange i Tyskland. Afdelingen sluttede sin vintersæson 4. april ved en sammenkomst med damerne samme sted. Efter et hyggeligt festmåltid blev der vist film og danset.

GLOSTRUP (nye medlemmer)

Formand Torben Jensen kunne på admiral-forsamlingen oplyse, at man nu har 151 medlemmer i afdelingen. Heri er formentlig medregnet de to nye, som blev optaget samme dag. I forbindelse med sammenkomsten blev Oliver Holst udnævnt til æresmedlem af afdelingen som tak for et stort og nyttigt arbejde i Marineforeningen gennem mange år.

Man har haft en sæson med stor aktivitet og en mødeprocent over 50 til arrangementerne. Sidst var det en sammenkomst i marinestuen, hvor chefen for torpedostationen Kongsøre og for frømandskorpset, orlogskaptajn Volke, holdt foredrag og viste film.

Afdelingen lykønsker i anledning af runde fødselsdage: 6/5 Alfred Jensen 80 år. 6/5 Peter »Benzin« Nielsen 70 år. 15/5 A. Præst 65 år. 16/5 Age Pedersen 40 år. 30/5 Skyttelaugets kasserer, Bendt Rasmussen, 40 år.

— Og nogle sommerdrengene: 4/7 Per Sønchsen 40 år. 13/7 Richard Dahl 30 år. 31/7 Leo Veie 30 år. 16/8 Søren Simonsen 50 år. 22/8 Peter A. Nielsen 40 år. 28/8 Eiler Mortensen 60 år.

I Skyttelauget har Kurt Hertz afløst Jens Rosenfeldt Christensen som formand. Sidstnævnte blev ved overleveringen hyldet stærkt for sin 18 års formandsgerning. Skyttelauget havde i øvrigt fregatskydning i Glostruphal-

len 27/4. Om aftenen mødtes man med damerne til spisning og dans i Kabytten.

HALS (mange nye medlemmer)

Afdelingen har nu 130 medlemmer, fortæller Egon Hjelm. Man har i det forløbne år haft en tilgang på 21. Ved generalforsamlingen 14. februar i marinestuen på Hals hotel blev sejl-mager Ib Johansen indvalgt som nyt medlem af bestyrelsen.

Mærkedage i Hals: 6/4 fiskeskipper N. P. H. Nielsen 65 år. 9/7 fhv. skibsfører Niels Kaas. 17/10 rutebilejer Frank Mikkelsen 50 år. 22/10 fhv. lods Willemoes Nielsen 75 år.

HJØRRING (flere nye medlemmer)

Sekretær Per With har nylig sendt indmeldelse til hovedkontoret for to nye medlemmer og rekvireret en ordentlig portion friske optagelsesblanketter. Han skriver, at alle valg til bestyrelsen var genvalg ved generalforsamlingen 12. marts. Jørgen Larsen fortsætter som formand. Marinestuen på restaurant »Spjældet« skal nedlægges, da værten selv skal benytte lokalet til andet formål. I stedet har man fået tilbud om et mødelokale i restaurant »Morten Bisp«, hvor generalforsamlingen blev afholdt. Lokalet er venligst blevet stillet til rådighed af restauratør Bent Andersen, som er blevet valgt til ny kasserer for afdelingen.

HORSENS

Afdelingen gratulerer i anledning af runde fødselsdage: 15/8 Poul E. Clausen 50 år. 22/8 E. Arnfeldt Jensen 50 år. 1/10 Børge Sørensen 60 år.

HØRSHOLM-RUNGSTED

Palle Borgfjord oplyser, at han på generalforsamlingen den 22. februar blev valgt til ny formand i stedet for Viggo Jørgensen, der ikke ønskede at fortsætte. Om aktiviteten i den forløbne sæson fortæller Palle Borgfjord, at afdelingens 30 års fødselsdag blev fejret med en fest på »Spisekrogen« i Frederiksværk, hvortil man kørte i busser. Festen havde 75 deltagere, deriblandt gæster fra Hillerød, Birkerød, Frederikssund, Hundested og Frederiksværk.

8. december holdtes julestue i marinestuen, som bestyrelsen havde pyntet specielt i anledningen.

KOLDING (en ny god idé)

Mogens Burcharth oplyser, at distrikt VIII afholdt møde den 2. april i marinestuen på Koldinghus Staldgård.

Opmærksomheden henledes på et nyt initiativ udgået fra Kolding afdeling. Man har ladet fremstille et nydeligt vedhæng til automobilnøgler med Marineforeningens bomærke i guld på en baggrund af sort med et svagt blågrønt skær. Vedhængen sælges for kr. 4,00 pr. stk.

KGS. LYNGBY

Dronningens og afdelingens fødselsdag blev afholdt i marinestuen på restaurant Lottenborg lørdag den 20. april med festmåltid, underholdning og dans. Afdelingen gratulerer: 9/7 Peter Laugesen 75 år. 22/7 Sylvest Johannesen 60 år. 28/7 Ørum Larsen 60 år. 4/8 Osvald Rigelsen 65 år. 13/8 Ernst Rigelsen 70 år. 15/8 Bahnsen Taarbæk 75 år. 21/8 Anker Kromann, Geelsgaard, 60 år. 30/8 Winding 65 år. 11/11 Glesner 70 år.

KORSØR (mange nye medlemmer)

Også kasserer N. O. Sørensen har rekvireret flere indmeldelsesblanketter. Det synes at være noget, man bruger en hel del af i Korsør, for han sender samtidig fire nye indmeldelser.

Meget apropos meddeler den lokale bulletin »Kompasset«, at afdelingen siden sidst har fået 7 nye medlemmer. Af bladet fremgår i øvrigt, at formand Sven Reese Pedersen og andre bestyrelsesmedlemmer den 14. marts overrakte 50 års emblemet til afdelingens ældste medlem Ove Frederiksen. Han aftjente sin værnepligt i 1918 i torpedobådene »Narhvalen« og »Søhunden«.

I »Kompasset« indbydes til forårsfest den 4. maj i K.B.s klubhus. Afdelingen lykønsker til runde fødselsdage: 4/5 Aufeldt Petersen 30 år. 18/5 Knud Tjuststrup 30 år. 25/5 Jørgen Rasch 40 år. 26/5 H. Åge Jensen 40 år. 31/5 Benny Jensen 40 år.

Korsør afdeling oplyser, at distrikt III den 12/3 holdt møde i marinestuen i Slottensgade med deltagelse fra Kalundborg, Roskilde, Slagelse, Nykøbing S. og Korsør. Premierløjtnant E. Thaarup ønskede ikke at fortsætte som distriktsformand. I hans sted valgtes Korsørafdelingens kasserer, N. Bruus Sørensen.

En idé fra Kolding. Foto Kaj Lund.

KØBENHAVN

Forårsprogrammet har omfattet en kammeratskabsaften i MHV-huset på Holmen, hvor formanden for 2. Regiments Soldaterforening, Særmark Thomsen, viste film og fortalte om det nordiske soldaterstævne i Finland i 1973. 27. april var der arrangeret rundvisning i Holmens kirke, hvor pastor Børge Ørsted optrådte som en kyndig guide.

»Udkiggen« oplyser desuden, at der til lørdag den 18. maj er planlagt en sejltur med Marinehjemmeværnet. Sejlladsen går til Dragør, hvor man besøger det gamle fort med rundvisning og historisk orientering.

LEMVIG

Der er stadig krudt i Lemvig-afdelingen, som ved, hvordan en madpose skal skæres. 23. februar afholdtes generalforsamling, og om aftenen fortsatte man med alle tiders fastelavnsfest med deltagelse af damerne. Desværre var det ikke dårligt vejr, som det ellers plejer at være til fastelavn. Mange af afdelingens medlemmer blandt fiskerne var på havet. Som erstatning havde man derfor inviteret de lokale soldaterforeninger, som gjorde deres bedste for, at det blev en festlig aften med sang og dans.

Den 23. marts afholdt distrikt XI sit årlige møde i Lemvig.

MARSTAL

Hans Pedersen oplyser, at der i forbindelse med sendemandsmødet lørdag den 25. maj kl. 17.00 vil blive nedlagt kranse ved mindesmærket over de søfolk, der faldt under de to verdenskrige. Mindesmærket over de ca. 100 Marstal-søfolk, der omkom under den 2. verdenskrig, er rejst af Marineforeningens lokale afdeling for indsamlede midler.

Som optakt til sendemandsmødet vil Søværnets Tambourkorps allerede den 24. maj komme til Marstal og marchere gennem byens gader. Desværre er korpset optaget om lørdagen på grund af et andet arrangement.

NÆSTVED

Sekretær Jens Kristensen indberetter, at man den 9. marts afholdt en manneaften med god deltagelse til gode historier, fællessang og kammeratligt samvær. 2. april sluttedes sæsonen med en vinterfest, hvor man inviterede damerne med og var 80 deltagere til en dejlig aften med god mad, dejlige sange, konkurrencer og dans. Festudvalget havde sørget for smukt pyntede lokaler.

I dagene fra 29.-31. marts havde byen besøg af korvetten »Flora«. Marineforeningens afdeling deltog i forskellige arrangementer. Man organiserede bl. a. en udflugt for mandskabet til Fakse Bryggerierne og en kammeratskabsaften i Marinestuen. I begge tilfælde var der god tilslutning.

Afdelingen var repræsenteret ved et afskedsarrangement for oberst P. Jorck-Jorckston, GHR. Der er iøvrigt planlagt en sommerudflugt 22. juni og fregatskydning 1. september.

ODENSE

22. april afholdt skyttelaugets kongeskydning i Fyns Forum.

24. april var der indbudt til 60 års stiftelsesfest i Marineforeningens Odense-afdeling.

RANDERS

Sekretær Ejnar Christensen oplyser, at man den 8. marts afholdt 55 års stiftelsesfest på Hornbæk Kro med fortrinlig tilslutning og dans på dækket. Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: 26/8 bestyrelsesmedlem Axel Urup Skov 50 år. 10/9 Sigurd Rix 65 år. 24/9 formand Poul Schytte Hansen 65 år.

ROSKILDE (masser af nye medlemmer)

Her går det godt. I forbindelse med afdelingens generalforsamling midt i februar blev optaget 17 nye medlemmer. Ved samme lejlighed blev udnævnt et æresmedlem af afdelingen. Det er Chr. Johansen, som snart kan fejre 50 års jubilæum og som gennem mange år har været meget initiativrig og aktiv i foreningen. Han var også afdelingens første flagbærer.

Sammen med H. F. C. Poulsen skænkede han sidste år marinestuen et klenodie, som få har magen til: En samling sejlmagerværktøj.

I denne forbindelse kan nævnes, at bestyrelsen har tegnet en tyveriforsikring for marinestuen. Den sidste tids tyverier og hærværk har været alt for dyr.

Af avisreferater fremgår det i øvrigt, at formand Flemming Petersen nylig var i Norge for at bistå med at starte den første fregatskydning i Oslo. Roskilde var den første afdeling i Marineforeningen, der i 1936 startede fregatskydning herhjemme.

Ved samme lejlighed bistod Flemming Petersen med oprettelse af nye afdelinger under Norges Orlogsforbund, som hidtil kun har haft fire afdelinger. I første omgang stiftedes en Marineforening i Roskildes venskabsby Tønsberg. Senere kommer afdelinger i Stavanger, Tromsø, Trondheim og Haugesund. Det er planlagt, at de nyoprettede afdelinger skal besøge Roskilde i august.

På Norgesturen var Flemming Petersen ledsaget af fregatbygger Børge Skjoldby og frue. Børge havde bygget en fregat til Norges orlogsmuseum.

SILKEBORG

Medlemstallet holder, skriver sekretær S. Bøgh-Sørensen i forbindelse med referat af generalforsamlingen, hvor Holger Sivertsen blev genvalgt til formand. Desuden meddeles det, at man 9. marts deltog i en fællesskydning, og i april holdtes et medlemsmøde med film og damer.

SKAGEN (nyt initiativ)

Et nyt bevis på aktivitet i afdelingen er modtaget ad omveje. Fra Ebeltoft afdeling fik redaktionen tilsendt et program for Skagen Marineforenings havfisketur 1974. Programmet omfattede en 6 timers havtur fulgt af indvejning af den rensede fisk og spisning (dog ikke

fisk) på hotel Skagen. Fangsten tilfaldt arrangørerne og solgtes på auktion ved spisningen. Til gengæld var der afsat masser af pokaler og flotte præmier for de bedste præstationer, bl. a. en Mercury påhængsmotor for største fisk samt præmier for største samlede vægt af fem fisk og for sjældne fisk.

Ved distriktsmødet den 4. april på Brøndums Hotel kunne Joe Jørgensen fortælle, at Skagen afdeling nu har ca. 500 medlemmer. Man har en regelmæssig ekstra indtægt ved afholdelse af præmiehist. Det giver hver gang et overskud på ca. 200 kr.

SKANDERBORG

E. Troelsen skriver, at afdelingens formand, Berg Hansen, den 12. februar bød velkommen til den årlige generalforsamling på Slotskroen. Den forløb uden sensationer, og bestyrelsen blev genvalgt.

SVENDBORG

C. Hansen rapporterer, at marinestuen på hotel Ærø var sæde for generalforsamlingen den 26. januar, hvor formanden, Carl Børge, kunne oplyse, at året var gået fint med gode arrangementer. Medlemstallet er ikke mindre end 175, så man klynker ikke, som de gør det i byens øvrige soldaterforeninger.

ÅLBORG

Herfra rapporterer sekretær Chr. Thomsen, at den årlige generalforsamling afholdtes 14. februar i Marinestuen. Der var enstemmig godkendelse af formand E. Samuelsen's beretning og af kasserer E. Hansens regnskab, der udviste et overskud på ca. 900,- kr. og en kassebeholdning på næsten 6000 kr.

12. marts fejrede afdelingen sin 57 års fødselsdag på hotel Kong Frederik med bistand af havfruer og skjoldmøer. Arrangementet, der havde stor tilslutning, blev gennemført efter gode gamle traditioner. Eyvin Samuelson talte for Dronning og fædreland, Brønderslev-afdelingens formand, Mose Jensen, talte for Marineforeningen og kammeratskabet, og Otto Barsted priste det smukke køn. Der var sørges for underholdning ved lokale kunstnere, og afdelingens skibsorkester ledet af Henning Simoni leverede musik til dansen på dækket.

ÅRHUS

Afdelingen gratulerer til runde fødselsdage: 8/7 Palle Uldall 50 år. 30/7 Axel E. Jensen 70 år. 3/9 Henry Dallgaard 80 år. 14/9 Gunnar Højsgaard 65 år. 19/9 H. P. Christensen 80 år.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkom-
manderet med

Har De tidligere været medlem af en Marineforenings-afdeling og da hvilken?

Hvorlængde?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Blanketten udfyldes nøjagtigt og indsendes til formanden.

Ny maritim litteratur

Den danske marines uniformer gennem tre århundreder

En samlet skildring af den danske marines uniformer. Kommandørkaptajn E. Borg har skabt et smukt bogværk baseret på arkivstudier. I billedmateriale hentet fra museer og Det kongelige Bibliotek vises munderinger helt fra slutningen af 1600-tallet. Mange af de ca. 80 billeder, hvoraf de fleste er i farver, har ikke tidligere været offentliggjort. En del af dem har været forelagt Kongen i forbindelse med indstillinger om uniformsændringer. 250 s., kr. 185,-. Strubes Forlag.

Fra Rokokotiden til vore dage

Kontreadmiral F. H. Kjølens har i denne bog samlet et udvalg af sine søhistoriske kronikker fra de senere år. De spænder tidsmæssigt over halvtredie århundrede og omtaler bl. a. episoder fra Nelsons tid, fra vadehavskrigen i 1864 og fra flådens sænkning i 1943. Størsteparten af de her bragte 15 afsnit har under en eller anden form relation til den danske marine. 179 s. ill., kr. 48,00. Forlaget Rhodos.

Fjernt fra Danmark

Per Eilstrup og Nils Eric Boesgaard fortæller om Danmarks rolle som kolonimagt gennem 3 århundreder. Et kortfattet samlende overblik gives i indledningen af museumsdirektør Henning Henningsen. Derefter ruller journalisterne sig ud med korte levende afsnit om særlige begivenheder, betydningsfulde menneskeskæbner og dramatiske episoder, bl. a. med relation til slavehandelen. Blandt de mere end 400 farvebilleder er masser af skibe. 247 s., kr. 96,00, Lademann.

Sejldugssyning

En håndbog for amatører i sejlmagerarbejds grundbegreber. Per Træholt giver forklaring på korrekt brug af sejlhandske og sejl nål, syning af almindelig søm, påsætning af pariserering og kordelring, påsyning af en lap m.m. Desuden bringes vejledning i syning af en pose, en taske, en hynde og en værktøjsrulle m.m. 64 s., ill., kr. 36,50, Borgens Forlag.

Både og bådfolk i marsken

Der var rigeligt med vand omkring marskgårdene i det vestlige Slesvig, selv når havet ikke gik over digerne. Her udvikledes særlige typer af småfartøjer til transport, fiskeri, rørskæring m.m. Om disse både og sejladsen med dem fortæller Andreas Møller levende og sagligt. Stoffet er suppleret med et fortrinligt billedmateriale. 148 s., kr. 38,50, udgivet af Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg.

Cruise of the Lanikai

I vinteren 1941-42 foretog den lille sydhavsskonnert »Lanikai« et dramatisk togt, hvis oprindelige formål først røbes nu af admiral Kemp Tolley, som dengang var skipper på skonnerten. Den egentlige opgave gik ud på at provokere japanerne til at sænke skonnerten og dermed give USA et påskud til at indtræde i verdenskrig II. Pearl Harbour gjorde provokation unødvendig. 356 s., ill., £ 5,95 net., Patrick Stephens, Cambridge.

Zwischen Ostsee und Ostasien

Fritz Brustat-Naval viser her en fjerde side af Kiel som søfartsby. Historisk har den været bedst kendt som flådestation, og senere er det Nord-Østersøkanalen og de store regattaer, der har henledt opmærksomheden på byen. Her fortæller forfatteren om Kiel som hjemsted for en handelsflåde, der siden slutningen af 1700-tallet pløjede de syv have, og som også i en periode viste Dannebrog vidt omkring. En bog om skibe, søfolk og rederier i fortid og nutid. 124 s., ill., DM 19,80, Koehlers Verlagsgesellschaft, Herford.

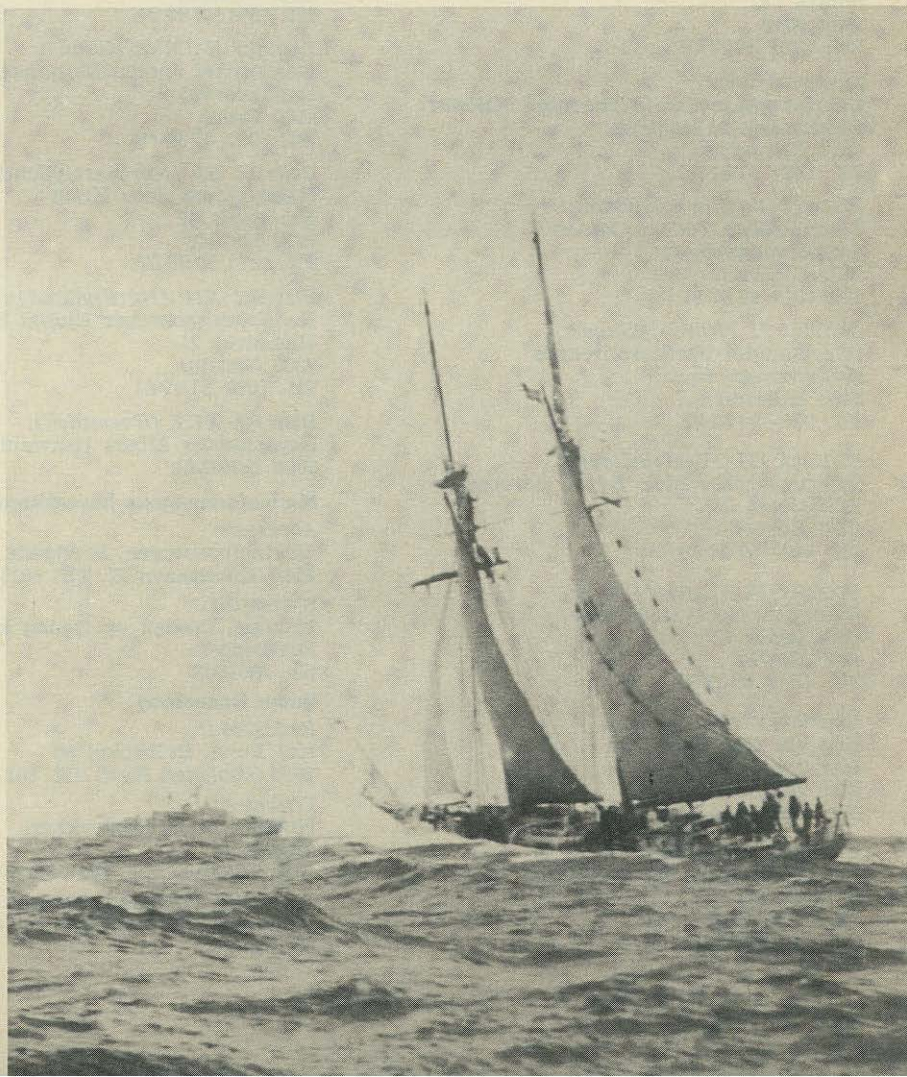
Schiffsmodellbau

I tysk oversættelse et veritabelt leksikon udarbejdet af Orazio Curti, vicepræsident for den italienske sammenslutning af skibsmodebyggere. Bogen er grundig, så det forslår. Hovedemnet er »standmodeller« fra alle tidsaldrer med vejledning i historisk korrekte detaljer. Moderne kapsejladsmodeller er heller ikke glemt, ja man finder endog et afsnit om maskindrevne modeller; herunder fjernstyrede hurtigbåde. 520 s., 630 illustrationer, DM 48,00 net., Delius Klasing & Co., Bielefeld.

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
SØVÆRN OG SØFART

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Marineforeningens hovedbestyrelse

Landsformand:

Kommandørkaptajn Kai Hertz
Ramsvej 44, Ramløse
3200 Helsingør
Tlf. (03) 11 21 97

Næstformand:

Underdirektør Svend Worm-Petersen
Phistersvej 15
2900 Hellerup
Tlf. (01) HE 6060

Landskasserer:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14
2990 Nivå
Tlf. (03) 24 77 76

Landssekretær:

Orlogskaptajn Svend Thorlund Nielsen
Oldekrogen 3, Magleby
4672 Klippinge
Tlf. (03) 67 81 96

Distrikt I (Storkøbenhavn):

Distriktschef Torben Jensen
Søndervangsvej 22
2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 63 51

Distrikt II (Nordsjælland):

Cykelhandler Ferd. Andreasen
Horsevænget 52
3400 Hillerød
Tlf. (03) 26 52 82

Distrikt III (Vestsjælland):

Overmekaniker Niels Bruus Sørensen
Æblehaven 21
4220 Korsør
Tlf. (03) 57 24 49

Distrikt IV (Sydsjælland):

El-montør Bent Hollænder
Hørvænget 42
4690 Haslev
Tlf. (03) 69 19 72

Distrikt V (Bornholm):

Kaptajn Carl Thomsen
Lærkevej 19
3700 Rønne
Tlf. (03) 95 14 53

Distrikt VI (Lolland-Falster):

Forretningsfører Eli Semberg
Frodesvej 6
4900 Nakskov
Tlf. (03) 92 03 15

Distrikt VII (Fyn):

Ingeniør Erik Fyllum
Vestergade 19
5000 Odense
Tlf. (09) 12 14 60

Distrikt VIII (Sydøstjylland):

Fabrikant Mogens Burcharth
Pile Allé 17
6000 Kolding
Tlf. Ø (05) 56 82 02

Distrikt IX (Sydvestjylland):

Direktør Knud Schrøder
Nygårdsvej 106
6700 Esbjerg
Tlf. (05) 12 83 34

Distrikt X (Midtjylland):

Kontorchef Jørgen Mortensen
Lundskovvej 9
8500 Grenå
Tlf. (06) 32 16 40

Distrikt XI (Nordvestjylland):

Fiskeskipper Jens Knak
Storegade 42
7620 Lemvig
Tlf. (07) 82 06 57

Distrikt XII (Nordjylland):

Redaktionssekretær Ejvind Samuelson
Hasselvej 11
9260 Gistrup
Tlf. (08) 31 47 61

Distrikt XIII (Oversøisk):

Bagermester Albert Echwald
3900 Godthåb

Marineforeningens hovedkontor

Adresse:

Marineforeningen, Bredgade 29
1260 København K. Tlf. (01) 15 28 86

Kontortid:

Mandag, onsdag og fredag kl. 10-13.

Postkonto:

Nr. 2001608

Under Dannebrog

Redaktion:

Kaj Lund, Bolbrovej 80
2960 Rungsted Kyst. Tlf. (01) 86 37 51

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Algade 1

4300 Holbæk. Tlf. (03) 23 20 48

Forsidebilledet: Den svenske marines skonnert »Gladan« og minelæggeren »Falster«. - Foto: Kaj Lund.

Forsiderne af de lokale meddelelsesblade fra afdelingerne i Ebeltoft, Frederiksberg, Korsør, Roskilde, København og Glostrup. Desværre nåede »Søforklaringer« fra Kolding ikke at komme med på illustrationen.

Afdelingernes lokale bulletiner

Ovenfor bringes smagsprøver på lokale meddelelsesblade, som »Under Dannebrog« i den senere tid har modtaget fra forskellige afdelinger af Marineforeningen.

Indholdet er lige så forskelligt som omslagene. Det gælder både stoffets art, stofmængden og det tekniske udstyr.

Skal man finde en fællesnævner, må det vel være, at bladene udgives af afdelinger, hvor der til stadighed hersker et initiativ. Derved kan sådan et blad hjælpe til med at holde hjulene i gang. En fælles mangel er angivelse af trykkested samt af navn og adresse på den ansvarshavende redaktør (jvf. presseloven).

Til orientering for de mange afdelinger, som forhåbentlig tænker på også at udgive en lokal nyhedssprøjte kan røbes, at det i reglen er ustyrligt morsomt og spændende at lave det første nummer af bladet, men er træl-

Til opmuntring for den stakkels redaktør skal imidlertid understreges betydningen af, at man ved at løse de mange opgaver ved produktionen af et blad lærer mange forskellige ting, der kan komme én til nytte på andre områder.

Hvad der er af nok så stor betydning er den samhørighed, som kan skabes inden for en afdeling af Marineforeningen gennem sådan et blad. — Mulighederne for dette ligger især, hvor redaktøren er i besiddelse af en lykkelig evne til at få sine kammerater til at skrive størsteparten af stoffet i bladet.

Afdelinger, der påtænker at starte et lokalt blad, vil kunne indhente praktiske vink og teknisk rådgivning fra producenterne af de 6 ovennævnte blade. »Under Dannebrog« vil være behjælpelig med at formidle kontakten til de anonyme redaktører.

Værnepligtige med bart, mandigt bryst, årgang 1920. Billedet er taget om bord i kanonbåden »Guldborgsund« og udlånt af maskinmester A. M. G. Christensen, Esbjerg. — Han står selv nederst til venstre.

LANDLOV

Udtog af en værnepligtigs dagbog (V)

Det er søndag — den første fridag om bord. Vi er fritaget for øvelser, bortset fra morgenmønstringen af alle mand. Denne mønstring tager vi med som en selvfølge. Vi er nu engang kommet i trøjen og har mistet det meste af vor selvstændighed. Søndag har en herlig klang i alles øren — bortset naturligvis fra Dronningens Kvarter, for de skal blive om bord og foretage det fornødne, hvis noget uforudset skulle ske.

Selv hører jeg til Kongens Kvarter og trækker i det fine landgangskluns. Når vi skal ud og møde det civile liv, skal vi skam stadses op som en pryd for vor stand og som nogle krudtkarle, der forstår at føre sig blandt byens borgere.

Alle mand står i geled iført kongens fineste klæder. Landgangsskoene er dog vore egne, og de skal være blankpudsede. Flødeskægget går fra mand til mand og inspicerer at alt er i orden. Han retter på den blå krave, der skal sidde snorlige. Mange steder ser han forgåves efter den obligatoriske uldne undertøje, hvis overkant skal værre synlig. I de fleste tilfælde er den forsvundet så man kan se et bart mandigt bryst. Ved hjælp af en sikkerhedsnål og en snor er den halet ned og fastgjort til bukseremmen.

Det må ikke finde sted. Flødeskægget kender fidusen, og sikkerhedsnåle og snore er

fjernet overalt, inden han melder klar til artilleristen.

Hansen er troppet op, og efter hans skarpe blik har kontrolleret, at alt er i orden, melder han videre til »dragonen«. Denne ærværdige herre er ankommet med sit føl Sofus i hælene. Begge skridter fronten af, hvorefter de melder alt vel til premierløjtnanten. Sofus træder frem foran geledet og fremfører et alvorsord til alle i en streng og brøsig tone: »Husk på, at vi er i kongens klæ'r. Det forpligter mere end noget andet. — Husk, at kongens by nok er en dejlig by, men det er også en lastens by«.

Videre bliver vi mindet om, at vore rene skosåler ikke må betræde Nyhavn, som er et Sodoma uden lige, hvor man kan være sikker på at hente sig en kønssygdom. Uha, sikken en svada. Det er især en skuffelse for alle vore knoldesparkere, som havde drømt om Nyhavns forjættelser. Nu er dette paradys belagt med tabu, og alle de skønne drømme er bristet.

De befarne stikker næsen i sky. De ved bedre besked. For dem er Nyhavn ikke det eneste saliggørende. Herre Gud, til daglig kommer de der alligevel ikke. Den hvepserede overlader de gerne til bolværksmatroser, alfonsere og udlændinge. København har nok af knejper med tøse og sjov. Nogle af dem

er endda skrappere end nede i Nyhavn, både på Vesterbro og Nørrebro og i det indre København. Der er for eksempel »Kæden« i Dr. Tværgade, »Flora« på Nørrebro, »Thingvalla« »Blomsten«, »Høvlen« på Christianshavn og mange, mange flere. Ingen behøver at komme til at lide nød, når det gælder de våde varer eller at finde en pige. På Strøget færdes de i hundredvis. Her behøver man ikke at gå for-gæves.

Hver mand får udleveret et landgangsbevis. Uden dette dokument kommer man hverken ud eller ind.

Da vi endnu kun er basser, må vi ikke benytte båden ved Høusebroen. Vi skal pænt spadsere gennem hele flådens areal ud til værftsbroen på Christianshavn. Ankommet hertil fremviser vi passersedlen og træder ud i den frie verden.

De indfødte københavnere er dampet af straks efter morgenmønstringen. Alle har de jo bestemte steder at ty hen. Vi andre venter, til middagen over overstået, og enkelte, som ikke har moneter på lommen, forbliver om bord.

Når man er i kongens klæ'r, er man ikke særligt velset på byens restauranter. Tjenerne er mutte: »De skravl har sgu ingen skejser!« — Nej, vi er ikke særligt velbeslåede. Det kan højst blive til en bajer eller to, og der kan da slet ikke blive tale om at traktere en pige med et par genstande.

Man trasker gade op og gade ned. Man snuser sig ned gennem Strøget, hvor der er mange piger på fliserne, især når aftenen falder på. Piger er de fleste mænd vel ude efter, når der er en chance. Hvad det angår er marinesoldaten hverken værre eller bedre end alle andre. De fleste har jo nok en kæreste hjemme, men »ude af øje ude af sind«. Det siger tøsen derhjemme vel også, så det kan gå lige op.

Man trasker ned ad Strøget for tidsfordriv, og på Amagertorv står et par ældre lamseben og smider snøren ud: »Hallo, baby, skal det være os to?«

Man slikker sig ikke just om munden ved at se de to fregatter, der svulmer voldsomt både til gården og til gaden. De har arme så tykke som lår, og ansigtets rynker og folder er kun ufuldstændigt skjult under det tykke lag sminke.

Jeg kan ikke bare mig for lidt sarkasme:

»Nej, sikken et par kønne lamseben. Giver du en hundredlas, så snakker vi om det.«

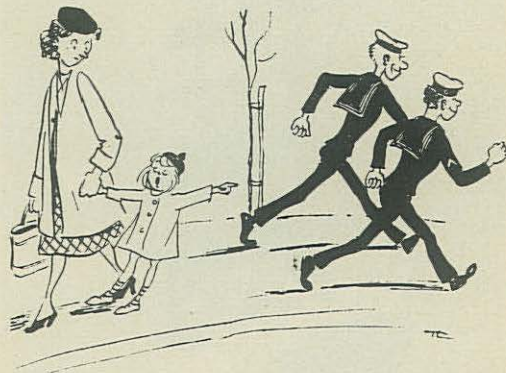
Svaret falder prompte: »Hovsa, bette dreng, gå du hellere hjem til patten med dit skidne matrostøj, hø!«

Og så går man hjem. Hvad er der i grunden at gøre for en sølle matros med krave på — især når han ikke har penge.

Efter endt søndagstur kommer man slentrende mod værftsbroen. Artilleristen bag ruden er søvni og gider knap nok se på ens passerseddel. Vi er måske en flok på 4-5 stykker, men alligevel må vi pænt vente, til vi er nogle flere, som kan marchere i samlet trop gennem Orlogsværftets grund. En del er temmelig højroastede. Der er kommet et par øller ned bag uldtrøjen, som for øvrigt igen er blevet halet ned med sikkerhedsnål og snor, så det bare bryst atter fremtræder mandigt med mere eller mindre hårvækst. Flødeskæget, der skal lede flokken, gør opmærksom på den ureglementerede påklædning, og alle sikkerhedsnåle bliver fjernet, inden vi når frem til kaserneskipet.

Vel om bord ledes vi af lyset fra matte elektriske pærer ned til banjerne, hvor Dronningens Kvarter allerede har sovet længe. I vor flok er der enkelte temmelig højroastede, og vi slipper ikke for de sædvanlige banale replikker: »Hold kæft i hede hule helvede!« Og »Hvad fanden bilder du dig ind? — Klap du bare gællerne i, ellers skal far her sgu ordne dig!«

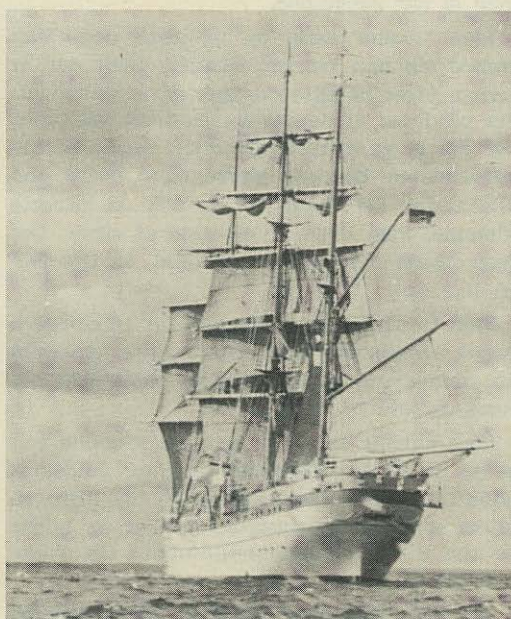
Det varer dog ikke længe, før der er stilhed, og alle sover.

—Moar, hvaffor har de hagesmækken bagpå?

Der var trængsel ved St. Annæ Plads, Toldboden, Kæsthusbroen og Langeline i nogle dage midt i juli, da halvandet hundrede skoleskibe og veteranskibe fra 14 nationer samledes i Københavns havn. Den 14. juli påbegyndte skoleskibene en kapsejls til Gdynia, og forsidebilledet er en situation fra startlinien. Nederst til venstre den russiske bark »Towarisch« (tidligere tysk »Gorch Fock«), der vandt kapsejlsden. Nederst til højre det nye tyske marineskoleskib »Gorch Fock« (II), der kom ind på andenpladsen. Foto: Kaj Lund.

Buste af Samuel Plimsoll rejst i
Victoria Embankment Gardens i London
i 1929.

Lidt om sikkerheden til søs

I ANLEDNING AF 150-ÅRET FOR SAMUEL PLIMSOLLS FØDSEL

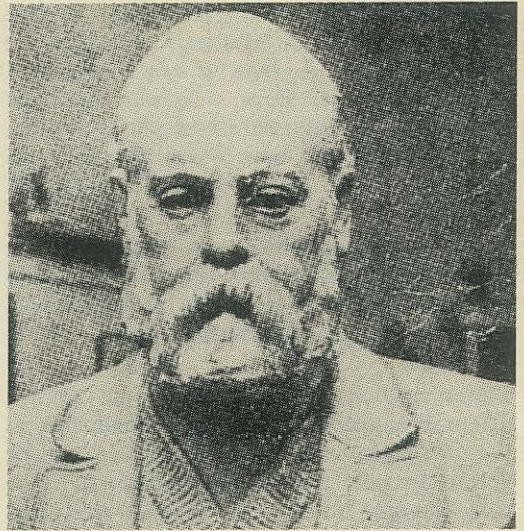
Blandt de faktorer, som spiller ind i spørgsmålet om sikkerheden til søs, er det uden diskussion den menneskelige, som har størst betydning. I dette forår så man alt for mange eksempler herpå.

Hvor rangerer så den tekniske faktor? – I virkeligheden temmelig langt nede, hvis man tager i betragtning, at den menneskelige faktor indirekte er med i spillet, når der er tale om »valg af det rigtige værktøj til det rigtige formål«.

Her skal fremdrages et eksempel på, hvordan et enkelt menneskes personlige indsats for tekniske forbedringer kom til at spare tusinder af menneskeliv på søen. Dette menneske var endda hverken sømand eller skibstekniker.

Af hensyn til beskatning af skibe i forhold til deres størrelse og til den mængde last, de kunne medføre, træffer man på et tidligt tidspunkt af historien begrebet fribord for skibe i offentlige forordninger. Ligeledes finder man allerede i den tidlige middelalder fribordet anvendt som en sikkerhedsmæssig faktor. Til eksempel var der i Visby på Gotland – dengang centrum for Nordens søhandel – omkring år 1288 bestemmelse om forbud mod overlastning.

Det er i år nøjagtig 200 år siden, at en maksimal dybgang for skibe første gang blev officielt fastsat af sikkerhedsmæssige grunde og på et teknisk beregningsgrundlag. Det skete for en hel del skibe i Edvard Lloyd's skibsliste af 1774. Desværre blev disse dybgange

udeladt, da skibslistens udseende blev revideret i 1834 i forbindelse med etableringen af Lloyd's Register Society.

Der gik mange år, før der i det engelske Parlament blev fremsat forslag om en lovfæstet lastelinje. For 100 år siden, da den britiske skibsfart var midt i overgangen fra træ til jernskibe, begyndte en helt ny type skibsførere at optræde. Det var dem, der overtog det vældige udbud af gamle træskibe.

De bedste af disse, fortrinsvis rene sejlskibe, blev opkøbt af norske skibsførere og partrederier. Her blev grunden lagt til den senere norske dominans på havene. – I tilgift fik Norge imidlertid i denne overgangsperiode verdens højeste havariprocent.

Samtidig havde engelske skibe verdens højeste forlisprocent, og værst gik det ud over de mellemstore kulslæbere i kystfarten. Dette skyldtes til dels en særlig målregel, der gjorde det fordelagtigt at bygge skibene meget smalle og dybe, hvilket forringede deres stabilitet. Utallige skibe kæntrede og forsvandt på grund af denne fejlkonstruktion.

Efterhånden blev den engelske offentlighed opskræmt, og stemmer rejste sig med advarsler både fra seriøse redere, fra sømandskredse og fra offentlige institutioner. Til eksempel skrev »Life Boat Journal« i november 1870: »Vi har gentagne gange fortalt om den elendige tilstand, hvori mange af de mere end 20 år gamle skibe befinder sig. Når sådanne skibe strander, sker det alt for ofte, at besætningen omkommer, inden der er nogen

mulighed for at sende en redningsbåd fra land for at hjælpe dem... Så mange af disse skibe er usødygtige og uegnede til deres formål, at man under enhver storm - ja selv blot med hård kuling - er absolut sikker på, at et antal af dem vil forlise. Som dokumentation kan nævnes, at 6357 skibe forliste i årene fra 1864-1868.»

Det nævnte tal gælder kun skibe i kul- og malmfarten og skal stort set ganges med to for at få det samlede billede af situationen, da Samuel Plimsoll trådte frem på den offentlige scene.

Samuel Plimsoll, der som nævnt fødtes i 1824, var egentlig uddannet som bogholder på et advokatkontor og blev senere direktør for et lille bryggeri. Senere slog han sig ned som kulkøbmand i London og havde i denne egenskab en god føling med søtransportens vilkår. Fra sin ungdom var han en passioneret agitator, og denne egenskab var karakteristisk for ham gennem hele hans karriere.

Plimsoll indsamlede statistiske oplysninger, førte talrige samtaler med søens folk og nedskrev deres beretninger om uforsvarligt lastede, dårligt udrustede og underbemandede skibe, hvoraf en del var pilrådne og utilstrækkeligt forsynede med pumpemateriel. Han begyndte at skrive artikler til sensationsblade og talte ved talrige møder, hvor han bl. a. påpegede det urimelige i, at man kunne komme lang tid i fængsel, hvis man rømte fra et skib, som var en flydende ligkiste med umenneskelige forhold om bord. Ganske vist kunne en sømand sagsøge en reder, men kun ved privat sagsanlæg, hvilket han sjældent havde råd til.

I 1868 blev Plimsoll indvalgt som liberalt medlem af Parlamentet, og her var han ikke længe om at fremlægge forslag, der tjente til at øge skibenes sikkerhed.

Regeringen stillede sig i første omgang afvisende, og da Plimsoll indså, at det endnu ikke var muligt at finde tilstrækkeligt gehør, valgte han at appellere til den offentlige mening. I 1872 udsendte han for egen regning den berømte publikation »Our Seamen«. Formålet var at give dokumentation for skibenes dårlige tilstand og den egentlige årsag til tabet af mange hundrede menneskeliv på søen hvert år. Samtidig ønskede han at give en recept på, hvorledes disse tab nemt kunne undgås. I sit forord takkede han hundreder af unavngivne kilder og erklærede, at disse alle

ville være parate til at træde offentligt frem og give vidnesbyrd, hvis de kunne gøre det under beskyttelse af loven som vidner for en kommission nedsat af Kongen.

Samuel Plimsoll's egentlige mål med publikationen var at få denne kommission nedsat, og det var, hvad han opnåede. Forud gik et vældigt røre i andedammen med skrивerier for og imod og med højkrøstet skænderi i Parlamentet, hvor Samuel Plimsoll ikke lagde fingrene imellem. Han fremsatte direkte beskyldninger om forbryderiske transaktioner og trusler om afsløring af navne. Sagen blev støttet af agitationsmøder over hele England, og allerede i 1873 blev den eftertragtede kommission nedsat.

I 1875 blev fremlagt et forslag til lovgivning om handelsskibes lastelinie. Forslaget blev efter mange stridigheder vedtaget under Merchant Shipping Act 1876. Loven bemyndigede Board of Trade til at føre tilsyn med lastning af skibe i alle britiske havne. Desuden blev det pålagt, at alle handelsskibe midtskibs på skibssiderne skulle føre en hvidmalet cirkelrund skive med en vandret linie gennem centrum som angivelse af den dybest tilladte lastning.

Pligten til at anbringe fribordsmærket, der snart fik kælenavnet »Plimsoll-Mark« var pålagt rederne, der også skulle finde ud af mærkets rette placering. Til gengæld var myndighederne ansvarlige for, at intet overlastet eller usødygtigt skib i fremtiden sejlede fra en britisk havn. Dette gav i de første år til resultat, at 832 skibe blev nægtet afsejling, før de havde fået ladningen formindsket eller var blevet betryggende repareret. Desuden blev ca. 500 usødygtige skibe hugget op.

Selv om loven af 1876 var en god begyndelse, var den dog meget lemfældig. Først 14 år senere kom der en virkelig effektiv lovgivning om et lasteliniemærke, hvis placering blev fastsat efter regler godkendt af Board of Trade. Senere er der stadig sket nye forbedringer af reglerne ved internationale konferencer.

Den første lovgivning i 1876 om kontrol med overbelastning af skibe i britiske havne og tilbageholdelse af usødygtige skibe gjaldt også alle andre nationers skibe, der anløb britiske havne. Loven blev i begyndelsen administreret ret vilkårligt, og i hvert fald op til 1890 skete talrige forlis, som ikke burde have fundet sted. Det fremgår af britiske statistikker, og

En dansk plimsoller fra senere dato. Foto: Kaj Lund.

det bekræftes også af talrige danske forlis, som synes præget af, at mange dødssejlere var beskæftiget i kulfarten fra England til Danmark.

Paradoksalt nok blev ikke alene lastelinie-mærket (plimsollmærket) opkaldt efter den energiske socialreformator. »Plimsoller« blev også – og er det endnu – en maritim fællesbetegnelse for gamle dårlige skibe.

Danmark fik først sine egne fribordsregler i 1909, og der synes ikke at være foretaget nogen dybtgående analyse af danske søulykker før den tid. Vi må derfor nøjes med en stikprøve for et enkelt dansk firma, som i slutningen af 1800-tallet disponerede et stort antal sejlførende kulslæbere (små partsredier). Alene i årene fra 1875 til 1880 forliste en halv snes af disse skibe.

Et af dem var barken »Sleipner« på 379 registertons brutto, bygget 1853 i England. Den 27 år gamle skude afsejlede 12. november 1880 fra Grimsby lastet med 480 tons kul bestemt til København. Skibet havde i den senere tid lækket en hel del, og besætningen nægtede at afsejle fra Grimsby, før det havde været i dok for kalfatring.

Efter afsejlingen varede det ikke længe, før det tungtlastede skibs bevægelser i søen fik lækagerne til at åbne sig igen, og håndpumperne gik i døgn drift under turen over Nord-søen. I en uge sejlede man om kap med lækagerne, mens vandet stadig steg i lastrum-mene. Dybgangen blev større og større, mens stabiliteten tilsvarende blev mindre og mindre.

19. november så fiskerne ved Klitmøller en sejlskude, som til deres forbløffelse styrede ret ind mod kysten. Snart stod det klart, at her var tale om et synkefærdigt skib, hvis besætning havde besluttet at trodse revler og brænding i forsøg på at redde livet ved at sætte skuden på land.

På grund af den store dybgang strandede skibet på yderste revle og kunne ikke nås med raketapparatet. Snart efter blæste det op til storm, som satte en voldsom brænding over revet, og som gjorde det umuligt for redningsbåden at gå ud. »Sleipner« blev slået til pindebrænde, og besætningen på 13 mand omkom i bølgerne. De blev jordet i en fælles-grav på Klitmøller kirkegård.

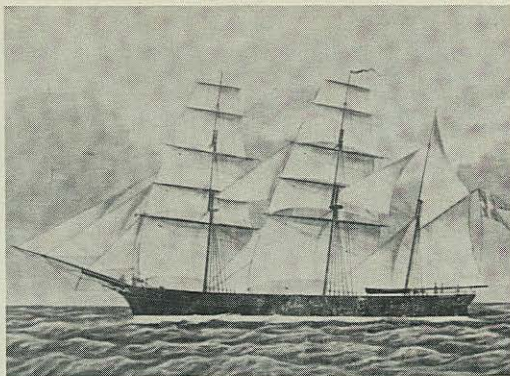
Af de ilanddrevne vragester var det let at konstatere, at skibet havde været pilråddent. Det foranledigede en del presseomtale, og allerede dengang begyndte man at slå til lyd for oprettelse af en dansk lovgivning om tilsyn med skibes sødygtighed.

Også sømandsdigteren Holger Drachmann kastede sig ud i debatten. Her gengives de to sidste vers af hans digt om »Sleipner«s forlis:

*Klage til hvem, og hvad hør vi gjort,
at vi kan tænke, vor klage gav nytte:
Lempe en kullast, det er dog ej stort,
sejle på pumper en sprukken botte,
det kan vel andre end vi?
Klage på hvem? På vort rederi?
Det kan jo klare sig stolt i avisen.*

Barken »Sleipner« – en dansk plimsoller. Givet efter farvelagt tegning af P. Foss. Søfartsmuseet, Troense.

*Nej, Gudskelov, at alt er forbi.
Der er fred ved en sådan forlisen.
Lad dem så snakke om skib og om bod.
Her vil vi ligge side om side
lyttende til deres gode råd.
Er der en sjælevandring på jord,
og skal vi atter for hyren slide,
Et kan vi uden Plimsoll vide:
Stol på din Gud, på dig selv, om du kan,
og kom ej for nær til Klitmøller Strand!*

Fra hovedbestyrelsen

SENDEMANDSMØDET 1974

Dette års sendemandsmøde blev afholdt i dagene 25. og 26. maj på Ærø i skipperbyen Marstal. Arrangementet blev indledt om eftermiddagen med kransenedlægning ved mindesmærkerne for omkomne Marstal-søfolk i verdenskrigene, og om aftenen var der festmiddag på hotel Ærø, hvori deltog sendemændene med damer, i alt ca. 250 deltagere, med byens borgmester, chefen for Langelandsfortet og andre honoratiories i spidsen. Det blev en særdeles vellykket aften, og alle morede sig og dansede til klokken tre.

Søndag formiddag startede dameturen, som naturligvis gik rundt på øen, og sendemændene samledes på hotel Ærø.

Sendemandsmødet blev åbnet af landsformanden, der takkede Marstal-afdelingen for det vellykkede arrangement, hvorefter man overgik til dagsordenen.

Orlogskaptajn J. K. Olsen valgtes til dirigent, og landsformanden aflagde derefter årsberetningen, som i år var en smule koncentreret, idet der var mange punkter på dagsordenen. Årets begivenheder blev ridset op, og landsformanden kunne konkludere, at 1973 – vort 60-års jubilæumsår – havde været et godt år for Marineforeningen. Efter enkelte kommentarer blev beretningen enstemmigt godkendt.

Landskassereren forelagde derefter det reviderede årsregnskab og takkede herunder de afdelinger, der havde efterkommet hans op-

fordring om tidligt at indbetale afgiften – eller en del deraf – til hovedkontoret. Uden disse afdelingers velvilje havde foråret været strengt at komme igennem. Den største udgiftspost er jo som bekendt »Under Dannebrog«, og der fremkom fra flere sider forslag til nedbringelse af denne udgift, herunder også et tilbud fra Skagen om ændrede betingelser for trykning, hvilket hovedbestyrelsen lovede at se ind i. Årsregnskabet blev herefter enstemmigt godkendt.

Under indkomne forslag havde hovedbestyrelsen stillet forslag om en kontingentforhøjelse på kr. 6 til kr. 18 årligt på baggrund af de prisstigninger, der har været og vil finde sted. Efter fremsættelse af to modforslag på henholdsvis kr. 15 og kr. 20, blev hovedbestyrelsens forslag dog vedtaget, hvorefter afgiften fra 1. januar 1975 vil være kr. 18 årligt til hovedkontoret.

I forbindelse med nedsættelse af det landsdækkende skyttelaugsudvalg havde hovedbestyrelsen foreslået en tilføjelse til lovenes paragraf 21 vedrørende skyttelaug, som blev enstemmigt vedtaget. (»Under Dannebrog« nr. 4 vil bringe denne tilføjelse til indsætning i de eksisterende love). Endvidere godkendes Roskilde afdelings overflytning fra distrikt III til distrikt I, samt forslag fra distrikt X om, at medlemskortet fra 1. januar 1975 kun skal indeholde én talon til helårsopkrævning af kontingentet i stedet for som nu med to talo-

ner til halvårsopkrævning. Derimod blev to forslag fra Skagen vedrørende sendemandsmødernes afholdelse, dels hvert andet år, dels om lørdagen, forkastet.

Under valgene til hovedbestyrelsen gennemgik landsformanden resultaterne fra de afholdte distriktsvalg, og forslagene om, at landskasserer og landssekretær bytter jobs blev énsømmigt vedtaget. Revisorvalget var genvalg, og til ny revisorsuppleant valgtes Valdemar Olsen fra Kongens Lyngby.

Under eventuelt blev spørgsmålet om kvindelige marineres indmeldelse i foreningen bragt på bane, til uforbindende – men varm – drøftelse, ligesom andre spørgsmål og tanker kom frem, hvorefter dirigenten takkede for et godt møde, og landsformanden sluttede af.

Efter en vellykket frokost på hotel Danmark, satte man atter kursen hjemover efter endnu et godt sendemandsmøde.

For Marstal-afdelingen var årets sendemandsmøde en stor succes, idet der vist nok blev sat rekord, hvad angår antallet af deltagere. Så mange at man til sidst beklageligvis måtte lukke for tilmeldingen.

Hvad selve mødet angår, har hovedbestyrelsen grund til at takke for den sobre måde, hvorpå de forskellige emner blev behandlet, og den kammeratlige atmosfære det foregik i.

Kurt Flatau.

JUBILARSTÆVNE 1. SEPTEMBER

Stævnet afholdes søndag den 1. september 1974 på Holmen. Marineforeningen indbyder alle, der blev indkaldt til Søværnet i årene 1969 – 64 – 59 – 54 – 49 – 44 – 39 – 34 o.s.v. til at deltage i jubilarstævnet til minde om tjenesten i Søværnet.

Det påpeges, at det ikke er en betingelse, at man er medlem af Marineforeningen for at deltage, og Marineforeningen ser gerne, at så mange som muligt deltager.

Det er ikke alles adresser, som er Marineforeningen bekendt. Imidlertid viser erfaringen fra tidligere, at det først og fremmest er den personlige påvirkning fra kammerat til kammerat, der samler de gamle gaster i jubilarstævnet, hvorfor det henstilles til alle interesserede at hjælpe til med at skaffe den gode tilslutning. Det er festligt at møde på Holmen og træffe de gamle kammerater fra ens årgang. Skriv derfor til dem og foreslå, at I mødes på Holmen søndag den 1. september for at genopfriske de fornøjelige minder fra dengang.

DAGENS PROGRAM

Kl. 10.30 stilles ved Værftsbroen for enden af Prinsessegade (buslinje 8). Stævnet indledes med en parade for chefen for Flådestation København og Marineforeningens landsformand. Efter en kort andagt med nedlæggelse af krans ved mindesmærket for Søværnets personel, der satte livet til 1940–45, er der afmarch med Kvindelige Mariners Musikkorps i spidsen. Turen går efter et besøg i Søværnets museum i »Bohlendackhus« til de kendte steder på Holmen, og vi ender på den gamle Marinekaserne.

Kl. 13.00 skaffes på kaserne, hvorefter der musiceres i kasernegården.

Kl. ca. 15.30 slutter jubilarstævnet 1974 på Holmen.

Til trods for arrangørernes frivillige indsats kan et sådant stævne ikke blive helt gratis, men på den anden side har Marineforeningen forsøgt at gøre prisen så rimelig som muligt, idet vi jo gerne ser, at der kommer mange deltagere.

Prisen for at være med bliver derfor kr. 45,00 pr. deltager. Dette beløb dækker deltagelse i jubilarparaden samt jubilarfrokosten på Marinekaserne bestående af – bixsemad med spejlæg, 2 øl, 2 snaps, kaffe og ostemad. Såfremt man kun ønsker at deltage i jubilarparaden, vil dette koste kr. 10,00. I prisen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, til- og afrigning af spisesal m.m., materiel, tryksager og administration.

Af hensyn til tilrettelæggelse er det absolut nødvendigt, at man tilmelder sig på forhånd med navn, nøjagtig adresse samt årgang. Tilmelding til stævnet – som er bindende – skal ske senest onsdag den 28. august til Marineforeningens hovedkontor, Bredgade 29, 1260 København K. Telf. (01) 15 28 86. Kontortid mandag, onsdag, fredag kl. 10.00–13.00, lørdag lukket.

Tilmelding sker nemmest og hurtigst ved indbetaling af beløbet på foreningens postkonto 2 00 16 08 eller ved check, postanvisning eller ved personlig henvendelse på kontoret. Billet og program vil da omgående blive tilsendt eller udleveret.

Efter onsdag den 28. august vil billetter ikke blive tilsendt, men ligge klar til afhentning i Værftsbrovagten om søndagen mod forevisning af kvittering for beløbets indbetaling. Af hensyn til indkøb af proviant er onsdag den 28. august fastsat som sidste frist for tilmel-

ding. Uden denne kan plads ved skafningen ikke påregnes, og deltagerne opfordres til – i egen interesse – at lette arbejdet for arrangørerne på dette punkt ved rettidig tilmelding.

Ved stævnet er der mulighed for at købe 25-, 40- og 50-års jubilæumstegn for aftjening af værnepligt, når dokumentation for indkaldelsesår forevises. ¹ VEL MØDT!

Jubilarudvalget.

JULEASKESKÅL 1974

Det svipsede sidste år, men denne gang er der 100 pct. sikkerhed for, at motivet på årets Søværns-askeskål vil bære Marineforeningens emblem (kendingsnålen) som motiv.

Derfor må der regnes med, at der vil blive særlig stor efterspørgsel fra medlemmerne på

den smukke skål, som i øvrigt har været udsolgt hvert år.

Endelig bestilling fra afdelingerne skal være indgivet senest udgangen af oktober.

LANDSSKYTTESTÆVNET

Efter planen skal stævnet finde sted i Kongens Lyngby søndag den 8. september. Detailerede oplysninger vil tilgå afdelingerne direkte.

NÆSTE NUMMER AF U. D.

Artikler og illustrationer til »Under Dannebrog« nr. 4, 1974 skal være redaktionen i hænde senest 15. oktober. Vigtige meddelelser fra afdelingerne har en uges ekstra frist.

Fra afdelinger og distrikter

EBELTOFT

Det sidst modtagne nummer af »Kabysrygtet« fortæller, at afdelingen den 25. april kombinerede en kammeratskabsaften med virksomhedsbesøg. Et af medlemmerne, fabrikant Kn. Møller, havde inviteret til inspektion af vaterpasfabrikken »Værkby«.

To dage senere samledes man igen – denne gang med damer – til forårsfest med dans i Mols Hytten.

De oplystes i øvrigt, at afdelingen har modtaget adskillige gaver i forbindelse med de traditionelle fastelavnsfestligheder og med relation til samme. Det drejer sig om et par fine gamle høje hatte, som har deltaget i adskillige slupsejladser. Desuden har man fået skænket et eksemplar af de gamle slupsange.

Jørgen Brøgger skriver, at man har indstiftet en ny tradition i Marineforeningens Ebeltoft afdeling. I et smukt lille anlæg ved Strandvejen står en mindsten med bl.a. følgende inskription: »Freden 5.5.45 – Rejst af Marineforeningen«. Ved denne sten samledes hele afdelingens ledelse den 5. maj og nedlagde blomster. Det er hensigten, at denne blomsternedlæggelse skal være en årligt tilbagevendende begivenhed.

FAKSE LADEPLADS

Fra A. Kirkeby er modtaget et avisudklip med oplysning om, at afdelingen ved general-

forsamlingen på Fakse Ladeplads Hotel modtog en meget smuk gave fra et medlem. Det var en gæstebog i elegant udskåret træbind med foreningens bomærke.

FREDERIKSBERG

Medlemsbladet »Skum for boven« meddeler, at afdelingen har startet et skyttelav. Den første lille katteskydning fandt sted 8. maj i forbindelse med en sammenkomst i marinestuen. Der trænes til deltagelse i landsskyttestævnet, som skal finde sted i Kgs. Lyngby 8. september.

GLOSTRUP

Afdelingens meget aktive sæson sluttede med en aftensejlad med det maritime hjemmevern og medbragt madpakke, fortæller »Så til søs«.

HALS

Afdelingen lykønsker til runde fødselsdage: – 15.11. Købmand Harry Sørensen 60 år. – 21.11. Vognmand Svend Simonsen 60 år.

HELSINGØR

Af et brev fra sekretær Preben P. Hansen fremgår, at afdelingen ikke har ligget på den lade side i årets første halvdel. Der har været god tilslutning til de mange arrangementer.

4. februar var der rundvisning på Wibroe's Bryggeri, 29. marts var arrangeret bingospil med efterfølgende spisning og bal. Forårets første fælles sejlads var en fisketur med lods-båden og medlemmernes fartøjer, og den 9. juni havde man fregatskydning, hvor bagermester Thorkild Olsen blev fregatkaptajn.

Afdelingens flag var på Valdemarsdagen med i det festlige fanetog, og Sct. Hans aften var man naturligvis på Sundet igen.

Arbejdet med den nye marinestue skrider godt frem. Der holdes åbent for medlemmerne hver søndag fra kl. 10 til 12.

HORSENS

Afdelingen gratulerer i anledning af mærkedage: 4.12. Direktør E. Hede Nielsen 70 år. - 11.12. Blikkenslagermester A. H. Walther 80 år.

KALUNDBORG

I anledning af afdelingens 50 års fødselsdag den 17. juni udsendtes et jubilæumsskrift, hvori formanden, skibsfører Jens Holm, fortæller om store og små begivenheder gennem et halvt århundrede. En af de mellemstore var oprettelsen af et bueskyttelaug i 1928.

KOLDING

Det store forårsarrangement var en bustur med damer pr. turistbus til Langeland, hvor man efter indbydelse aflagde besøg på Langelandsfortet og blev vist rundt. Derefter fortsatte turen til Tranekær slot, hvor frokosten blev indtaget i den maleriske herskabsstald.

Det ser ud til, at afdelingen står sig godt med pressen. Mogens Burcharth har fremsendt en side af »Folkebladet Sydjylland«, som har spenderet seks spalter på at fortælle om Marineforeningens virke i Kolding fra stiftelsen i 1916 gennem 58 begivenhedsfyldte år op til 1974, hvor en af begivenhederne har været stiftelsen af et skyttelav.

Afdelingens medlemsblad »Søforklaringer« oplyser, at alle medlemmer, som kunne få tid til det, mødte op ved modtagelsen af kongeskibet den 10. juli.

Bladet omtaler også et andet skibsbesøg. Det drejer sig om den engelske fregat »Lincoln«. Formanden og næstformanden deltog i forskellige arrangementer om bord, og afdelingen arrangerede til gengæld ture i sejlbad for 14 af besætningsmedlemmerne.

Det nye skyttelav har allerede 18 medlemmer og starter i august træningen til landskyttestævnet.

KORSØR

Medlemsbladet »Kompasset« fortæller, at forårsfesten den 4. maj blev alle tiders med 137 deltagere og et overskud på 14 kroner. Afdelingen har fået mod på at gentage denne succes. I forbindelse med byfesten, hvor flådestationen havde arrangeret en forsvarsudstilling, holdtes marinestuen åben - også for ikke-medlemmer - under mottoet: »Bliv dus med Korsør!«

Det oplyses, at afdelingens gamle bestyrelsesmedlem og æresmedlem J. H. Pedersen er afgået ved døden. Flaget var til stede ved bisættelsen.

- Og en anden oplysning: Siden sidste nummer af bladet har afdelingen fået 28 nye medlemmer.

MARSTAL

I tilknytning til den officielle beretning fra sendemandsmødet (se under »Hovedbestyrelsen«) er der kommet en masse stof fra begivenheden på Ærø, bl.a. en ordentlig stak avisudklip. Desuden har formanden, Hans Pedersen, naturligvis samvittighedsfuldt ydet sit bidrag i brevform, hvor han udtrykker sin taknemmelighed for hjælpsomhed og positivt samarbejde hos alle - såvel arrangører som deltagere, samt for milde gaver i anledning af stævnet.

I forbindelse med arrangementet er Hans Pedersen vistnok kun utilfreds med én ting: Han synes, at der blev gjort for meget stads af ham selv, så det til tider var ved at bringe kludder i styringen.

Allerede da antallet af tilmeldingerne begyndte at nærme sig tidligere års rekord, blev man lidt betænkelige i Marstal, og da tallet var oppe på de halvtredie hundrede, blev der sagt stop. Så var der også fuldt - ikke bare på Marstals hoteller, men også på feriehjemmet Aggershøj, og mange af øens andre logimuligheder var taget i anvendelse.

Lørdag aften var samtlige lokaler på hotel »Ærø« taget i brug ved middagen, men takket være et mikrofonanlæg gik ingen i »de tilstødende« gli af, hvad der foregik i den flagsmykkede store sal. Her dirigerede landsformanden, kommandørkaptajn Kai Hertz,

den traditionelle flaghejsning, hvorefter Hans Pedersen bød velkommen til Marstal på den lokale afdelings vegne.

Blandt talerne var landsformanden, som motiverede sendemandsmøderne, borgmester S. Kristensen, som ikke skammer sig over, at marstallerne bliver sammenlignet med gråspurve, og navigationsskoleforstander Pålsson, som bragte en hyldest til vort flag.

Kommandørkaptajn Harboe Hansen, Lange-landsfortet, bragte en hilsen fra søværnet og gendrev rygterne om, at »Thurø« skulle have været på grund under rejsen til Marstal for fuld musik med Tambourkorpset om bord. Han pointerede Marineforeningens betydning for søværnet og udbragte et leve for samarbejdet mellem sømændene i koffardiflåden og orlogsflåden.

Som tidligere nævnt bragte Tambourkorpset allerede om fredagen en optakt til sendemandsmødet, og sendemændenes første handling efter ankomsten til Marstal om lørdagen var at samles med landsformanden og afdelingsformanden, der nedlagde krans ved mindesmærkerne for de søfarende der omkom under krigen.

Foruden den vellykkede dametur øen rundt blev der også nogle timer til overs for sightseeing i byen og på havnen, hvor man var så heldig (eller forudseende) at have en særlig attraktion i form af skønnerten »Fulton«.

Ved sendemandsmødets festaften fik Marstal afdeling som gave fra Slagelse afdeling overrakt en samling huebånd monteret på en plade i håndforarbejdet ramme med krone. Københavns afdeling skænkede et smukt fanebandolér knyttet af hvidt bomuldsgarn. Fra skibsreder Robert Stærke Christensen og hustru samt hotelejer Per Kondrup og hustru modtog afdelingen pengegaver, og desuden havde lokale medlemmer skænket gevinster til lotteriet.

Afdelingen har fået mange nye medlemmer, men som en malurt i bægeret slutter Hans Pedersen: »Mangeårigt medlem, skibsfører Marius Petersen er afgået ved døden. Æret være hans minde«.

NÆSTVED

Afdelingen har anmodet »Under Dannebrog« om at viderebringe en lykønskning til to medlemmer, som begge fylder 50 år den 20. oktober: Klejnsmedemester Knud Jørgensen og maskinarbejder Jørgen Svendsen.

PADBORG – GRÅSTEN

På grund af en misforståelse blev afdelingen ikke omtalt i martsnummeret i listen over årets jubilarer. Det er nu bekræftet, at afdelingen den 30. november kan fejre sin 25 års fødselsdag.

RANDERS

Afdelingen gratulerer i anledning af runde fødselsdage: 3.11. Ejner Henriksen 70 år. – 18.11. Karl Petersen, Ørsted, 70 år. – 25.11. Anders Østerballe 60 år. – 29.11. Carl J. Karner, 75 år. – 14.12. Bruno Andersen 60 år.

Schytte Hansen har desuden sendt følgende:

Vi har i dag taget afsked med en god ven, en god kammerat, for hvem Marineforeningen betød alt.

Kære Willy Holm. I 40 år har vi lært dig at kende som en, man altid kunne stole på. Aldrig gik nogen forgæves til dig. Selv om det i vor ungdom kunne være småt med midler, var der hos dig altid en vilje til hjælp.

De midler, vi indsamlede og betragtede som en formue, blev små i vort socialt velfunderede samfund, men trods det fandt vi ved din hjælp steder, hvor selv et beskedent beløb var velkomment.

Du er her ikke mere, men dine kammerater takker dig for, hvad du har betydet for sammenholdet. Det var et af de bedste led af en ellers ubrydelig kæde af gode venner, som nu blev fjernet. Æret være Willy Holms minde.

Sekretær Ejnar Christensen oplyser, at afdelingen har mistet en trofast kammerat, idet assurandør Charles Lucas er afgået ved døden kun 53 år gammel. Trods megen sygdom i tidens løb var han et virksomt og livsglad menneske, og han deltog i jubilæarstævnet i 1972. Kammeraterne vil mindes ham i ærbødighed.

Randers havde den 2. juli besøg af kongeskibet, og ved modtagelsen på kajen var afdelingen repræsenteret på fløjen med flag og flagvagt. Marineforeningen arrangerede om eftermiddagen en udflugt for hele skibets frivagt med besøg på virksomheder, og om aftenen var 31 besætningsmedlemmer gæster til spisning i marinestuen på hotel »Westend«.

RINGKØBING

K. Strode Andersen anmoder om optagelse af et sorgens budskab: »Den 9. april døde fhv. manufakturhandler Th. Skaanning, Ringkø-

bing. Skaanning var medstifter af den lokale marineforening i 1941 og dens formand gennem 32 år. Da han forlod formandsposten, blev han udnævnt til æresmedlem af foreningen, og da han udtrådte af hovedbestyrelsen, hvor han sad som medlem en årrække, blev han hædret med Dannebrogordenen.

Marineforeningen har altid haft Skaannings store bevågenhed. Han var manden, der gik foran, når det gjaldt foreningens ve og vel, han tog initiativet til oprettelsen af marine-stuen i 1961, og det er hans energiske arbejde for foreningen vi kan takke for, at vi idag har en sund og levedygtig velfunderet marineforening i Ringkøbing og omegn.

Ved Skaannings død har vi mistet en god kammerat, og hans minde vil leve længe blandt kammeraterne i Marineforeningen.

Vi sænker flaget med et »Æret være Th. Skaannings minde!«

SKANDERBORG

Lørdag den 29. juni afholdtes fregatskydning på den traditionelle kamplads i skoven ved Vester Mølle.

SØLLERØD

En udflugt sammen med damerne blev arrangeret på grundlovsdagen med besøg på Ellegården i Ullerød og næstsidste etape i Hørsholm afdelings marinestue til aftenkaffe og dans.

THULE

Efter at vor nordligste filial har været tavs i nogen tid er der indløbet et signal fra sekretær Jørgen Chr. Rasmussens iglo.

Han oplyser, at afdelingens stifter og tidligere formand, John Adelfred Jensen, nu arbejder på en anden grønlandsk plads, og afdelingen videreføres under ledelse af en konstitueret formand.

Aktiviteten har i det væsentlige været af selkabelig art. En af de store begivenheder i 1973 var et besøg af inspektionsskibet »Hvidbjørnen« og det medfølgende gensidige gæsteri.

Midt i polarnatten har afdelingen fremdeles været fuld af pep. 9. februar var der generalforsamling, hvor Ernst Sparum blev valgt til ny formand, og 23. februar havde man det hidtil sjoveste arrangement: en fastelavnsfest med maskerade. Yderligere blev afholdt en kammeratskabsaften den 4. maj.

ÅRHUS

Medlemmer, som i de kommende måneder har rund fødselsdag, ønskes hjertelig tillykke: 3.10. overassistent Søren T. Lading, Viby, 50 år. - 5.11. trafikkontrollør Otto Chr. Dyrland Hansen 75 år. - 11.12. kæmner Søren Thomsen 65 år. - 12.12. repræsentant Carl M. Mortensen 70 år.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkom-
manderet med

Har De tid-
ligere været
medlem af en
Marineforenings-
afdeling og da
hvilken?

Hvorlænge?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Blanketten udfyldes nøjagtigt og indsendes til formanden.

Ny maritim litteratur

Konebådsekspeditionen

Beretninger om udforskningen af Østgrønland gengivet efter »Meddelelser om Grønland« i 1888 og 1889, redigeret af Jørgen Melgaard. I første afsnit følger man Gustav Holms tre års opdagerfærd i skindbåde op langs østkysten, hvor man bl.a. lagde grunden til kolonisationen af Angmagssalik. Hovedafsnittet er det etnologiske studie af østgrønlænderne, et kulturhistorisk dokument ledsaget af et righoldigt og fornemt billedmateriale i fotos, træsnit og farvetavler. 250 s., stort format, kr. 176,-. Forlaget Rhodos.

Jeg er sejler

En helt ny udgave af håndbogen for lystsejlere, hvori svenskeren Bengt Kihlberg behandler mange af de emner, som man inden for søsporten bør vide besked med. Oversætter er Hans Dahlerup Koch. Bogens hovedvægt ligger på navigering. Desuden er medtaget søvejsregler, signalering, sejlteknik, havarisituationer og ulykker om bord samt lidt meteorologi og tovværkslære m.m. 211 s., ill., kr. 36,50. Politikens Forlag.

Vikingens tekniske årshefte

Under redaktion af Axel Bærentzen bringes den traditionelle orientering om dansk skibsbygning og skibsfart samt en oversigt over samtlige danske nybygninger i 1973 – med illustrationer. Der indledes med en samtale med direktør Jens Degerbøl fra Danmarks Rederiforening og bringes iøvrigt artikler og gode billeder med relation til dansk skibsfart. 98 s., kr. 16,00. Vikingens Forlag.

Radiostyring af modelskibe

Mogens Boman, der er ingeniør i elektronik, har skrevet en bog, som sikkert vil sætte fart i bygningen af sejlede skibsmodeller. Forfatteren nøjes ikke med behandling af de forskellige problemer i forbindelse med selve radioudstyret, men giver også talrige gode råd vedrørende fremdrivning, bygning m.m. 68 s., ill., kr. 29,50. Teknisk Forlag.

Buddelschiffe

For den tyskkyndige er her den helt rigtige indføring i kunsten at bygge flaskeskibe. Donald Hubbard går grundigt til værks med alle detaljer fra valg af flaske til skrogbygning og rigning uden at fortabe sig i de helt ekstravagante maritime detaljer. Af særlig værdi er de mange store fotos af konstruktionsprocessen ledsaget af klare stregtegninger. 110 s., DM 24,00 net. Delius, Klasing & Co., Bielefeld.

The Clipper Ship

Frank Knight tilgodeser både den skibskyndige, som her får et overblik, og den søfartsinteresserede landkrabbe, som kan få revideret sine begreber. Hovedvægten er lagt på amerikanske og engelske klippere fra 1845 til 1869 med orientering om berømte skibe og skibsbyggere, de vigtigste ruter og de bedste præstationer. Godt illustreret, delvis i farver, 96 s., £ 1,50 net., Collins, London.

Real Sailor Songs

En velvoksen godte for interessenter i ældre maritim folkløse. Genoptrykt af John Ashtons samling af sømandsange fra 1891 af populære viser om maritime emner. Det er ikke sømandssange altsammen – og slet ikke shanties. De fleste er idag mere end 150 år gamle, bl.a. »A New Song on Lord Nelson's Victory at Copenhagen«. Illustreret med et skrabsammen af sjove vignetter. Ca. 200 s., stort format, £ 6,00 net., Broadsheet Kind, London.

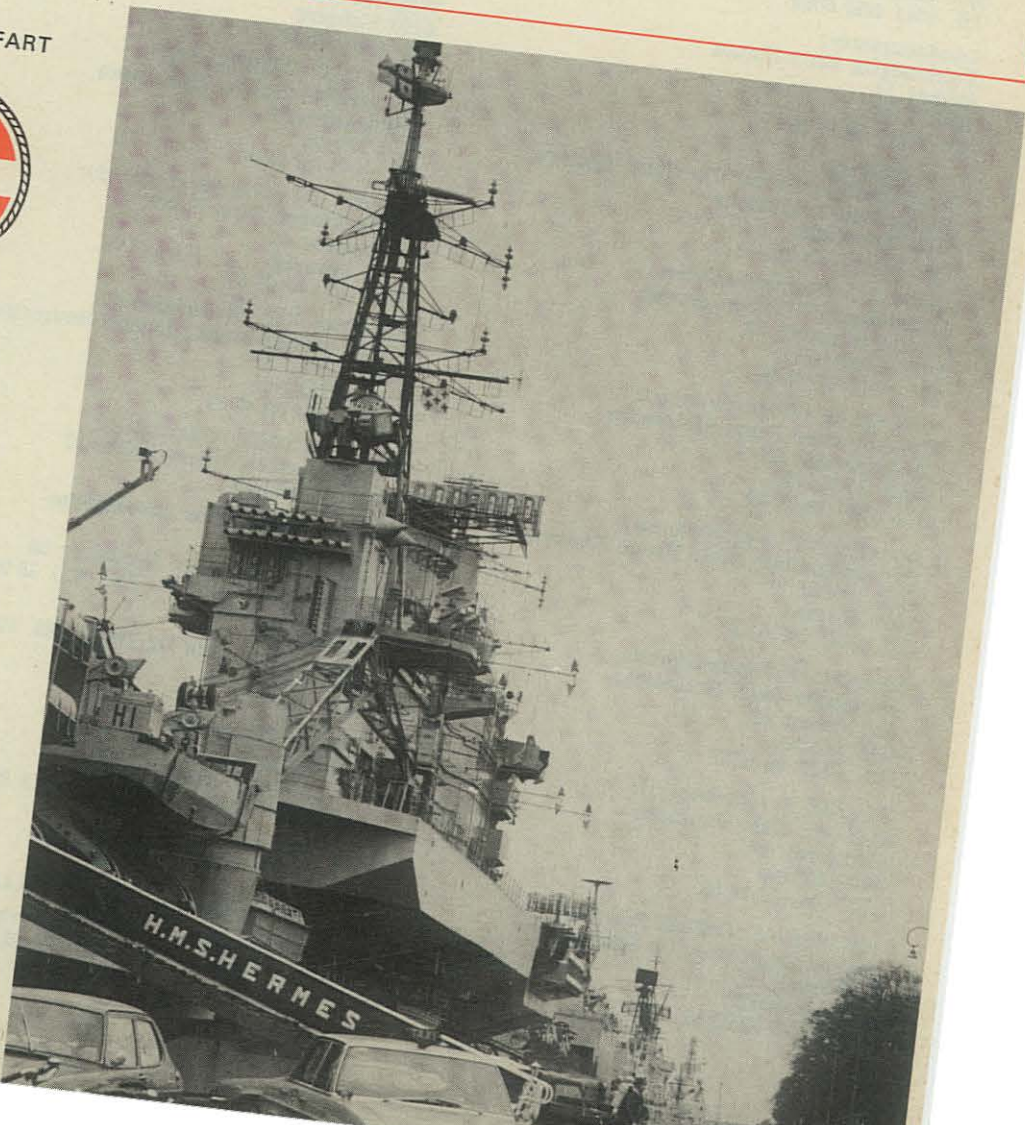
Make another Signal

Captain Jack Brome fik en sådan succes med sin første bog om humor i Royal Navy, at han var nødt til at følge op med denne, der ligeledes er baseret på udvekslingen af næsvise og vittige signaler. I de fleste tilfælde er teksterne på signaler og telegrammer dog brugt som påskud til at fortælle om ekstraordinære eller forbløffende situationer og episoder. – Her skorter det ikke på anekdoter (mere eller mindre sandfærdige) om skibe og søfolk. 254 s., ill., £ 3,95 net. William Kimber, London.

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
SØVÆRN OG SØFART

4

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Marineforeningens hovedbestyrelse

Landsformand:

Kommandørkaptajn Kai Hertz
Ramsvej 44, Ramløse
3200 Helsingør
Tlf. (03) 11 21 97

Næstformand:

Underdirektør Svend Worm-Petersen
Phistersvej 15
2900 Hellerup
Tlf. (01) HE 6060

Landskasserer:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14
2990 Nivå
Tlf. (03) 24 77 76

Landssekretær:

Orlogskaptajn Svend Thorlund Nielsen
Oldekrogen 3, Magleby
4672 Klippinge
Tlf. (03) 67 81 96

Distrikt I (Storkøbenhavn):

Distriktschef Torben Jensen
Søndervangsvej 22
2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 63 51

Distrikt II (Nordsjælland):

Cykelhandler Ferd. Andreasen
Horsevænget 52
3400 Hillerød
Tlf. (03) 26 52 82

Distrikt III (Vestsjælland):

Overmekaniker Niels Bruus Sørensen
Æblehaven 21
4220 Korsør
Tlf. (03) 57 24 49

Distrikt IV (Sydsjælland):

El-montør Bent Holländer
Hørvænget 42
4690 Haslev
Tlf. (03) 69 19 72

Distrikt V (Bornholm):

Kaptajn Carl Thomsen
Lærkevej 19
3700 Rønne
Tlf. (03) 95 14 53

Distrikt VI (Lolland-Falster):

Forretningsfører Eli Semberg
Frodesvej 6
4900 Nakskov
Tlf. (03) 92 03 15

Distrikt VII (Fyn):

Ingeniør Erik Fylling
Vestergade 19
5000 Odense
Tlf. (09) 12 14 60

Distrikt VIII (Sydøstjylland):

Fabrikant Mogens Burcharth
Pile Allé 17
6000 Kolding
Tlf. Ø (05) 56 82 02

Distrikt IX (Sydvestjylland):

Direktør Knud Schröder
Nygårdsvej 106
6700 Esbjerg
Tlf. (05) 12 83 34

Distrikt X (Midtjylland):

Kontorchef Jørgen Mortensen
Lundskovvej 9
8500 Grenå
Tlf. (06) 32 16 40

Distrikt XI (Nordvestjylland):

Fiskeskipper Jens Knak
Storegade 42
7620 Lemvig
Tlf. (07) 82 06 57

Distrikt XII (Nordjylland):

Redaktionssekretær Ejvind Samuelson
Hasselvej 11
9260 Gistrup
Tlf. (08) 31 47 61

Distrikt XIII (Oversøisk):

Bagermester Albert Echwald
3900 Godthåb

Marineforeningens hovedkontor

Adresse:

Marineforeningen, Bredgade 29
1260 København K. Tlf. (01) 15 28 86

Kontortid:

Mandag, onsdag og fredag kl. 10-13.

Postkonto:

Nr. 2001608

Under Dannebrog

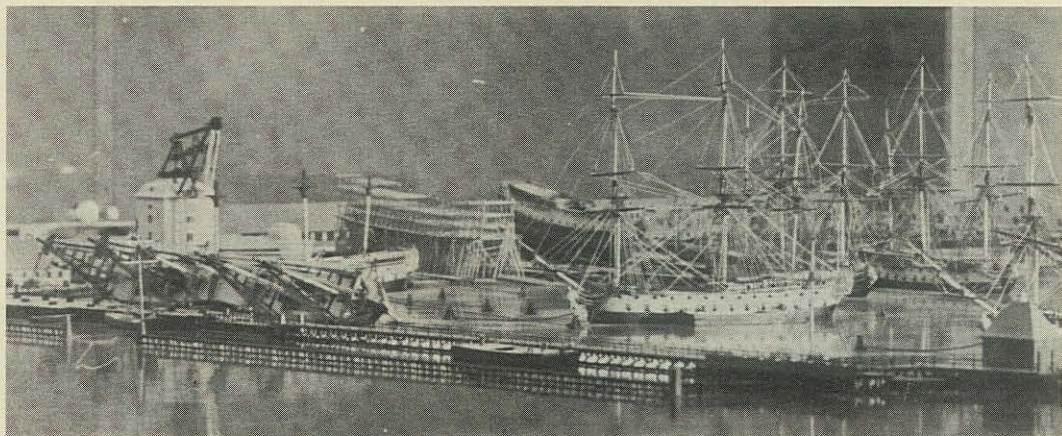
Redaktion:

Kaj Lund, Bolbrovej 80
2960 Rungsted Kyst. Tlf. (01) 86 37 51

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Algade 1
4300 Holbæk. Tlf. (03) 23 20 48

Forsidebilledet: 22 NATO-skibe ved Langelinie
(Læs side 8). Foto: Kaj Lund.

Sektion af modellen af Nyholm anno 1766. Fotos: Kaj Lund.

Fra egeskov til orlogsskib

Specialudstilling på Orlogsmuseet

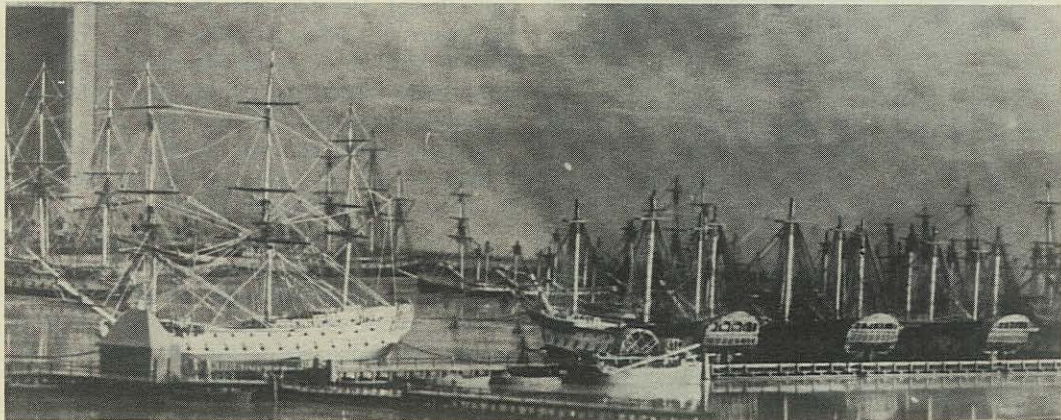
Hvornår besøgte du sidst Orlogsmuseets udstilling i Skt. Nicolai kirke i København? — Det er en af de seværdigheder, som en søfartsinteresseret absolut ikke må forsømme under et besøg i Kongens by, når forretningsmøder eller obligatoriske familievistiter er afviklet, for det danske Orlogsmuseum, som i juni 1970 kunne fejre sit 300 års jubilæum, ejer en af de berømteste historiske maritime samlinger i verden.

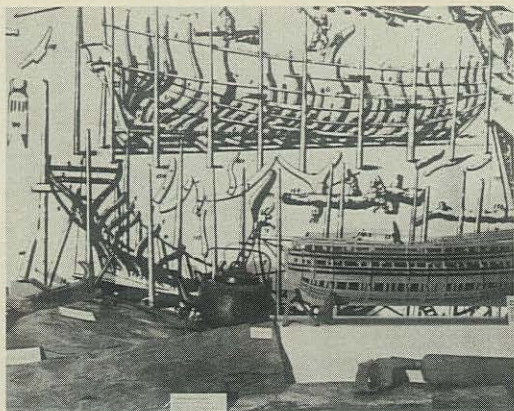
Ganske vist er samlingen så omfattende, at kun en lille del har kunnet præsenteres i lokalene Skt. Nicolai kirke, hvor udstillingen blev

installeret i 1957, og det kan også godt være, at du allerede har set den kronologiske udstilling, som blev etableret efter det traditionelle mønster, hvor man søgte at illustrere udviklingen af skibene og af livet til orlogs under museumsgæstens vandring fra vitrine til vitrine og dermed fra århundrede til århundrede.

Et besøg i dag på Orlogsmuseet afslører, at direktør Bredo Munthe Morgenstjerne med frigørelsen fra andre opgaver har fået mulighed for at give søkrigshistorien mere af sin tid og sine kræfter. Det har ikke alene givet sig udslag i nye initiativer på Valdemars Slot ved

Orlogsskibe på Nyholm 1766. Et hjørne af modellen på Orlogsmuseet.

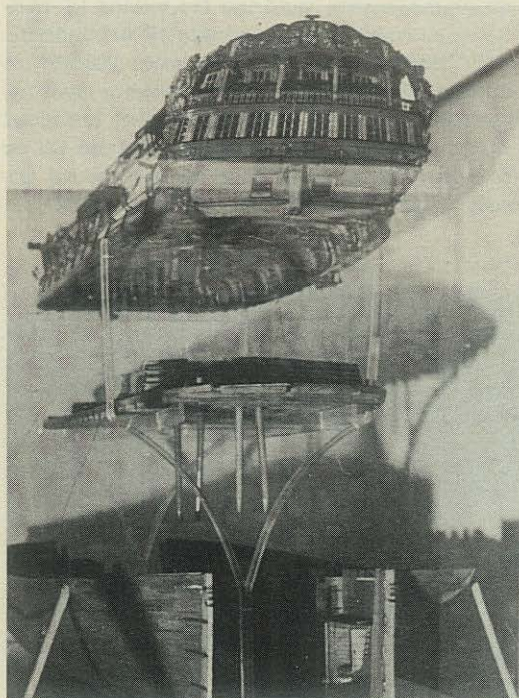

Collage med træskibsbyggerens værktøj på Holmen i 1700-tallet.

Troense. Det mærkes sandelig også i Skt. Nicolai kirke.

Da Orlogsmuseets talrige klenodier er så uensartede fra periode til periode, vil der i fremtiden blive lagt mindre vægt på at fremstille en jævn kronologisk fremadskriden fra

Orlogsskibet »Dronning Juliane Marie«. Model fra 1752 af skibets indretning og apering. Til originalens skrog var medgået 1500 fuldvoksne egetræer.

montre til montre. I stedet har man besluttet at lægge mere vægt på en mere udførlig og mere pædagogisk overskuelig behandling af enkelte emner.

Den første specielle udstilling af denne art har man givet titlen »Fra egeskov til orlogsskib«, idet man prøver at belyse søværnets træskibsbygning i perioden fra 1750 til 1850. Med relation til særudstillingens titel bliver der mulighed for at behandle tilknyttede emner som det økologiske forhold mellem egeskovene og træskibene, træet som skibsbygningsmateriale, skibstømmerens værktøj og metoder, principperne for skibets konstruktion, København som orlogshavn i topografisk og historisk belysning osv.

Ved opbygning af specialudstillingen har man efter de mest moderne metoder søgt at finde det bedst afbalancerede kompromis mellem hensyntagen til de kostbare museumsgenstande og til det kære publikum. I de støv-tætte montrer får effekterne nøjagtigt så meget lys, at de præsenterer sig bedst muligt, og nøjagtigt så lidt lys, at materialet ikke nedbrydes af ultraviolet stråling. I øvrigt får hele afdelingen kun lys fra vitrinerne, så publikum bedre kan koncentrere sig om det væsentlige. Af samme årsag er lofterne sænkede, så man ikke distraheres af det høje kirkerum.

En kompliment skal også gives til de letlæste og let forståelige forklarende tekster, som gør det muligt for gæsten at nøjes med en tre sekunders orientering eller et halvt minuts uddybende forklaring.

Specialudstillingen er ikke voldsomt stor, men den er absolut seværdig. En godte, som må fremhæves, er modellen af NYHOLM i 1766, udført af afdøde modellerer Verge og hans efterfølger, mester Ihle, på Holmens modelværksted. Her har man fået det hele med: Skibsværftet med beddinger, dokker, tømmergrav, bygninger og kølhalede skibe samt hele den danske orlogsflåde i vinterleje: Linjeskibe, fregatter, korvetter, chebecker osv.

Det hele fylder et areal på ikke mindre end 9 kvm, og jeg vil skyde på, at det må have kostet en snes års ekspert-arbejde.

Her er et af de steder, hvor man kunne ønske, at Munthe Morgenstiernes moderne system havde givet mulighed for at gå tættere på. Hvis dette var muligt, kunne man tilbringe en time alene ved sådan et mesterstykke.

Et godt råd til museumsgæsten: — Tag en kikkert med.

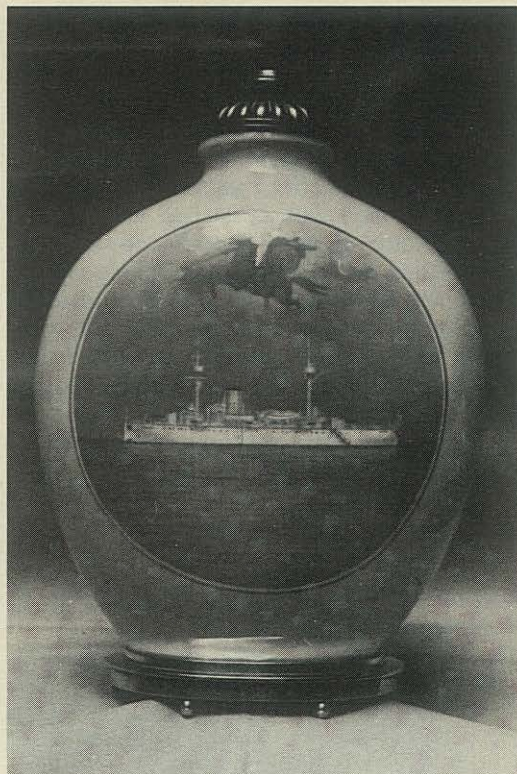
Vasens fod bærer følgende tekst: »VALKYRIEN's Chef HKH Prins Valdemar i taknemmelig Erindring om Togtet 1899-1900 fra Besætningen«. Den smukke vase, som på bagsiden har en gengivelse af Benjamin Olsens maleri af Nyholms Kran, var en tid i kommandør Evers' eje, og ved hans død tilfaldt den testamenterisk Marineforeningen.

Valkyriens togt 1899-1900

- et 75 års minde

En af de ting, som uvilkårligt fanger blikket, når man aflægger besøg på Marineforeningens hovedkontor, er en ualmindelig smuk porcelænsvase med et motiv af valkyrier højt til hest i skyerne over et orlogsskib. Vasen har forbindelse med en marinehistorisk begivenhed, som der er skrevet bøger om, og som der nok kan være årsag til at genkalde i erindringer. Tidspunktet for at mindes »Valkyrien«s togt til Østen er passende nu, da der netop er gået 75 år, siden begivenheden fandt sted. Desuden har den en vis aktualitet i betragtning af, at vi i 1974 har oplevet, hvorledes der kan samarbejdes mellem private selskaber, Kongehuset og staten for at fremme danske handelsinteresser mod øst.

Den 5. oktober 1899 afsejlede krydserkorvetten »Valkyrien« efter regeringens beslutning på et repræsentationstogt til Østasien. Hans Kongelige Højhed Prins Valdemar overtog kommandoen som chef og havde desuden det hverv at repræsentere Danmark over for de fremmede regeringsautoriteter og at bringe den danske konges personlige hilsen til Østens fyrster.

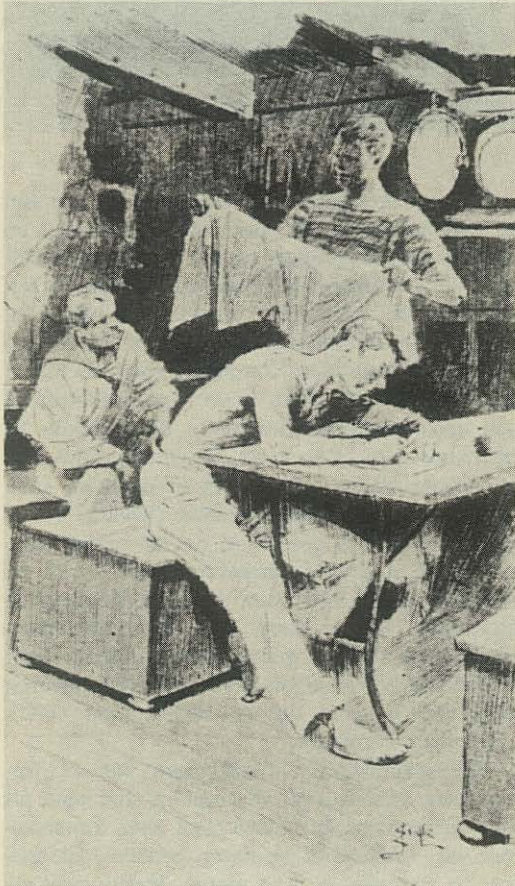
Den omstændighed, at skibets chef var søn af den danske konge, gav naturligvis togtet en ganske særlig prestige, og det kan fortælle lidt om den tidligere skibstømrer (senere etatsråd) H. N. Andersens format. Initiativet til togtet var selvfølgelig udgået fra direktøren for Det Østasiatiske Kompagni, som var blevet stiftet 2½ år tidligere. Under oparbejdelsen af sin omfattende virksomhed i Siam havde H. N. Andersen lært, hvor betydningsfuldt det den gang kunne være at få et praktisk samarbejde med kongelige kredse. Direktør H. N. Andersen deltog selv i en del af togtet sammen med andre repræsentanter for dansk foretogsomhed i udlandet. I denne forbindelse må også nævnes store Nordiske Telegrafelskab, som allerede gennem 30 år havde været aktivt i Kina og Japan. De fleste civile foretog dog den længste del af rejsen med Ø.K.'s dampskib »Annam«.

Krydserkorvetten »Valkyrien« var et forholdsvis lille skib til så langt et togt med sit displacement på kun 3.020 tons. Dets dimensioner var: Længde 81,30 meter, bredde 13,23 meter og dybtgående 5,54 meter. Maskineriet på

5.200 HK kunne give en topfart på 17 knob. Armeringen var blandt andet 21 og 15 cm kanoner samt torpedoer. Skibet var bygget i 1888 på Orlogsværftet og havde ved tidligere lejligheder vist sig som et godt søskib ude i Atlanterhavet. Desuden havde det flere gange for optrådt repræsentativt i udlandet. I sin hvide tropedragt med gult opstående var det vor flådes smukkeste skib siden sejlskibenes dage.

Den normale besætning, 309 mand, var på togtet reduceret til 270. Næstkommanderende var kaptajn (senere kommandør) C. F. Mægaard, der i 1913 blev Marineforeningens første formand. Et andet kendt navn var kaptajn (senere viceadmiral) A. F. M. Evers, som i en årrække var medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse.

Brevskrivning på banjerne. Tegning af E. A. Svedstrup i »De Danskes Vej«.

Efter en festlig afsejling fra København den 15. oktober 1899 anløb »Valkyrien« Plymouth, Algier og La Valetta, før der blev gjort et længere ophold ved Kreta, hvis nybagte guvernør, prins Georg, var skibschefens nevø.

I forbindelse med passagen af Suezkanalen blev der lejlighed til i Port Said at repræsentere Danmark under festlighederne den 17. november, 30 års dagen for kanalens åbning.

Nu fik alle de ubefarne danske sømænd en forsmag på, at tropesejlads er andet end palmer og pyramider og sorte piger på kajen. »Valkyrien« sejlede gennem Rødehavet som et fedtøje i en suppekæde, skrev E. Alexander Svedstrup i sin bog »De Danskes Vej« (Gyldendal 1902, første hefte, 50 øre).

I denne forbindelse gengiver han også et øjebliksbillede af en nat på banjerne: — Der er pusten og stønnen og sparken. I fortvivlelse giver én sig til at synge: — Jeg vil hjem igen til Danmark. — Kæft! lyder det fra naboen.

Nøgne knæ stikker frem over køjekanterne, lange ben hænger til afsvaling. De mest velklædte har mavebælte på, men det dingler ude på storetåen — så overtræder man ikke reglementet. Der er en righoldig udstilling af alle de ben, man har ment at turde byde marinen: Lange og korte, lige og skæve, med og uden lægge, og fra dem alle rinder klare tårer. Hver køje har en tung regnsky i bunden. Man hører dryp på dryp fra denne søvnløshedens triste bygge.

Kun én synes søvnen at forbarme sig over. Det er naturligvis ham, der skal være vågen. Skildvagten ligger tværs over et bord med sin klinge krystet i armene. Men tro ham ikke! — Så snart der høres et inspicerende skridt, er han vågen som dagen og med et ansigt præget af dystert ansvar.

Midt ude i den Bengalske havbugt havde man en lille oplevelse, som de fleste dog aldrig glemte. Her passerede orlogsskibet tæt forbi et dansk handelsskib, barken »Thor« af Fanø, som var på vej hjemover under fulde sejl, medens »Valkyrien« stadig var for udgående på vej til Singapore efter mellemliggende besøg i Aden og Colombo.

Opholdet i Singapore blev kortvarigt, men festligt. Her blev fejret dansk jul i tropisk varme.

Efter gåsestegen på banjer og i messer samledes alle i julesalen på agterdækket, der var skærmet af sejldugsvægge til alle sider og pyntet med palmer, lys og et bugnende jule-

bord. Fra det rigtige juletræ skinnede mange små elektriske lys. Efter gudstjenesten holdt chefen sin juletale og bragte en hilsen fra sin hustru, Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Marie. Derefter modtog alle skibets julegave, der var indkøbt på Ceylon, og nu viste det sig, at også Prinsesse Marie havde betænkt alle ombordværende med julegaver. Chefen ønskede hver enkelt glædelig jul og overrakte dem sin hustrus smukke Valkyrie-billede indføjjet i en ramme med hendes og prinsens egenhændige påskrift. Desuden modtog alle et billede af prinsessen med egenhændig julehilsen. Oven i dette fik alle endnu en gave fra chefen og prinsessen: En smuk shagpipe dekoreret med dannebrogssløjfe samt tilhørende tobak.

Julemorgen fortsattes rejsen — nu med direktør H. N. Andersen og andre civile ombord, installeret agter som chefens gæster. Den 30. december 1899 ankom krydserkorvetten til Bangkok, hvor et 11 dages ophold blev et af de betydningsfuldste afsnit af togtet. Her spiste søfolkene af de frugter, som bondemanden aldrig ser, medens de høje herrer snakkede forretninger.

Via Saigon fortsatte »Valkyrien« til Hongkong, til Foochow og til Shanghai, hvor Store Nordiske Telegrafskab havde sin operationsbasis. Det officielle Kina-besøg foregik dog i Foochow, hvor chefen — efter at »Valkyrien« var ankret ved Pagoda Island 8 mil oppe ad Min-floden, foretog resten af rejsen til vicekongens residens i en flydende kinesisk tepavillon bugseret af dampchaluupper.

Efter besøget i Shanghai fortsatte »Valkyrien« nordpå og ankrede den 24. februar på Yokohamas red. Her lå skibet en måneds tid, medens chefen blandt andet aflagde besøg hos mikadoen i Tokyo. Inden kursen igen blev sat sydover, anløb skibet også andre japanske havne. Hjemrejsen skete via Hongkong, Batavia, Colombo, Perim, Kreta, Piræus, Gibraltar, Le Havre og Gravesend. Ankomst til København fandt sted 21. juli 1900.

I den indberetning, som H. N. Andersen stillede grosserersocietetets komité, skrev han blandt andet: » . . . Det er sikkert ikke for meget at sige, at de forventninger, der stilledes til togtet, i fuldeste mål er blevet retfærdiggjort. Chef, officerer og mandskab har i forening bidraget til dette smukke resultat, for hvilket den danske handelsstand ikke blot skylder dem tak i øjeblikket, men også ved

Sømænd på æselryg under »Valkyrias« besøg ved Kreta. Tegning af E. A. Svedstrup i »De Danskes Veje«.

gennem fremtidigt arbejde at udnytte den så smukt beredte grund«.

I bogen »Flåden gennem 450 år« skrev kommandørkaptajn R. Steen Steensen desuden: » . . . togtet var også medvirkende til at befæste det gode forhold mellem den danske og den siamesiske marine, hvori flere danske søofficerer — blandt andet den senere kaptajn, forfatteren Walther Christmas — i kortere eller længere tid gjorde tjeneste. Mest kendt er vel admiral Richelieu, der var dansk reserve-løjtnant, og som moderniserede den siamesiske flåde og endte som dens chef. I årenes løb har adskillige thailandske søofficerer fået deres uddannelse ved den danske søofficersskole«.

Nyt fra Søværnet

A'propos forsiden

Dette efterår har København haft sit hidtil største flådebesøg som en afslutning på NATO-flådeøvelsen »Northern Merger« i Nordsøen i september. Øvelsen i sig selv må have været temmelig barsk, når man tager i betragtning, at den foregik under vindstyrker op til 3-10 Beaufort. Gassen var dog ikke gået af gasterne, som under besøget i København deltog i en imponerende serie idrætsarrangementer.

Flådebesøget omfattede foruden det britiske hangarskib »Hermes« en hollandsk og en amerikansk krydser samt destroyere, fregatter, ubåde og forsyningskibe fra fem NATO-lande. At holde 10-12.000 mand i aktivitet gennem en uge var en formidabel opgave, der blev løst på forbilledlig vis af Flådestation København. Hver dag kørte busser af sted til besøg på bryggerier og andre virksomheder og til sightseeing i byen og omegnen.

Vandski efter torpedobåd

Tre svenske værnepligtige har til admiralitetet indgivet klage over en række uregelmæssigheder i den svenske flåde i almindelighed og i torpedobåden »Antares« i særdeleshed. I den anledning siger admiral Bengt Lundvall i en tjenstlig udtalelse, at bortset fra småfejl og fra chefens tur på vandski i torpedobådens kølvand er der ikke begået alvorlige forseelser.

Voksende søhistorisk interesse

Fregatten »Jylland« i Ebeltoft har i sommersæsonen haft 49.627 besøgende og indkasseret en billetindtægt på 113.000 kr.

Til Tordenskjolds minde

På Tordenskjolds fødselsdag 28/10 blev traditionen tro nedlagt kranse ved søheltens sarkofag i Holmens Kirkes kapel. I forbindelse med højtideligheden foretog chefen for søværnet overrækkelsen af selskabet »Tordenskjolds Venner« pris til kaptajnløjtnant K. V. Sørensen for hans indsats i forbindelse med bjærgningen af en mini-ubåd i grønlandske farvande den 12/11 1973.

Farvel til fire skibe

Fire af søværnets kendte enheder udrangeres nu af flådens tal. Det drejer sig om korvetten

»Diana«, minelæggerne »Lougen« og »Laaland« samt orlogskutteren »Y 359«.

Korvetten »Diana«, der blev bygget i 1954/55 som en del af det amerikanske våbenhjælpsprogram til Danmark, skal i henhold til aftale afleveres til USA. Dens skrog og maskineri er i væsentlig ringere stand end de øvrige tre korvetter »Triton«, »Bellona« og »Flora«, som efter planen skal udgangeres hhv. 1977, 1978 og 1981.

Minelæggerne »Lougen« og »Laaland«, som blev bygget på Orlogsværftet i 1941, blev begge sænket på Holmen den 29. august 1943. Efter bjærgningen blev de ombygget med nyt maskineri og ny aptering. I dag er de i så ringe tilstand, at det bedre vil kunne betale sig at realisere end at istandsætte dem.

Orlogskutteren »Y 359« blev bygget 1942. Den har bl. a. været anvendt ved kontrolarbejde i Kalø Vig i forbindelse med fjernelse af den sænkede ammunition. Efter et større motorhaveri i 1973 strøg den kommando, og nu er den udbudt til salg.

Nye skibe på vej

Den første af fem bevogtningsbåde, som Søværnet har sat i ordre hos Botved Boats A/S i Mullerup, blev overtaget den 26. august. Fartøjet bliver færdigudrustet ved Flådestation Korsør. Her skal det antagelig indgå i distriktets farvandsovervågning og daglige tjeneste. »Y 375« er bygget på standard 44 fods Coronet-skrog og udstyret med to GM-motorer, der giver en fart på ca. 26 knob ved 700 HK. Aktionsradius er ca. 200 sømil. Besætningen er fire mand. Der er yderligere bestilt én båd af denne type samt tre mindre på 32 fod.

Historisk ubåd

Det svenske forsvarsministerium har reddet en bevilling på 50.000 kr. til istandsættelse af Sveriges første undervandsbåd »Hajen«, der ligger og ruster i Karlskrona. Man ønsker den istandsat og opstillet foran Marinemuseet.

Der eksisterer mange anekdoter om »Hajen«, som blev søsat i 1904. Bedst kendt er vel beretningen om, hvordan den under en øvelse i periskopdybde blev »uskadeliggjort« ved et nederdrægtigt anti-ubåds-våben. Fjenden sendte en jolle mod ubåden og trak en sort strømpe over periskopet.

Suezkanalen

Det første skib, som sejlede gennem kanalen, siden den blev lukket under krigen i 1967, var en engelsk minestryger, som i juli i år med forsigtighed kunne knibe sig forbi de mange vrage.

I midten af november kom de første handelsskibe. Det var fire mellemstore egyptiske passagerbåde, som på grund af minefaren sejlede uden passagerer fra Port Said til Suez, hvor de tog Mekka-pilgrimme om bord.

Der vil være teknisk mulighed for at åbne for den almindelige skibstrafik i første halvdel af 1975, mener kanalmyndighederne. Om det sker, vil afhænge af den politiske udvikling.

Dansk ubåd under Polarcirklen

I 1971 foretog ubåden »Narhvalen« en 42 døgns neddykket sejlads i Atlanterhavet — rundt om

Færøerne. I år har søsterskibet »Nordkaperen« været et stykke længere nordpå under et togt fra 12. august til 2. september. Der blev sejlet neddykket fra Skagen Rev Fyrskib til 1500 meter fra Torshavn, og under vejs øvede man sig i at sænke inspektionsskibet »Ingolf«.

Under den videre sejlads mod Island, passedes Polarcirklen i 50 meters dybde med passende ceremoniel, udskænkning af punch og uddeling af polardiplomer. Besøgene på Færøerne og i Island blev en oplevelse for gasterne og sikkert også for de indfødte.

Ved afsejlingen fra Akureyri på Island var det snestorm og svær sø, men »Nordkaperen« åbnede blot for ventilerne og narrede vejrguderne ved at foretage hjemturen som »hurtig neddykket transit«. En uge senere dykkede man ud ved Skagen Rev Fyrskib i herligt sommervejr.

Fra hovedbestyrelsen

Jubilarstævnet

På trods af den ustabile sommer havde vi som sædvanlig et strålende vejr, da Marineforeningen søndag den 1. september afviklede sit jubilarstævne på Holmen. Kl. 11.00 trådte 110 jubilarer an til den traditionelle parade for Marineforeningens formand og for flådestationens chef, kommandør E. V. Jørgensen, der bød de gamle orlogsgaster velkommen.

Det var en glæde ved paraden at kunne hilse på repræsentanter for de nordiske broderforeninger, Flottans Män og Norges Orlogsforbund.

Efter en kort andagt ved orlogspræst P. Ørsted nedlagde den ældste jubilar (årgang 1909) en krans ved mindestenen for Søværnets faldne 1940-45.

Kvindelige Marineres dygtige musikkorps udførte et flot tattoo, og derefter aflagdes besøg i Bohlendach Hus, hvor de smukke våben og effekter fra gamle dage blev studeret med stor interesse. Anført af musikkorpset marcherede vi gennem Holmen til marinekasernen, hvor vi blev budt velkommen af chefen, orlogskaptajn B. Rasmussen. — Ingen steder smager biksemaden bedre end i marinen. Efter nogle

hyggelige timer afbrudt af kvikke musikalske indslag af musikkorpset, kunne jubilarerne takke af med nye gode minder fra Søværnet.

Mere om stævnet

Inden jubilarstævnet var der arrangeret en lille højtidelighed i selve værftsbrovagten. Formanden for Marineforeningen, kommandørkaptajn Kai Hertz, overdrog et par smukt knyttede flagbandolérer til »Flottans Män«, repræsenteret ved kommandørkaptajn Sven Carlesson og Inge Persson, og til Norges Orlogsforbund repræsenteret ved kaptajnløjtnant A. Brække. Finlands Orlogsforbund vil ved først givne lejlighed ligeledes få overrakt et lignende bandolér. De er udført som knyttelarbejde i hvid bomuld af Ejnar Pedersen fra Glostrup afdeling med anker og montering udført i metal af Holst, Glostrup. Udgifterne er afholdt af C. Lyng og M. Schnell, som også har fostret ideen til, at nordiske orlogsgasters flagbærere ved fælles sammenkomster fører ensartede flagbandolérer.

De to sidstnævnte har også bekostet en filmoptagelse af hele jubilarstævnet fra start til slut. Vi glæder os til at se det færdige resultat.

Landsskyttestævnet 1974

Fra Marineforeningens skyttelav i Glostrup oplyses, at optakten til landsskyttestævnet var en stor kammeratskabsaften den 7. september i Glostruphallen, arrangeret af Marineforeningens Glostrup-afdeling og skyttelav. Om søndagen stod Lyngby som vært for arrangementet af den årlige landsskydning med deltagelse af 8 skyttelav og ialt 60 skytter. Efter skydningen samledes man til frokost i Stadionrestaurationen.

Som det fremgår af nedenstående tabel blev Glostrup-Tåstrup afdeling med højeste pointtal vinder af vandrepokalen, medens kommandør Evers' pokal for største fremgang tilfaldt Københavns afdeling. Titlen som landsskytte for højeste individuelle pointtal tilfaldt Alex Andersen, Glostrup.

Det er vedtaget, at næste landsskyttestævne skal afholdes af Hanstholm.

Stævneresultater

1. Glostrup	464 (+11)	A. Andersen	96
2. Kerteminde	450 (+16)	K. Nielsen	91
3. København	443 (+37)	P. Frederiksen	91
4. Randers	434 (÷ 6)	Eiv. Jensen	90
5. Kgs. Lyngby	433 (+26)	B. Nielsen	89
6. Aarhus	419 (÷28)	Sv. Knudsen	88
7. Kalundborg	414 (÷10)	P. Hansen	88
8. Frederiksb.	411	Michael Stub	89

Effekter

Hovedkontoret anmoder om, at medlemmerne så vidt muligt rekvirerer effekter gennem deres respektive afdelinger.

Man kan rekvirere kendingsnålen, miniatureemblemet i sterlingsølv, manchetknapper i sølv, jakkeemblem og kasketemblem i guldbroderi. Slips er udsolgt, men kan leveres igen fra midten af november. Dobbeltkort med mastekranen er ligeledes udsolgt, men kan forhåbentlig leveres igen i begyndelsen af det nye år. De nøjagtige priser kan desværre ikke angives her.

De populære glas med Marineforeningens emblem kan ikke rekvireres gennem foreningen, men må bestilles direkte fra Oluf Brønnum, Holbergsgade 8, 1057 København K. - Telefon (01) 13 87 50.

Kontingentet

Hovedbestyrelsen minder om, at kontingentet til hovedforeningen for 1975 er forhøjet til kr. 18,00 pr. medlem som vedtaget på sendemandsmødet i Marstal.

Rund fødselsdag

Den 1. september rundede Marineforeningens æresmedlem, viceadmiral Åge Vedel de 80 år. I den anledning overrakte forhenværende næstformand Otto Hammer Mægaard som repræsentant for Marineforeningens hovedbestyrelse de hjerteligste lykønskninger og en oprigtig tak til admiralen for den store hjælp og interesse, han gennem mange år har vist foreningen, og udtalte ønsket om en god og lykkelig fremtid.

Tilføjelse til lovene

På sendemandsmødet 1974 blev vedtaget følgende tilføjelse til lovenes § 21:

Under afdelingerne kan oprettes skyttelav med selvstændig lavsstyrelse og økonomi for egne anliggender.

Afdelingens bestyrelse og lavets bestyrelse koordinerer virksomheden i afdeling og lav ved gensidig repræsentation under respektive ledelsesmøder.

Fælles for alle skyttelav nedsættes under Marineforeningens hovedbestyrelse et skyttelavsudvalg, som på landsbasis behandler særlige sager vedrørende skyttelav og skydningers afholdelse.

Hovedbestyrelsen fastsætter i »Vedtægter for skyttelav« og »Direktiv for skyttelavsudvalget« retningslinjer for skyttelavenes samt for skyttelavsudvalgets virke.

Nytårgudstjeneste i Holmens kirke

Kvindeligt Marinekorps afholder søndag den 5. januar 1975 kl. 14.00 gudstjeneste i Holmens kirke. Marineforeningens medlemmer er velkomne.

Næste nummer af U.D.

Artikler og illustrationer til »Under Dannebrog« nr. 1, 1975 skal være redaktionen i hænde senest 15. januar. Vigtige meddelelser fra afdelingerne har en uges ekstra frist.

Nekrolog

Hovedbestyrelsens revisor, grosserer N. E. Bech-Friis afgik den 16. september ved døden 68 år gammel. Født og opvokset i Nyboder nærrede han gennem hele sit liv og virke en aldrig svigtende interesse for og kærlighed til Søværnet og Marineforeningen. I en lang år-række var han formand for Gentofte afdeling, og fra 1970 til sin død røgtede han med indsigt og dygtighed hvervet som revisor for hovedbestyrelsen. Æret været hans minde.

Næste sendemandsmøde

Sendemandsmødet 1975 vil finde sted i EU-centret i Skjern søndag den 25. maj.

Frisk halvfjersårig

Hans Pedersen, som den 5. december fylder halvfjers, har sat sine fodspor mange steder og er still going strong. Som mangeårig formand for Frederiksværk afdeling var han altid et festligt midtpunkt – en forkæmper for sammenhold og gode traditioner. Samtidig var der krudt til overs for at bistå med at genoplive Hundested afdeling.

Selv oppe i årene har han ikke været til at stoppe. Det mærkedes i Marstal, da han gik i pension på fødeøen. Der kom skub i den lokale afdeling med det resultat, at man påtog sig værtskabet for sendemandsmødet 1974.

Hans Pedersen

På hovedkontoret nød man godt af hans aktivitet som medlem af hovedbestyrelsen gennem ti år. – Vi kipper med flaget.

Fra afdelinger og distrikter

BOGENSE

A. Vestergaard rapporterer, at afdelingen lørdag den 27. juli arrangerede en sejltur med det gode skib »Palnatoke« tilhørende en af kammeraterne, Frank Nicolaisen. Damerne var inviteret med, men forblev i land, fordi det var blæsevejrt med buler på vandet.

EBELTOFT

Det oplyses fra Jørgen Brøgger, at afdelingen søndagene den 9. juni og 18. august afholdt udflugter til havs med fiskekutteren »Freden«. På begge togter deltog en halv snes mand, og der blev landet en pæn fangst af torsk.

Iøvrigt fortæller »Kabysrygtet«, at der den 8. oktober var arrangeret et besøg hos Søværnets Operative Kommando i Århus, hvor man blev vist rundt og fik forklaret SOK's funktioner.

Den 19. oktober var der efterårsfest med damer arrangeret i samarbejde med afdelingerne fra Århus og Grenå som en udflugt pr. bus til Motel Vibæk. Her var fælles spisning, dans og forskellige overraskelser samt bortlodning.

»Kabysrygtet« byder velkommen til fem nye medlemmer, der er indmeldt den sidste måned, og meddeler i øvrigt, at der afholdes

kammeratskabsaften sidste torsdag i hver måned. Desuden indbydes samtlige medlemmer til at deltage aktivt i en igangværende udvidelse og opfriskning af marinestuen.

ESBJERG

Fra afdelingen er modtaget et avisudklip af »Vestkysten« med en hyldelse til fiskeskipper Knud Schrøder, som den 12. september i år fyldte 70 år. Her skal ikke gås i detaljer med hensyn til Schrøders pionervirksomhed og initiativ. Alle ved, at hans indsats har haft umådelig betydning for fiskerierhvervet både organisationsmæssigt, teknisk og økonomisk, og at hans indsats også har sat spor i Esbjergs industri.

Desuden har Knud Schrøder haft tid til at være formand for Esbjerg og omegns Marineforening, hvor han er æresmedlem, samt formand for Marineforeningens distrikt IX (Sydvestjylland). – Der blev kippet med flaget den 12. september.

FREDERIKSBERG

I tilknytning til et medlemsmøde den 11. september holdtes stiftende generalforsamling i et skyttelav, der dog allerede havde været i ilden tre dage før ved landsskyttestævnet. –

9. oktober afholdtes atter en sammenkomst i marinestuen med fælles skafning.

FREDERIKSHAVN

Ved en fregatskydning i vinkælderens gård opnåede styrmand Orla Mølholt titlen som ny fregatkaptajn. Da fregatten var sænket, fortsattes med serieskydning, pileskydning og dameskydning samt en specialtieskydning. Præmierne var udsat af Egnsbank Nord, Provinsbanken, Sparekassen Nordjylland og Bikuben. Efter skydningen var der kammeratligt samvær og dans.

GENTOFTE

Den 8. oktober indledtes sæsonens mødeaftener med den traditionelle pakkefest, hvor deltagerne havde fået henstilling om at medbringe hver en eller flere pakker til en værdi af mindst kr. 30. Budene var gode, så overskuddet var hjemme, og man kunne yde afdelingens årlige bidrag til hjælp ved iklædning af en elev i »Georg Stage«.

Formanden, S. E. Fabricius, bød velkommen og udtalte i denne forbindelse mindeord over to medlemmer som er gået bort. Begge har på sin vis været med til at præge afdelingen fra dens start i 1945.

Grosserer Niels Erik Beck-Friis tog tønnen som sekretær allerede i 1947 og bibeholdt dette job til 1953, hvorefter han først som næstformand og senere som formand gjorde et meget stort arbejde for at sætte et særpræg på afdelingen. Det lykkedes i fuldt mål. Ved afgang fra formandsposten udnævntes han til æresmedlem i afdelingen, men selv efter den tid påtog han sig hvervet som afdelingens revisor. Desuden lagde han stor interesse i revisorhvervet i hovedforeningen.

Grosserer Algot Duvier sad fra 1945 i bestyrelsen i en halv snes år. Hans generøsitet gav sig udslag på forskellig måde, bl.a. ved i starten at skænke afdelingen en meget smuk fane.

Man vil savne de to prægtige kammerater, hvis interesse for søværnet og søens folk altid sad i højsædet. Man vil ære deres minde og fortsætte arbejdet i deres ånd. Efter at flaget var hejst, blev det sat på halv, hvor det forblev under resten af mødet.

Ved en mødeaften den 6. november var 6 jubilarer inviteret med som gæster for ombytning af emblem. For sæsonen er i øvrigt planlagt et antal arrangementer, bl.a. andespil den 4. december.

GLOSTRUP

Ved et medlemsmøde i »Kahytten« viste afdelingens sekretær Kettler-Iversen lysbilleder og fortalte om sine oplevelser under tjenesten ved »Den grønne linje« på Cypern.

Glostrup Marineforenings skyttelav har vind i sejlene. Ved landsskyttestævnet erhvervede man for fjerde år i træk landspokalen, der nu er ejendom. Man har desuden haft »vinskydning« til fordel for rejsefonden, konkurrence om skydebrillepokalen, vildtskydning til fordel for bladet »Så til søs« m. m. Desuden afholdt skyttelavet sin 20 års jubilæumsfest den 2. november.

HALS

Egon Hjelm har i god tid fremsendt afdelingens fødselsdagsliste for hele 1975. Vi nøjes dog med i denne omgang at overbringe en lykønskning til havnefoged Niels Bergmann, der den 24. januar fylder 60 år, Minkfarmer Harry Madsen 26. januar 60 år og fisker Thorkild Jensen 4. marts 50 år.

HASLEV

Fra sekretær J. Larsen oplyses, at afdelingen i år har været optaget af to større begivenheder. Det gælder i første række 50 års jubilæet den 18. juni. Af praktiske grunde blev det fejret lørdag den 15. juni. Dagen startedes med, at man mindedes afdøde medlemmer, blandt andet tre tidligere formænd, og nedlagde kransen på deres grave. Ved formiddagens reception i marinestuen kom talrige gratulanter, og foreningen fik et væld af gaver. Landsformanden, kommandørkaptajn Kai Hertz var også til stede og talte ved aftenens festmiddag om kammeratskabets betydning for Marineforeningen. Den vellykkede jubilæumsfest sluttede med dans.

Vellykket var også efterårets store udflugt til Rødvig den 14. september. Deltagerne startede i bus fra Haslev og kørte til Køge. Her lå Y-kutteren »Barsøe« og hjemmевærns-kutteren »MHV 57« fra Præstø sejlklar og bød velkommen til alle de forhenværende. Kursen blev derefter sat mod Rødvig, hvor der var dækket op på »Harmonien«.

HORSENS

Svend Andersen skriver, at afdelingen den 21. september arrangerede den årlige pilketur med deltagelse af den faste stab på en snes mand.

Skuden afsejlede fra Horsens havn kl. 9.30, og hjemkomsten fandt sted kl. 18. På grund af hårdt vejr måtte man holde sig inde ved kysten, og de forventede store fangster udeblev.

Den 15. oktober samledes medlemmerne med damer til et arrangement, der bl.a. omfattede et foredrag af orlogskaptajn Dahl-Hansen om Søværnets Operative Kommando.

HØRSHOLM

Fra Søllerød afdeling er modtaget et eksemplar af Hørsholm-programmet, hvoraf fremgår, at man den 3. oktober startede med ulkeaftener samt en billardturnering. Man har desuden haft en vellykket efterårsfest, der var arrangeret som bustur til Karlebo Kro sammen med damerne.

Lørdag den 14. december vil marinestuen være pyntet til julefest.

KALUNDBORG

I et forsinket brev fra kasserer M. Rørup oplyses, at afdelingen den 17. juni fejrede sin 50 års jubilæumsfest. Klokkeren 8 om morgenen mødtes bestyrelsen til flaghejsning ved den lille privatindrettede marinestue, og kl. 9 foretoges blomsternedlæggelse på Kalundborg og Raklev kirkegård, hvor tre tidligere formænd og stiftere ligger begravet, samt ved mindekorset for omkomne søfolk fra Kalundborg.

I Marinestuen var åbent hus om formiddagen, og her modtog man besøg af talrige medlemmer og repræsentanter fra andre soldaterforeninger og marineforeninger m.m. Ligeledes indløb der mange smukke gaver og blomster.

Ved festmiddagen på restaurant »Gisseløre« var stor deltagelse af medlemmer og gæster, bl.a. borgmester J. Hagemann Pedersen, Kalundborg, og Marineforeningens formand, kommandørkaptajn Kai Hertz.

Interiør fra marinestuen i Kalundborg.

Flaghejsning på jubilæusdagen i Kalundborg.

Afdelingens formand J. Holm bød velkommen og benyttede lejligheden til at udnævne havnefoged F. Frederiksen og montør H. E. Svendsen til æresmedlemmer af afdelingen.

Borgmester J. Hagemann Pedersen overrakte som gave fra byen et træsnit af byvåbenet og kunne samtidig give den glædelige meddelelse, at lokalet til en marinestue ville blive stillet til rådighed ved havnen i en bygning, som nu er ved at blive sat i stand til marinehjemmeværnet. – Kommandørkaptajn Hertz overrakte formanden et hæderstegn til fløjtekæden, og Th. Dalsgård gav et referat af afdelingens virke gennem 50 år. – Det blev en vellykket jubilæumsfest, som sluttede med dans til kl. 2.

KOLDING

Da Marinens øvelsesfartøjer »Svanen« og »Thyra« den 9. september gæstede Kolding, inviterede Marineforeningens lokale afdeling fartøjernes besætningsmedlemmer til en festlighed med smørrebrød i marinestuen i forbindelse med den traditionelle kammeratskabsaften.

Lørdag den 26. oktober afholdtes pokalskydning på de indendørs baner i Munkens Dam.

SØFORKLARINGER

Periodiske meddelelser fra JULI 1974
KOLDING MARINEFORENING 1974

DRONNING MARGRETHE & PRINS HENRIK

BESØG I KOLDING

ONSDAG DEN 10. JULI 1974.

I anledning af det kongelige besøg byder Marineforeningen naturligvis også var Dronning velkommen til Kolding, og vi gør det ved at møde op under fænen ved Kongeskibets ankomst til Kolding Havn - kl.09.30.

Alle medlemmer, der overhovedet kan afsætte tid til det, ermoder vi kraftigt at møde op ved Båstaden af Cold-Storens på Nordhavnen allersidst kl.09.00 præcis, hvor alle Soldaterforeninger og Forsvarsrådets trodsor og sømløst - med Marineforberedelse i midten - marcherer ind på knæ og bærer opstilling ud for Kongeskibet med Marineforeningen på højre fløj.

Med den Centrale placering vi altid har ved Mødestaternes ankomst ad søvejen, håber vi i bestyrelsen, at medlemmerne vil møde op i stort tal og på denne måde være med til at markere størrelsen af vor forening - Festmåltid med overrasket Årshind bords.

Bestyrelsen siger på forhånd tak og

PÅ DENSYN.

Efter modtagelsen er foreningen vært ved en kop kaffe og "to halve" (altså rundstykker) i Søjklubbens restaurant, som "begyndelse" for strøbestøtterne - venligst giv besked forud til TAGE SØBERGÅRD på telef. 82 32 08 senest tirsdag aften kl.16.30.

I sidste nummer præsenterede vi seks af afdelingernes meddelelsesblade. Her er nummer 7, den lokale bulletin fra Kolding.

»Søværnsorientering« fortæller, at korvetten »Bellona« som afslutning på en PR-rundrejse til danske provinshavne fik fire hårde dage i adoptionsbyen. Det blev årets flådebesøg: Salut ved ankomst, modtagelse om bord af formand for Marineforening og garnisonskommandant, høflighedsbesøg hos borgmesteren, medens besætningen smagte på Slotsmøllens Bryg. På andendagen havde Marineforeningen inviteret halvdelen af besætningen til en festlig sammenkomst, medens resten af besætningen var værter ved et cocktailparty om bord. Den tredje dag var byen vært for én frokost til hele besætningen. I forbindelse med korvettens besøg var der samtidig arrangeret en udstilling med orientering om Søværnet, og hver dag bidrog Søværnets Tambourkorps til at sætte ekstra kolorit på programmet og vibrationer i trommehinderne.

KORSØR

Det seneste nummer af »Kompasset« fortæller, at afdelingen atter kan byde velkommen til nye medlemmer. Den 9. november afholdtes en efterårsfest.

KØBENHAVN

Afdelingens skarpskytter mødtes 3. september første gang i sæsonen til træning i lokalerne under Park Teater. Det ser ud til at have givet bonus. Som andetsteds nævnt præsterede København den største fremgang ved landsskyttestævnet 8. september.

Den 10. oktober arrangeredes en sammenkomst i MHV-huset på Holmen, hvor orlogspræst H. Rørskov holdt foredrag og viste lysbilleder fra en grønlandsrejse.

LEMVIG

»Søværnsorientering« oplyser, at opmålings-skibet »Guldborgsund« fra 7. til 13. august af-lagde besøg i Lemvig, og ligesom ved besøget to år før viste Marineforeningens lokale af-deling stor interesse for skibet og dets besæt-ning. Fredag den 9. august blev der arrange-ret en selskabelig sammenkomst for besætning- en i marinestuen. Til gengæld holdt skibet den følgende dag et cocktailparty for Marine-foreningens bestyrelse og andre notabiliteter, og om søndagen var der offentligt besøg om bord.

RANDERS

Efterårets første sammenkomst fandt sted den 19. oktober i marinestuen på hotel Westend. For sæsonen er i øvrigt planlagt vildtskydning for alle medlemmer i Dronningborg-hallen den 15. november. Den 8. december samles man igen i marinestuen til juleoptakt.

ROSKILDE

18. august afholdtes fregatskydning, som star-tede med opvarmning i marinestuen, hvorfra man kørte i bus til skydepladsen. Senere på dagen mødte damerne op med madkurvene. 4. oktober havde kegleklubben sin første træ-ningsaften i Roskildehallen.

Af medlemsbladet fremgår, at der i slut-ningen af august var arrangeret en weekend-rejse til Oslo med indlagt besøg på norsk Sjøfartsmuseum på Bygdøy, hvor direktør Svein Molaug, som er ekstraordinært medlem af Roskilde afdeling, havde lovet at vise rundt.

SILKEBORG

Den 9. oktober afholdtes ekstraordinær gene-ralforsamling i marinestuen på La Strada, hvor man bl.a. fastsatte kontingentet for 1975. Efter generalforsamlingen deltog medlemmerne med

damer og pårørende i fremvisning af en rejsefilm.

Sekretær F. Bøgh-Sørensen oplyser, at afdelingens medlem Jens N. Zacho Jørgensen den 4. februar fylder 70 år. – Afdelingens medstifter og æresmedlem, Otto Mægaard, fylder den 10. februar 75 år. Hjertelig til lykke.

SØLLERØD

Den 20. september samledes medlemmerne med pårørende og venner til sensommerfest på »Lollikhus«. Til andre arrangementer valgte man at chartre et skib i stedet for at reservere borde. Det skete i forbindelse med en fisketur søndag den 29. september med afgang fra Vedbæk havn. En ny fisketur er planlagt til den 7. december.

Ved en udflugt den 9. november traf man til en forandring det valg at chartre en bus. Det skete i forbindelse med en udflugt til en lille hyggelig kro i Nordsjælland, »Tornebakken« ved Blidstrup.

ÅLBORG

I et brev fra Christian Thomsen oplyses, at afdelingen den 7. juni havde en sommerudflugt til Pandrup kro med 130 deltagere. Blandt disse var også medlemmer af den nystiftede afdeling i Brønderslev.

Et stort arrangement var fregatskydningen den 25. august på Hotel Kong Frederik. Også her var deltagelse fra Brønderslev, som oven i købet leverede dagens mesterskytte, Thomas K. Jensen. Konkurrencen, der også omfattede en række serieskydninger, blev ledet af den 85-årige fhv. politiass. J. J. Hansen, som ved den efterfølgende frokost blev hyldet af næstformand Ralf Kurth Jensen. Desuden fik han af formand Eyvind Samuelsen overrakt en vase.

Af andre arrangementer i Ålborg kan nævnes et distriktsmøde 16. oktober og en ulkeaften den 24. oktober.

ÅRHUS

I midten af november holdt marinestuen flyttedag fra »Søsporten« til restaurant »Røde Okse«, Klostergade nr. 20. Her har man fået lov til at indrette sig i Håndværkerforeningens fregatsal. Indvielsen fandt sted den 20. november ved en sammenkomst med damerne. I efteråret har der i øvrigt været travlhed med

istandsættelse og maling af minebøsserne, der nu er genopstillet på banegårdspladsen og Filtenborg Plads.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkommanderet med

Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken?

Hvorlænge?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Blanketten udfyldes nøjagtigt og indsendes til formanden.

Ny maritim litteratur

Dønninger

Knud Andersens nye erindringsbog er anderledes end de foregående, men den bringer lige som dem – og som solglimt i rolige dønninger – lysende glimt af koncentreret kraft og eksempler på dramatik i hverdagen. Erindringerne er hentet fra barndom, ungdom og manddom, men ikke som forventet fra atlantehavsrejsen som 83-årig sailmaster i en skonnert. Til gengæld røbes, at han formentlig engang sejlede forbi skoleskibet »København«, der lå med bunden i vejret. 163 s., kr. 48,00. Borgens Forlag.

Jul på havet 1974

En altid velkommen julegave til søfartsinteresserede er den farvemattede publikation redigeret af Axel Bærentsen, hvis medarbejdere har bidraget med bl.a. malerier, tegninger og farvefotos. Desuden bringes artikler om skibe, om havet, om sømandsarbejde samt både autentiske og fiktive beretninger om livet til søs. 64 s., stort format, kr. 18,50. Vikingens Forlag.

Bayeux-Tapetet og slaget ved det grå æbletræ

Det berømte 70 meter lange billedtæppe, som blev fremstillet for ca. 900 år siden, er et enestående historisk dokument, der bl.a. er en af vore bedste kilder til normannertidens skibe og skibsbygningskunst. For første gang foreligger her på dansk en grundig analyse af tapetet, dets illustrationer og historien bag det ved forfatteren Mogens Rud. Alle billedtæppets illustrationer er gengivet i farver. 104 s., kr. 62,00, Politikens Forlag.

Grønland i tusinde år

En stor og prægtig illustreret bog om Grønland, grønlandere, grønlandsforskere og is-havsrejser. Værket er ikke traditionelt videnskabeligt. Det er opbygget af talrige korte selvstændige afsnit, oftest dramatiske, men som tilsammen giver et helhedsbillede af Grønland i fortid og nutid. I den overvældende mængde stof og farver drukner et par små maritime fejltagelser. 240 s., stort format, kr. 96,00, Lademann.

De stolte skibe

En spændende søkrigsroman, skrevet af Alexander Kent, der er forhenværende marineofficer og regnes for at være en moderne Marryat. Oversat af Mogens Boisen. Handlingen foregår omkring 1782 under opgøret mellem Amerika og England. 276 s., kr. 58,00, Lademann.

Österreicheris Kriegsmarine 1848–1918

Et lille koncentreret opslagsværk for »ship-lovers«, som det må have kostet et stort arbejde at samle – ikke mindst de ca. 250 fotos af skibe rangerende kronologisk fra maskindrevne linieskibe og fregatter til undervandsbåde årgang 1918. Et af de ældste fotos viser fregatten »Schwarzenberg« under reparation efter slaget ved Helgoland. I øvrigt bringes kronologisk søkrigshistoriske notater samt en komplet flådeliste for perioden fra 1848 til 1918. 168 s., DM 46,00, Bergland, Salzburg.

Men-of-War

Populær, men ærlig fremstilling af forholdene i Royal Navy i sejskibenes storhedstid. Patrick O'Brian fortæller kortfattet, underholdende og sobert om skibene, deres bevæbning og deres bemanning. Størst værdi ligger i den udførlige omtale af søfolkene og livet til søs i orlogsskibene. Flot illustreret, 75 s., Collins, Glasgow (kr. 37,50 hos Høst og Søn).

Coals from Newcastle

Gennem 70 år har der været eksporteret kul ad søvejen fra Tyne-distriktet. Her ligger stadig en masse søhistorie og venter på udnyttelse, selv om Roger Finch her har benyttet en del af stoffet fra de sidste 200 år af sejskibstiden. Det drejer sig i første række om transporterne med de små solide brigger og skonnerbrigger (colliers) fra Newcastle ned langs østkysten til havnene ved Themsen. Ligeledes fortælles om de skibstyper der brugtes til transport af kul fra minedistrikterne ud til Newcastle og fra lossehavnene op ad floder til forbrugerne inde i landet. Masser af godt billedstof. 200 s., Terence Dalton, Lavenham, Suffolk (kr. 74,75 hos Høst og Søn).

